

พจนานุกรมดนตรี

ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

110

หนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับครู ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

จัดทำขึ้นเพื่อการเรียนการสอน
สนับสนุนพัฒนาการเรียนรู้

พจนานุกรมดนตรี

แปลจาก

Music Dictionary

Marilyn Kornreich Davis เขียน

พิชัย ปรัชญานุกรณ์ แปล

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับครู ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

เรื่อง *พจนานุกรมดนตรี*

ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ลิขสิทธิ์ของกระทรวงศึกษาธิการ

องค์การค้าของคุรุสภาจัดพิมพ์จำหน่าย

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2539

จำนวน 3,000 เล่ม

ISBN 974-00-6855-3

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือแปลเรื่อง *พจนานุกรมดนตรี* ซึ่งแปลจากหนังสือภาษาอังกฤษเรื่อง Music Dictionary ของ Marilyn Kornreich Davis เพื่อใช้เป็นหนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับครู ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาแล้วอนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

(นายเจริญผล สุวรรณโชติ)

ผู้ตรวจราชการกระทรวง รักษาราชการแทน

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

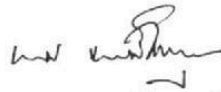
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

□ □ □

หนังสือเรื่อง *พจนานุกรมดนตรี* เล่มนี้ แปลมาจากหนังสือภาษาอังกฤษชื่อ *Music Dictionary* ของ *Marilyn Kornreich Davis* เป็นหนังสือพจนานุกรมด้านดนตรีที่ครู อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องกับวงการดนตรีศึกษา สามารถนำไปใช้อ้างอิงตรวจสอบความถูกต้องของศัพท์ดนตรี ตลอดจนใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาดนตรีศึกษาได้เป็นอย่างดี กรมวิชาการโดยคณะกรรมการจัดทำหนังสือแปล จึงได้มอบหมายให้ นายพิชัย ปรัชญาอนุสรณ์ เป็นผู้แปล และเสนอกระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งให้ นายวาสิษฐ์ จรรย์ยานนท์ เป็นผู้ตรวจกรมวิชาการพิจารณาจัดพิมพ์เป็นหนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับครู ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

กรมวิชาการขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่เสียสละร่วมมือจัดทำหนังสือเล่มนี้จนสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์ให้แก่ผู้อ่านอย่างคุ้มค่า

(นายพนม พงษ์ไพบูลย์)

อธิบดีกรมวิชาการ

บันทึกจากผู้แต่ง

จุดมุ่งหมายของหนังสือเล่มนี้ก็คือ การอธิบายคำศัพท์และเครื่องหมายทางดนตรีให้กับนักศึกษาและผู้สนใจศึกษาทางด้านดนตรี โดยใช้ภาษาที่เรียบง่าย มีภาพประกอบและตัวอย่างทางภาษาดนตรี ซึ่งช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น คำศัพท์ที่นิยมใช้ทั่วไปนิยามไว้อย่างง่ายที่สุด โดยใช้ภาษาที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย เป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาวิชาดนตรีทุกคน

อย่างไรก็ตามคำอธิบายยังไม่สามารถครอบคลุมความหมายของคำแปลและประโยคทั้งหมด เนื่องจากกระแสนการศึกษาด้านดนตรีวิทยา (*Musicological Study*) ในช่วงเวลาต่อมาซึ่งค้นพบความหมายและคำอธิบายใหม่ๆ ก็ได้ คำอธิบายในหนังสือเล่มนี้จึงเป็นไปในลักษณะที่ยอมรับกันมาแล้วตามจารีตประเพณีนิยม และนำเสนอในรูปแบบที่เชื่อว่าจะให้ประโยชน์สูงสุด

□ □ □

บันทึกจากสำนักพิมพ์

หนังสือเล่มนี้ จัดพิมพ์ขึ้นครั้งแรกสำหรับฉบับอเมริกัน การเปลี่ยนแปลงจึงมีน้อยที่สุดสำหรับฉบับอังกฤษในครั้งนี้ มีข้อแตกต่างหลักที่ควรจำไว้ก็คือ นักดนตรีอเมริกันมักจะกล่าวอ้างถึงโน้ตตัวกลมและโน้ตตัวขาวว่า **โฮลโน้ตและฮาล์ฟโน้ต** มากกว่าคำว่า **เซมิเบรฟและมินิม**ตามลำดับ และคำว่า **สแต็ป** มากกว่า คำว่า **โทน** แต่เนื่องจากการอธิบายแบบอเมริกันจะช่วยให้เข้าใจได้ง่าย จึงยังคงไว้พร้อมกับการกล่าวอ้างซึ่งกันและกันด้วย ทั้งแบบอังกฤษและอเมริกัน

บันทึกจากผู้แปล

ในการแปลเพื่อช่วยให้ทราบที่มาของศัพท์ภาษาต่างๆ ซึ่งมีทั้งภาษาอิตาเลียน อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ฯลฯ จึงมีการวงเล็บอักษรย่อเป็นที่สังเกต ดังนี้

- อ. แทนภาษาอิตาเลียน
- อ. แทนภาษาอังกฤษ
- ฝ. แทนภาษาฝรั่งเศส
- ย. แทนภาษาเยอรมัน
- ร. แทนภาษารัสเซีย
- ค. แทนภาษาคิวบา
- ส. แทนภาษาสเปน
- ฮ. แทนภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้ผู้แปลได้เพิ่มเติมคำอ่านออกเสียงของศัพท์ทุกคำจากต้นฉบับซึ่งมีการเว้นไม่ได้กำกับไว้ โดยใส่ไว้ในวงเล็บต่อจากอักษรย่อของภาษาด้วย เช่นคำว่า *accent* ซึ่งมาจากภาษาอังกฤษ ให้วงเล็บว่า (อ. แอ็คเซ้นท์) เป็นต้น

พิชัย ปรินญาสุรณ

A

A (เอ) ชื่อระดับเสียง เสียง A ที่อยู่เหนือ C กลาง (โด) ซึ่งมีความถี่ 440 รอบต่อวินาที คือเสียงมาตรฐานสำหรับดนตรีและเครื่องดนตรี

บนบรรทัดห้าเส้น

บนคีย์บอร์ด

a battuta

(อ. อะ บาตูตา) ในจังหวะคงที่แน่นอน ให้กลับมาปฏิบัติในจังหวะคงที่

absolute music

(อ. แอ็บสลูท มิวสิก) ดนตรีที่แต่งขึ้นเพื่อลักษณะทางดนตรีอย่างเดียว โดยไม่ได้เล่าเรื่องราว รายการต่างๆ ฯลฯ เป็นคำตรงข้ามกับคำว่าโปรแกรมมิวสิก (program music) ซึ่งเป็นดนตรีชนิดที่อยู่บนพื้นฐานเรื่องราวเหตุการณ์ ภาพ ฯลฯ

a cappella

(อ. อะ คาเป้ลลา) การร้องเพลงประเภทประสานเสียงที่ไม่มีเครื่องดนตรีช่วยคลอประกอบ มาจากคำอิตาเลียนมีความหมายว่า chapel (หมายถึง โบสถ์)

a capriccio

(อ. อะ คาปริไซโอ) ให้เล่นอย่างอิสระ อย่างเพ้อฝัน อย่างลวดลายซับซ้อน

accelerando

(อ. อัดเซเลรันโด) เร็วขึ้น การเร่งเร็วขึ้น คำย่อคือ **accel.**

accent

(อ. แอ็คเซ้นท์) การเน้น การย้ำ เครื่องหมายเน้นเหล่านี้ คือ ˘ ˘ ˘

acciaccatura

(อ. อัดชะคะตูรา) การประดับประดาทางดนตรี เป็นโน้ตที่ปฏิบัติอย่างรวดเร็วก่อนหน้าโน้ตตัวหลัก แต่ไม่นับค่าอัตราของตัวโน้ตนี้ มักเล่นไปด้วยกันกับโน้ตตัวหลักดังกล่าว อัดชะคะตูรา มาจากคำอิตาเลียน มีความหมายว่า บดกระแทก (ดูที่คำ **Ornaments.**)

accidental

(อ. แอ็กซิเดนทัล) การเปลี่ยนแปลงในลักษณะครึ่งเสียงโครมาติก (chromatic) ที่ไม่พบในเครื่องหมายตั้งบันไดเสียง
เครื่องหมายแอ็กซิเดนทัล ต่างๆ
ชาร์ป # ดับเบิลชาร์ป X
แฟล็ต b ดับเบิลแฟล็ต bb
เนเจอร์ล ๕

accompaniment

(อ. อักคัมปานีเมนท์) การให้ดนตรีเป็นฉากหลัง ประกอบเข้ากับทำนองหนึ่ง มาจากคำว่า อักคัมปานี (accompany) ซึ่งหมายถึง ไปด้วยกัน

accordion

(อ. แอ็กคอร์ดียน)

เครื่องดนตรีที่พกพาไปไหนมาไหนได้ชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยถุง (bellows) สำหรับปั๊มลมผ่านลิ้น (reeds) มีแผงคีย์บอร์ดตามลักษณะของเปียโน สำหรับการเล่นทำนองเพลง และปุ่มรูปกระดุมสำหรับการเล่นโน้ต เบส และคอร์ด มีลิ้น 2 ชุด ชนิดหนึ่งเล่นขณะที่ถุงลมถูกบังคับให้เปิด อีกชนิดหนึ่งเล่นเมื่อถุงลมถูกบังคับให้ปิด (ดูที่คำ **concertina** และ **wind instruments.**)

acoustics adagio adaptation ad libitum

(อ. อะคูสติก)
(อ. อะดาโจ)
(อ. อะแด็ปเตชัน)
(ล. แอดลิบิตุม)

สวนศาสตร์ วิทยาศาสตร์แห่งเสียง
อย่างเชื่องช้า ช้ากว่าอันดานเต แต่เร็วกว่าลารีโก
การเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ของบทประพันธ์เพลงมาตรฐานบทหนึ่ง
ตามใจผู้เล่น หมายความว่า นักแสดงอาจจะปฏิบัติดังนี้ -
1. เปลี่ยนแปลงจังหวะ
2. เพิ่มหรือลดแนวของการร้องหรือแนวของเครื่องดนตรี แนวใดแนวหนึ่งก็ได้
3. เพิ่มหรือลดข้อความทางดนตรี ซึ่งมักจะเป็นส่วนคาเดนซา (cadenza)
4. เพิ่มส่วนคาเดนซา
(คำย่อคือ **ad lib.**)

affabile affettuoso agilmente agitato agréments air alberti bass

(อ. อะฟาบิเล)
(อ. อะเฟตตูโอโซ)
(อ. อะจีลเม็นเต)
(อ. อะกิตาโต)
(อ. อะเกรมอนด์)
(อ. แอร์)
(อ. อัลแบร์ติเบส)

ในลักษณะอันดี เต็มใจและงามสง่า
ด้วยอารมณ์อบอุ่น รักใคร่
อย่างพลอดปรอง มีชีวิตชีวา
ตื่นเต้น เร้าใจ
การประดับประดาทางดนตรี (ดูที่คำ **ornaments.**)
ทำนอง บทเพลงร้อง
รูปแบบการเดินแนวเบสจากโปรคเค่นคอร์ด (broken chords) อัลแบร์ติเบส มาจาก
ชื่อนักแต่งเพลงที่มีนามว่า ดอเมนีโก อัลแบร์ติ (เกิดปี ค.ศ. 1710) ซึ่งใช้รูป
การเดินเบสในบทเพลงโซนาตาของเขาชื่อ

al fine (อ. อัล ฟีน) ไปสู่ส่วนจบของเพลง
alla (อ. อัลลา) ไปยัง, ณ ที่, ในลักษณะ..... ฯลฯ ตามแบบฉบับของ
alla breve (อ. อัลลา เบรเว) หมายถึงเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2; มีจังหวะนับสองจังหวะในแต่ละห้องโดยมีโน้ตตัวขาวนับเป็นหนึ่งจังหวะ อัลลา เบรเว เขียนสัญลักษณ์ดังนี้

alla marcia (อ. อัลลา มาร์เซีย) ในแบบฉบับของเพลงเดินแถว

alla militare (อ. อัลลา มิลิตาเร) ในแบบฉบับของทหาร
allargando (อ. อัลลาร์กานโด) ช้าลงตามลำดับ กว้างขึ้น มักประกอบเข้ากับคำว่าเครเชนโด (ตึงขึ้น)
alla russa (อ. อัลลา รัสเซีย) คำย่อคือ **allarg**
ในแบบฉบับของรัสเซีย

alla turca (อ. อัลลา ตุรคา) ในแบบฉบับของชาวเติร์ก ขบวนการสุดท้ายของโซนาตาในคีย์เอ (เคอเชิล 331) ของโมสาร์ท ซึ่งเขียนไว้ว่า "Alla turca"

alla zingara

(อ. อัลลา ซิงการา)

ในแบบฉบับของชาวอิตาลี

allegretto

(อ. อัลเลเกรทโต)

อย่างมีชีวิตชีวา เร็วกว่าอันดANTE แต่ช้ากว่าอัลเลโกร

allegro

(อ. อัลเลกริสซิโม)

เร็วมาก

allegro

(อ. อัลเลโกร)

อย่างมีชีวิตชีวา กระฉับกระเฉง เร็วกว่าอัลเลเกรทโต แต่ช้ากว่าเพรสโต

allemanda

(อ. อะเลมันดา)

allemande

(ผ. อาลมันด์)

1. ในปลายศตวรรษที่ 16 เพลงเต้นรำเยอรมันในจังหวะประเภทนับสอง

Moderato

Elias Ammerbach (b.1530)

๗

2. ในปลายศตวรรษที่ 17 เพลงอาลมานด์ไม่ได้เป็นเพลงเต้นรำต่อไป แต่กลายเป็นส่วนหนึ่งของเพลงประเภทสวิต(Suite) ซึ่งอยู่ภายใต้เครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{4}{4}$ และมีส่วนยกของจังหวะสั้นๆ ตามด้วยทำนองกระชั้นถี่

Allegro moderato Johann Sebastian Bach (b.1685)

3. ในปลายศตวรรษที่ 18 ทางตอนใต้ของประเทศเยอรมัน เพลงอาลมานด์นี้ปรากฏคล้ายกับเพลงเต้นรำวอลซ์ในจังหวะ $\frac{3}{4}$ หรือ $\frac{3}{8}$

Ludwig van Beethoven (b.1770)

all ottava

(อ. อัลลอตาว่า)

(ดูที่คำ *ottava*.)

๘

altissimo
alto

(อ. อัลติสซิมโม)
(อ. อัลโต)

สูงสุด
สูง

1. เสียงร้องหญิงที่ต่ำกว่าโซปราโน, คอนทราลโต

ช่วงเสียง

2. แนวเสียงที่อยู่ถัดจากแนวสูงสุด ในการร้องเพลงประสานเสียงสี่แนว (โซปราโน, อัลโต เทนเนอร์และเบส)

3. เครื่องดนตรีที่อยู่ในแต่ละตระกูล ได้แก่ อัลโตคลาริเน็ต, อัลโตฮอร์น, อัลโตแซกโซโฟน

alto clef

(อ. อัลโต เคลฟ)

กุญแจประจำหลัก C กลาง (โด) ที่ปรากฏอยู่บนเส้นที่สามของบรรทัดห้าเส้น

Middle C

โน้ตดนตรีสำหรับซอวิโอลา บันทึกอยู่ในกุญแจประจำหลักอัลโตเคลฟ (ดูที่คำ **clef 2**)

amabile
andante

(อ. อะมาบิลเล)
(อ. อันดάνเต)

อ่อนหวาน น่ารัก สุภาพ

ความเร็วขนาดกำลังเดินไหลไปตามสบาย ช้ากว่าอัลเลเกรโต แต่เร็วกว่าอะดาโจ

anglaise

(ฝ. อองเก็ลซ)

เป็นเพลงเต้นรำฝรั่งเศส ที่มีพื้นฐานมาจากเพลงเต้นรำพื้นเมืองอังกฤษ นำไปใช้ในการเต้นระบำปลายเท้า (บัลเลต์) ของฝรั่งเศสเมื่อปลายศตวรรษที่สิบเจ็ด และพบในบทเพลงสวาทที่แต่งราวศตวรรษที่สิบแปด

ANGLAISE
Allegro

Johann Sebastian Bach

animato
ansioso
a piacere
appassionato
appena
appoggiatura

(อ. อันนีมาโด) ด้วยวิญญาณ เต็มไปด้วยพลัง
(อ. อันซีโอโซ) ด้วยความกระวนกระวาย ความลังเล
(อ. อะ ปิอัตเซเว) ตามสบาย ให้อิสระตามคำ ad libitum (ดูที่คำ **ad libitum**.)
(อ. อัปพาสซิโอนาโด) ด้วยความรัก เสน่หา
(อ. อาเปน่า) แทบจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง
(อ. อับปอจจะตุรา) การประดับประดาทางดนตรี มาจากคำอิตาเลียนว่า **appoggiare** แปลว่า ต้องการโน้ตอื่น ซึ่งเป็นโน้ตเสียงใกล้เคียงมาเพิ่มให้เกิดความไพเราะขึ้น
1. อับปอจจะตุราแบบยาว ปัจจุบันมีการใช้น้อย

เขียนได้ดังนี้

และเล่นได้ดังนี้

2. อับปอจจะตุราแบบสั้น โน้ตตัวเล็ก

เขียนได้ดังนี้

ให้ปฏิบัติอย่างเร็วมาก และนับอยู่ในคำของตัวโน้ตที่อยู่ติดกัน แต่
ภายหลังปี ค.ศ. 1800 มักจะปฏิบัติให้โน้ตตัวเล็กนี้ เกิดเสียงก่อนหน้า
จังหวะเล็กน้อย

a quatre mains
a quattro mani
arco

(ฝ. อะ กัตมาน)
(อ. อะ คัตโตร มานี)
(อ. อาร์โค)

สำหรับสี่มือ (บรรเลง 2 คน ในเปียโนหลังเดียวกัน)
ท่อนชักของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย อาร์โคใช้เมื่อต้องการให้โน้ต
ตัวต่อไปต้องใช้คันชักปฏิบัติหลังจากทำนองที่มีการใช้คำว่า **pizzicato**
(การดีด) มาแล้ว

aria

(อ. อาร์รียา)

เพลงร้องที่มีเครื่องดนตรีคลอประกอบ ซึ่งจะปรากฏในรูปการเล่นระดับ
อย่างมากมายในอุปรากร (Operas) แคนตาตา (Cantatas) และ
ออร์เรทอรีโอ (Oratorios)

arpeggiando
arpeggio

(อ. อาร์เปจจันโด)
(อ. อาร์เปจโจ)

เล่นในลักษณะกระจายคอร์ดแบบเครื่องดนตรีฮาร์ป
การกระจายคอร์ด มาจากคำอิตาเลียนว่า **arpeggiare** มีความหมายว่า
ให้เล่นในลักษณะคล้ายฮาร์ป

เขียนได้ดังนี้

และเล่นได้ดังนี้

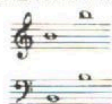

assai	(อ. อะซ้าอี)	มาก Allegro assai หมายถึง เร็วมาก
assez	(ฝ. อาเซ)	พอควร Assez vite หมายถึง เร็วพอควร (เร็วกว่าปานกลางเล็กน้อย ค่อนข้างเร็ว)
a tempo	(อ. อะ เตมโป)	ตามความเร็วเดิม ให้กลับไปใช้อัตราความเร็วจังหวะปกติของเพลงนั้นหรือความเร็วเดิม
attacca	(อ. อัตตัคกา)	ต่อเนื่องไปโดยไม่หยุด; ทันทีทันใด
augmented intervals	(อ. อ็อกเมนต์เต็ด อินเทอร์วาล)	(ดูที่คำ interval .)
aumentando	(อ. เอาเม้นทานโด)	หมายถึง Crescendo ; ดังเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ
autoharp	(อ. ออโตฮาร์ป)	เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย ซึ่งเล่นเสียงคอร์ดได้โดยวิธีกดปุ่มกระดุม เพื่อให้เกิดเสียงจากสายที่ต้องการได้ (ดูที่คำ zither .)
authentic cadence	(อ. ออθενติก เคเดนซ์)	(ดูที่คำ cadence .)
avec	(ฝ. อะเวก)	ด้วย Avec âme หมายถึง ด้วยวิญญาณ

B

B (อ. บี) ชื่อระดับเสียง

บนบรรทัดห้าเส้น

บนคีย์บอร์ด

bagatelle
bagpipe

(ฝ. บากาเตล)
(อ. แบ็กไพป์)

บทเพลงเล็กๆ สั้นๆ สำหรับเปียโน
เครื่องดนตรีโบราณประเภทเครื่องลม (ที่เราเรียกว่าปี่สกอต) ผู้เล่นจะเป่าลมเข้าไปตามท่อจนถึงถุงลม ลมจะไปสั่นสะเทือนลวดของปี่ ท่อลมอันหนึ่งเรียก**ซานเทอร์** ซึ่งมีปิดเปิดได้ มีไว้สำหรับเล่นทำนองเพลง ท่อลมอื่นๆ เรียก**โดรน** ทำเสียงต่อเนื่องกันไป เครื่องดนตรีนี้มีรูปแบบมากมายพบได้ในหลายส่วนของโลก (ดูที่คำ **musette 1**.)

ballad

(อ. แบลัด)

หมายถึงเพลง คำว่าแบลัดมาจากภาษาละติน **ballare** หมายถึง “เต้นรำ” เดิมคำนี้เป็นเพลงร้องสำหรับเต้นรำเพลงหนึ่ง ต่อมาได้กลายเป็นเพลงขับร้องเดี่ยว และมักจะเป็นการเล่าเรื่องราวต่างๆ

ballade

(ส. บาห์ลัด)

1. คีตลักษณะของบทกวีและดนตรียอดนิยมในยุคกลาง ขับร้องโดยพวกคีตกวีซึ่งชาวฝรั่งเศสเรียกว่า *trouvères* (ทรูแวย์)

Richard Cour-de-Lion (b. 1157)

Ja nun hons pris ne di- ra sa rai- son

2. บทเพลงสำหรับเปียโน ที่แต่งในลักษณะโรแมนติก และรูปแบบบทกวีที่มีความอิสระ ในยุคศตวรรษที่สิบเก้า

ballet

(ส. บัลเลต์)

ระบำปลายเท้า คือการแสดงการเต้นรำที่มีแบบฉบับในลักษณะการเดินเป็นกลุ่ม มีเครื่องแต่งกายจากและดนตรีประกอบ มีทั้งการกำหนดท่าทางการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างสมบูรณ์ จนกระทั่งเกิดเทคนิคพื้นฐานของบัลเลต์ การเต้นบัลเลต์มักใช้เพื่อคั่นรายการแสดงอุปรากร ซึ่งส่วนมากแล้วจะไม่ใช่เป็นส่วนหนึ่งในอุปรากรที่แสดงในคราวเดียวกันนั้น

band

(อ. แบนด์)

กลุ่มนักแสดงดนตรี (ดูที่คำว่า **brass band** และ **military band**)

banjo

(อ. แม่นใจ)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย ประกอบด้วยซิดแบ่งเสียงที่เรียกว่าเฟรต (ซิดแบ่งเส้นเครื่องสายไทยใช้คำว่า “นม”) ในตระกูลพวกกีตาร์ แบนโจจะมีส่วนช่วงคอยาว ปกติมี 5 สาย เพื่อใช้สำหรับเล่นแบบสตรัม (ทำเสียงคอร์ดเป็นจังหวะต่างๆ) ด้วยนิ้วมือของผู้เล่น ช่วงลำตัวมีรูปร่างคล้ายกลองแถมโบรินซึ่งส่วนหลังเปิดไว้

bar

(อ. บาร์)

1. การกำหนดระยะของจังหวะทางดนตรี
2. คำที่ใช้สำหรับการกันห้อง (ดูที่คำ **bar line**.)

๑๘

barcarole

(อ. บาร์คะโรล)

1. บทเพลงร้องของชาวเรือกอนดะเลียร์เมืองเวนิส มาจากภาษาอิตาเลียนว่า **barca** ซึ่งหมายถึง “เรือ”

baritone

(อ. บารีโตน)

2. บาร์คะโรลอยู่ในจังหวะ $\frac{6}{8}$ และ $\frac{12}{8}$ มีแนวคลอประกอบซึ่งเลียนเสียงการโยกของเรือด้วย
1. ระดับเสียงร้องของนักร้องชายที่ต่ำกว่าเทเนอร์ แต่สูงกว่าเบส มาจากคำในภาษากรีกว่า **barys** ซึ่งมีความหมายว่า “หนัก” หรือ “ต่ำ”
นี่คือช่วงเสียงของบารีโตน

bar line

(อ. บาร์ไลน์)

2. เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (ดูที่คำ **euphonium**.)
เส้นแบ่งทางแนวดิ่งเพื่อกำหนดจำนวนจังหวะทางดนตรี

บาร์ไลน์

baroque

(อ. บาร์โรก)

- (ดูที่คำ **double bar**.)
- ผลงานดนตรีในช่วงระยะเวลาจาก ค.ศ.1600 - ค.ศ.1750 โดยนับเริ่มจากการกำเนิดอุปรากรและเพลงร้องประเภทอระโตรีโอ (ของ Monteverdi และ Schütz) และถึงจุดสุดยอดในช่วงผลงานดนตรีของ Bach และ Handel

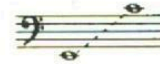
๑๙

bass

(อ. เบส)

1. ช่วงเสียงร้องต่ำสุดของนักร้องชาย

นี่คือช่วงเสียงของระดับเสียงเบส

2. แนวบรรเลงที่อยู่ต่ำสุดของบทประพันธ์เพลง มาจากคำภาษากรีกว่า **basis** มีความหมายว่า พื้นฐาน

3. สมาชิกในตระกูลเครื่องดนตรีต่างๆ เช่น เบสคลาริเน็ต เบสตรัม และ เบสไวโอลลซ

bass clef

(อ. เบสเคลฟ)

หมายถึงเครื่องหมายกุญแจประจำหลักที่อยู่บนเส้นที่ 4 ของบรรทัดห้าเส้น เบสเคลฟที่เห็นอยู่ในปัจจุบันนี้พัฒนามาจากอักษร F (ดูที่คำว่า **clef 1.**)

basso

(อ. บัสโซ)

1. ต่ำ เบส

2. เสียงร้องแนวเบส

basso buffo

(อ. บัสโซบูโฟ)

นักร้องระดับเสียงต่ำ ซึ่งแสดงเป็นตัวตลก

bassoon

(อ. บัสซูน)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ เป็นปี่ที่มีลิ้นคู่ เรียกว่า **ปี่บาสซูน** มีเสียงต่ำเป็นเบสในตระกูลปี่โอโบ มีการม้วนท่อเป่าทบย้อนลำตัวของปี่เพื่อลดขนาดความยาวให้สั้นลงเหลือแค่ขนาดประมาณ 4 ฟุตเล็กน้อย ช่วงเสียงแต่ละช่วงจะมีคุณภาพเสียงของตัวเองโดยเฉพาะ สำหรับช่วงเสียงต่ำสุด มักจะใช้เพื่อผลทางดลกขบขัน

นี่คือช่วงเสียงของปี่บาสซูน

basso ostinato

(อ. บัสโซ ออสตินาโต)

วลีเพลงสั้นๆ ขนาดสี่ถึงแปดห้อง ซึ่งจะซ้ำแล้วซ้ำเล่า และจัดไว้เป็นแนวเสียงต่ำ

baton

(ผ. บาตอง)

บัสโซ ออสตินาโต เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า กราวด์เบส เพราะทำหน้าที่เป็นฉากหลังหรือคลอประกอบสำหรับแนวทำนองเพลง

beat

(อ. บีท)

ไม้ถือสำหรับผู้อำนวยเพลง ใช้เพื่อควบคุมจังหวะ บาดองอาจจะทำจากไม้ก้านเรียว หรือไม้ที่มีน้ำหนักเบาหรือวัสดุเบาก็ได้

bebop

(อ. บีบ๊อป)

จังหวะเคาะหรือนับของห้องแต่ละห้อง เช่น

4 ประกอบด้วยสี่จังหวะ หรือการนับได้สี่ครั้งในหนึ่งห้อง

2 ประกอบด้วยสองจังหวะ หรือการนับได้สองครั้งในหนึ่งห้อง

bell

(อ. เบลล์)

ดนตรีแจ๊สชนิดหนึ่ง (ดูที่คำ **Jazz 5**)1. เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีกระทบ มีรูปร่างเป็นรูปทรงระฆัง มีระดับเสียงแน่นอน (ดูที่คำ **campanella, carillon, chimes.**)

2. ลำโพง ส่วนประกอบตัวเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลม ที่มีลักษณะบานออกคล้ายระฆัง

bell lyre

(อ. เบลล์ ไลร์เอะ)

(ดูที่คำ **glockenspiel 2.**)**berceuse**

(ผ. แบร์เซิส)

เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งมักจะอยู่ในจังหวะ ๖/๘ ประกอบด้วยแนวคลอประสานที่มีลักษณะคล้ายการไกวเปล

ben, bene

(อ. เบน เบ็นเน)

ดี Ben marcato หมายถึง กำหนดชัดเจน

bergamasca

(อ. แบร์กามัสคา)

1. การเต้นรำ บางครั้งก็มีคำร้องด้วย นิยมเล่นกันในสมัยศตวรรษที่สิบหกและสิบเจ็ด ในหมู่ชาวนาเมืองแบร์กาโม ประเทศอิตาลี ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเต้นรำชนิดนี้.

binary (อ. ไบนารี)

blues (อ. บลูส์)

bolero (อ. โบเลโร)

2. การเต้นรำแบร์กามาสคาในศตวรรษที่สิบเก้า มีจังหวะเร็ว $\frac{3}{8}$ เหมือนกับตารันเตลลา (ดูที่คำ **tarantella**.)

สองส่วน คีตลักษณ์แบบไบนารีฟอร์ม ประกอบด้วยสองส่วน แต่ละส่วนก็มีการย้อนบรรเลงด้วย (ดูที่คำ **form 1**.)

(ดูที่คำ **Jazz 2**.)

การเต้นรำที่มีชีวิตชีวาของสเปนในจังหวะ $\frac{3}{4}$ การเต้นรำแบบโบเลโร ประกอบด้วยการเล่นเท้าที่สลับซับซ้อน อีกทั้งผู้เต้นจะถือเครื่องดนตรีประเภทให้จังหวะคือคาสเทเน็ตส์ เชื่อกันว่าผู้คิดทำเต้นแบบนี้ คือ Cerezo of Cádiz ชาวสเปนในราว ค.ศ. 1780 นี่คือนับแบบจังหวะการเต้นรำโบเลโร

boogie - woogie (อ. บูกี้วูกี้)

bore (อ. บอร์)

(ดูที่คำ **jazz 3**.)

ส่วนกว้างภายในท่อของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้

1. **conical bore** (อ. โคเนคัล บอร์) ส่วนกว้างของท่อจากปากเป่าถึงปากลำโพง มีการขยายบานออกทีละเล็กละน้อยแบบต่อเนื่องเป็นรูปกรวย เช่นเครื่องดนตรีประเภทแตรคอร์เน็ต แตรบาไรโทน ฯลฯ

2. **cylindrical bore** (อ. ซิลินดริคัลบอร์) ความกว้างของท่อที่มีขนาดเท่ากันตลอดลำตัวเครื่องดนตรี ยกเว้นส่วนใกล้ลำโพงที่จะขยายบานออก เช่น แตรทรัมเป็ต แตรทรอมโบน ฯลฯ

bouffe (ฝ. บูฟ)

bourdon (ฝ. บัวร์ดอง)

ตลกขบขัน

1. เสียงดนตรีที่ลากยาวมีเสียงต่ำ หรือเสียงซ้ำๆ กันของแนวเบส เหมือนอย่างไดรอนของเครื่องดนตรีประเภทปัสก็อต (ดูที่คำ **bagpipe, pedal point**.)

2. เสียงต่ำลึกๆ จากท่อนาคความยาว 16 หรือ 32 ฟุต ที่เล่นโดยออร์แกน เพลงเต้นรำซึ่งมีรากฐานมาจากประเทศฝรั่งเศส มีความรวดเร็วในจังหวะประเภทนับสอง (ห้องละ 2 จังหวะ) ส่วนเริ่มต้นเพลงจะเป็นจังหวะยก นิยมเล่นกันในประเทศฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 17 เดิมเป็นเพลงเต้นรำของชาวนา ต่อมาบางครั้งก็มีปรากฏในบทบรรเลงประเภทสวิต (ดูที่คำ **suite 1**.)

bourrée (ฝ. บัวร์)

Vivace Johann Sebastian Bach

"BOURRÉE" FROM THE FRENCH SUITE NO. 6

bow

(อ. โบ)

หมายถึง คันชัก เป็นเครื่องมือสำคัญของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายตระกูลไวโอลินและวิโอล ใช้สีบนเส้นสายเสียงให้เกิดการสั่นไหว ตรงส่วนจับของคันชักด้านในจะมีแฉมสำหรับปรับไซได้ เรียกว่า **นัท** มีหน้าที่ดึงส่วนที่เรียกว่า **ฟร็อก** ซึ่งทำให้แฉมตึงได้ การถูยางสนบนแฉมและเมื่อลากคันชักไปบนสายเสียงของเครื่องดนตรีจะช่วยให้เกิดแรงเสียดทานและการสั่นสะเทือนของสายเสียงนั้นได้

brass band

(อ. บราสมแบนด์)

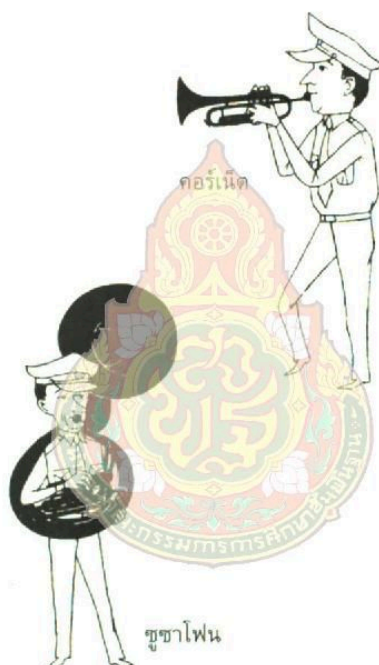
เครื่องดนตรีที่มีขนาดเล็กกว่า ย่อมมีคันชักที่ยาวกว่าเครื่องดนตรีที่มีขนาดใหญ่กว่า เช่น คันชักของไวโอลินจะยาวที่สุด ส่วนคันชักของเบสจะสั้นที่สุด ที่เรียกชื่อ **คันชัก** เนื่องจากคันชักในฐานต่างๆ มีลักษณะคล้ายคันธนูนั่นเอง

brass family

(อ. บราสแฟมิลี)

หมายถึง แตรวง เป็นวงดนตรีขนาดเล็ก ประกอบด้วยเครื่องดนตรีประเภทแตรและเครื่องดนตรีประเภทตีกระทบ

เครื่องดนตรีที่อยู่ในตระกูลเครื่องลมประเภทแตร ทำด้วยทองเหลืองหรือโลหะอื่นๆ สมาชิกในตระกูลประเภทแตรได้แก่ แตรบิวเกิล คอร์เน็ต ทรัมเป็ต อัลโตฮอร์น (เมโลโฟน) เฟรนช์ฮอร์น บาร์โตน (ยูโฟเนียม) ซูซาโฟน ทรอมโบน และทูบา

bravura	(อ. บราวัวร์รา)	ด้วยวิญญาน กล้าหาญ
break	(อ. เบรค)	(ดูที่คำ jazz 2.)

brillante	(อ. บริลลันเต)	ความกระฉ่างแจ้ง
brioso	(อ. บริโอโซ)	อารมณ์แรงดั่งไฟ พลังวิญญาน
brusco	(อ. บรูสโก)	เสียงเอะอะตึงตัง หยาบ
buffa	(อ. บัฟฟา)	ตลก ขวนขว้น
bugle	(อ. บิวเกิล)	เครื่องดนตรีประเภทแตรทองเหลือง ซึ่งมีส่วนปากเป่า (กำพวด) เป็นรูปถ้วย ไม่มีลูกสูบแตร แต่เป่าเป็นเสียงได้ตัวโน้ตเพียงแปดตัวในลักษณะของอนุกรมโอเวอร์โทน โน้ตเหล่านี้คือเสียงพื้นฐานทั้งหมดของแตรสัญญาณเรียกทางทหาร (ดูที่คำ overtone series.)
burlesca	(อ. บัวร์เลสกา)	ตลกขบขัน ล้อเลียน

C

C (อ. ซี) ชื่อระดับเสียง

บันนรทัดห้าเส้น

บันคีย์บอร์ด

cadence

(อ. เค้เคนซ์)

คอร์ดที่อยู่ติดกันในส่วนจบของวลีเพลง ท่อน ลีลาหรือบท เพื่อสรุปถึงความคิดทางดนตรี มีเค้เคนซ์อยู่หลายแบบ คือ

1. เพอเพกต์เค้เคนซ์ จะทำให้บทประพันธ์ทางดนตรีจบลงได้อย่างน่าพอใจ เมื่อตัวโทนิค อยู่ที่แนวบนสุดของคอร์ดสุดท้าย ดังนี้

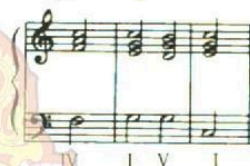
ก. ออเทนติก (Authentic:)

ข. เพลกัล (Plagal:)

ค. มิกซ์ (Mixed:)

2. อิมเพอเพกต์ หรือ ฮาล์ฟเค้เคนซ์ เมื่อใช้คอร์ดที่ห้าตามหลังคอร์ดที่หนึ่ง
3. ดีเซพท์ฟวหรือ อินเตอร์รัฟต์เค้เคนซ์ การต่อเนื่องของคอร์ดที่หก (ที่เราไม่เคยคาดคิดมาก่อน) ในเค้เคนซ์

cadenza

(อ. คาเค้นซา)

แนวทำนองอันสดใสเร้าใจ โอ้อวดฝีมือ มักพบในส่วนจบของการร้องเดี่ยว หรือ แสดง เครื่องดนตรีเดี่ยวในบทเพลงประเภทคอนแชร์โต้

calando	(อ. คาลันโด)	เบาลงและช้าลงเรื่อยๆ
calcando	(อ. คาลคานโด)	เร็วขึ้น มาจากคำอิตาเลียนมีความหมายว่า เดินเท้าเสียงดัง
calmando	(อ. คาลมานโด)	เบาลงเรื่อยๆ อย่างสงบเยือกเย็น
calmato	(อ. คาลมาโด)	อย่างสันติสุข อย่างสงบ
calore	(อ. คาลโลเร)	ด้วยความรักใคร่ อบอุ่น

campana	(อ. คัมปานา)	ระฆัง (ดูที่คำ Carillon, bell.)
campanella	(อ. คัมปานลลา)	ระฆังเล็กๆ
canon	(อ. แคนนอน)	คีตลักษณ์ชนิดหนึ่งที่มีแบบแผนแน่นอน ไม่ว่าจะเป็นแนวบรรเลงหรือแนวขับร้อง จะมีทำนองเหมือนกันหมด เพียงแต่เริ่มในเวลาต่างกันเท่านั้น เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ราวนด์ (ดูที่คำ Round.) และตัวอย่างข้างล่างนี้

๓๓

cantabile	(อ. คันทาบิเล)	ในลักษณะเพลงร้อง มาจากคำอิตาเลียนว่า คันทาเร (Cantare) ซึ่งมีความหมายว่าร้องเพลง
cantando	(อ. คันทานโด)	(ดูที่คำ Cantabile.)
Cantata	(อ. คันทาตา)	ผลงานดนตรีประเภทขับร้อง ที่ประกอบด้วยบทเพลงต่างๆ เช่น อาร์เรียเรสซิเททิฟว์ ดูเอตและคอรัส โดยอิงเรื่องราวทางศาสนา บทกวีและการละคร คำนี้มาจากภาษาอิตาเลียนว่า Cantare มีความหมายว่า ร้องเพลง โจอัน เซบาสเตียน บาค ได้แต่งบทเพลงแนวทางศาสนา (เชิร์ช คันทาตา) เกือบสามร้อยบท
Cantilena	(อ. คันทิเลนา)	ทำนองเพลงที่มีลักษณะไหลเลื่อนต่อเนื่องกันไป ด้วยการบรรเลงหรือร้องอย่างราบรื่น
cantus firmus	(ล. คันทุส เฟียร์มุส)	เป็นแนวทำนองหลัก เพื่อให้แนวทำนองอื่นๆ เพิ่มเข้าไปโดยมีกฎเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ (ดูที่คำ Counterpoint.)

๓๔

capo	(อ. ค้ำโป)	การเริ่มต้น Da capo หมายถึง จากที่เริ่มต้น คำย่อคือ D.C. Da capo al fine หมายถึง จากที่เริ่มต้นจนถึงที่จบ Da capo al segno หมายถึง จากที่เริ่มต้นจนถึงเครื่องหมาย เครื่องหมายอาจจะเป็นดังนี้ ♯ หรือ ♮
capriccio	(อ. คาร์ปรีโซ)	บทบรรเลงสำหรับเครื่องดนตรีที่มีลักษณะอิสระ ไม่อยู่ในกฎเกณฑ์ มักมีชีวิตชีวา
carillon	(อ. คาร์ลลอน)	ระฆังชุดที่มีเสียงครบแบบโครมาติก สามารถทำให้เกิดเสียงด้วยวิธีเช่นเดียวกับ คีย์บอร์ด หรือจากระบบการทำงานแบบนาฬิกา มักนิยมแขวนบนหอสูงในโบสถ์ หรือหอรฆังเฉพาะ มีช่วงเสียงสองถึงสี่ออกเทฟ ชุดระฆังชนิดใหญ่มีจำนวนระฆังมากถึง 70 ใบ (ดูที่คำ bell 1.)
carol	(อ. แครอล)	เป็นเพลงแบบประเพณีนิยม ที่มักได้ยินในเทศกาลคริสต์มาสและเทศกาลอีสเตอร์

castanets	(อ. คาสเทเน็ตส์)	กระเปาะคู่ที่มีรูปร่างคล้ายหอยเชลล์ ทำจากไม้หรืองาช้าง และมีเชือกผูกติดเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เล่นสามารถถือได้สะดวก และเคาะเสียงเป็นจังหวะต่างๆ เช่น เพลงประเภท โปเลโร และฟิโนแดนโกของสเปน
------------------	------------------	--

c clef		(ดูที่คำ Clef 2.)
cédez	(ฝ. เซเดย์)	ช้าลงอีก
celesta	(อ. เซเลสต้า)	เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดชนิดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยแท่งโลหะมีระดับเสียงดนตรีต่างๆ (เรียงเหมือนเครื่องดนตรีตีกระทบชนิดหนึ่งที่ชื่อกลอคคันสปีล) และมีกลองเสียงเพื่อขยายเสียง อีกทั้งจัดเรียงให้ค่อนจากคีย์บอร์ดตีแท่งโลหะเหล่านี้ได้
cello	(อ. เซลโล)	คำย่อของคำว่า Violoncello (ดูที่คำ Violoncello.)

cembalo	(อ. เซมบาลอ)	เป็นคำอิตาเลียน หมายถึง เครื่องดนตรีคีย์บอร์ด ซึ่งในทางปฏิบัติ หมายถึง เครื่องดนตรีฮาร์ปซิคอร์ด
chaconne	(ฝ. ชาโคน)	และ passacaglia (อ. พาสาคาลยา) เพลงเต้นรำทั้ง 2 แบบนี้มีลักษณะใกล้เคียงกันมาก คือ ต่างก็อยู่ในจังหวะประเภทสามจังหวะ (สามจังหวะในหนึ่งห้อง) และมีการแปรทำนองต่างๆ เหนือทำนองเบสที่ยืนพื้นให้ (ดูที่คำ ground bass.)

chalumeau	(ฝ. ชาลูไม)	1. เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้โบราณที่มีลิ้นเดี่ยว ลักษณะลำตัวเป็นท่อยกระบอกพร้อมรูปิดเปิดเสียง แต่ไม่มีคีย์สำหรับปิดเปิด ศัพท์คำนี้มาจากคำในภาษาละตินมีความหมายว่า ลิ้น เครื่องดนตรีนี้เป็นต้นตระกูลของปิคคลาริเน็ต
chamber music	(อ. แชมเบอร์ มิวสิก)	2. ช่วงเสียงต่ำของคลาริเน็ตสมัยใหม่ (ดูที่คำ clarinet.) วงครมดนตรี คือดนตรีสำหรับการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี โดยนักดนตรีแต่ละคนจะมีแนวบรรเลงของตนเองต่างจากคนอื่นๆ ไม่

เหมือนกับดนตรีสำหรับวงดนตรีออร์เคสตรา ที่มักจะมีนักดนตรีหลายคนต่อแนวบรรเลง
หนึ่งแนว ดนตรีประเภทแชมเบอร์มิวสิกนี้ เรียกชื่อตามจำนวนคนที่เล่นดังนี้

trio	ทริโอ	สำหรับผู้เล่นสามคน
quartet	ควอเทต	สำหรับผู้เล่นสี่คน
quintet	ควินเทต	สำหรับผู้เล่นห้าคน
sextet	เซกซ์เทต	สำหรับผู้เล่นหกคน
septet	เซปเทต	สำหรับผู้เล่นเจ็ดคน
octet	อ็อกเทต	สำหรับผู้เล่นแปดคน

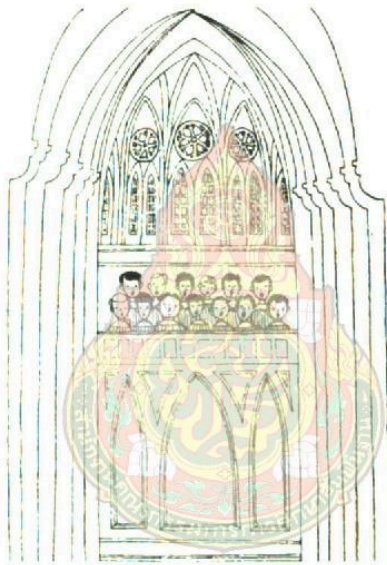

สตริงควอเทต เป็นคีตลักษณ์แบบแชมเบอร์มิวสิกที่สำคัญ ประกอบด้วยผู้เล่นไวโอลิน 2 คน
วิโอลาและเซลโลอย่างละ 1 คน สำหรับสตริงทริโอ นั้นจะประกอบด้วยเครื่องสายล้วนๆ 3
เครื่อง และหากตัดเครื่องดนตรีชิ้นใดชิ้นหนึ่งออกไปแล้วเพิ่มเปียโนเข้าไปหนึ่งหลังจะ
เรียกว่าเปียโนทริโอ หรือหากเพิ่มฮอว์นเครื่องหนึ่งเข้าไปแทน เรียกว่า ฮอว์นทริโอ

chanson	(ฝ. ชานซ็อง)	บทเพลงร้อง
chant	(อ. ชานด์)	เพลงร้องศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่ในจังหวะเสรี ไม่มีแนวคlopประกอบ
chimes	(อ. ไชม์)	เครื่องดนตรีซึ่งประกอบด้วยกลุ่มท่อโลหะแขวนเป็นราวในกรอบสี่เหลี่ยม เมื่อใช้ต้อนไปตีตรง ส่วนปลายหัวแล้วจะเกิดเสียงคล้ายระฆัง เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ทูบิวลาร์ เบลล์ (Tubular bells)

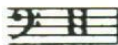
choir	(อ. ไควเออะ)	กลุ่มนักร้อง วงนักร้องประสานเสียง
choral	(อ. คอรัล)	เกี่ยวกับวงนักร้องประสานเสียง หรือไควเออะ
chorale	(อ. คอรัล)	เพลงสวดสรรเสริญพระเจ้าในโบสถ์

chord

(อ. คอร์ด)

เสียงดนตรีตั้งแต่สองเสียงขึ้นไปปฏิบัติพร้อมกัน

chorus

(อ. คอร์ด)

1. กลุ่มนักร้อง
2. ดนตรีสำหรับกลุ่มนักร้อง
3. ส่วนที่ต้องร้องซ้ำในบทเพลง ตามหลังส่วนที่เป็นบทร้องถึงเจรจา

chromatic

(อ. โครมาติก)

1. บันไดเสียงโครมาติก ประกอบด้วยเสียงครึ่งเสียงโดยตลอด มีทั้งหมดสิบสองเสียงภายในช่วงหนึ่งคู่แปด

2. เป็นโน้ตตัวจร ซึ่งเป็นส่วนที่เพิ่มต่างหากจากที่มีอยู่แล้วในเครื่องหมายตั้งบันไดเสียง เครื่องหมายโครมาติกได้แก่

ชาร์ป #

ดับเบิลชาร์ป x

แฟล็ต b

ดับเบิลแฟล็ต bb

เนเจอร์ล ♮

clarinet

(อ. คลาริเน็ต)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ซึ่งมีลิ้นเดี่ยว ประกอบด้วยลำตัวเป็นลักษณะทอกลวงเท่ากัน โดยมีส่วนปากเป่า (กำพวด) และลำโพงที่อยู่ปลายสุดคนละด้าน สำหรับลิ้นบี้นั้นจะประกอบเข้าตรงส่วนปากเป่าด้วยแผ่นโลหะหรือใช้สายรัด ลำตัวปี่ก็มีรูเปิดเสียงและคีย์ปิดเปิดรู เพื่อช่วยทำเสียงบันไดเสียงทางโครมาติกได้ครบบริบูรณ์ (ดูที่คำ *chalumeau*.)

ส่วนปากเป่า (กำพวด)

1. บัฟฟี่ คลาริเน็ต จัดเป็นเครื่องดนตรีประเภทต้องย้ายคีย์

นี่คือช่วงเสียงที่เขียนบนทีก

และช่วงเสียงที่เกิดขึ้นจริง คือ

๔๓

2. เอกลาริเน็ต มีขนาดใหญ่กว่าบัฟฟี่คลาริเน็ตเล็กน้อย และมีระดับเสียงต่ำลงครึ่งเสียง บางครั้งใช้แทนที่บัฟฟี่คลาริเน็ต ทั้งนี้เพราะสามารถเล่นเพลงในคีย์บางคีย์ได้ง่ายกว่า

3. อีแฟล็ต อัลโต คลาริเน็ต มีระดับเสียงต่ำกว่าบัฟฟี่คลาริเน็ต อยู่คู่ห้าเพอเฟกต์ เครื่องดนตรีชนิดนี้มีส่วนพิเศษคือส่วนลำโพง ปี่ที่เป็นโลหะจะย่อนขึ้นมา และมีท่อเปลี่ยนเสียงที่ทำด้วยโลหะติดเข้ากับส่วนปากเป่าด้วย อีแฟล็ต อัลโต คลาริเน็ต เป็นเครื่องดนตรีประเภทต้องย้ายคีย์เช่นกัน

นี่คือช่วงเสียงที่เขียนบนทีก

และช่วงเสียงที่เกิดขึ้นจริงคือ

4. บีแฟล็ต เบส คลาริเน็ต มีระดับเสียงห่างลงจากบัฟฟี่คลาริเน็ตอยู่หนึ่งช่วงคู่แปด มีรูปร่างเหมือนอัลโตคลาริเน็ตขนาดใหญ่ บีแฟล็ตเบสคลาริเน็ตเป็นเครื่องดนตรีประเภทต้องย้ายคีย์

นี่คือช่วงเสียงที่เขียนบนทีก

และช่วงเสียงที่เกิดขึ้นจริงคือ

๔๔

clarion

(อ. แคลรียัน)

(ดูที่คำ *transposing instruments.*)

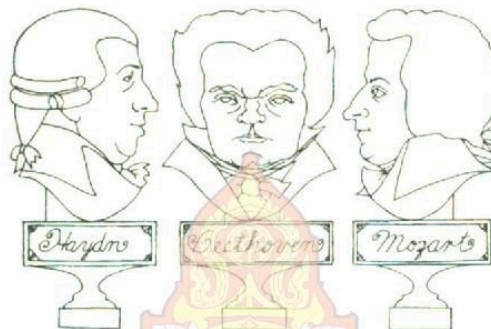
1. ปุ่มของทรินดอร์แกน (ออร์แกนโซล์ม) ขนาด 4 ฟุต มีเสียงแหลม
2. แตรอังกฤษขนาดเล็ก มีเสียงแหลม ปัจจุบันเลิกใช้แล้ว

classical music

(อ. คัลาสสิกัล มิวสิก)

ดนตรีในระหว่างยุคสมัยของนักประพันธ์เพลง เช่น ไฮเดิน โมสาร์ทและเบโชเฟน (จากค.ศ. 1750-1830) ดนตรียุคคลาสสิกนี้มีความแตกต่างจากดนตรีในยุคโรแมนติก (ซึ่งเป็นยุคต่อจากยุคคลาสสิก) ในเรื่องของคิตลักษณ์และแบบฉบับการเขียน โดยดนตรีในยุคโรแมนติกนั้นมีอิสระมากอารมณ์เกินแรง ซึ่งจะสัมผัสได้จากปลายปากกาของนักประพันธ์เพลงในยุคโรแมนติกคือนี้คือ โซแปงและลิสซท์ พัฒนาการที่สำคัญของดนตรีในยุคคลาสสิกก็คือ คิตลักษณ์แบบโซนาตา ซึ่งเป็นพื้นฐานการประพันธ์เพลงประเภทซิมโฟนีสมัยคลาสสิก และเพลงประเภทแชมเบอร์มิวสิก (ครรภดนตรี) (ดูที่คำ *sonata form.*)

clavecin clavichord

(ฝ. คลาฟแนซง)

(อ. คลาวิกอร์ด)

เป็นคำภาษาฝรั่งเศสหมายถึง เครื่องดนตรีคีย์บอร์ดฮาร์ปซิคอร์ด

เป็นเครื่องดนตรีคีย์บอร์ดในยุคแรกๆ ประเภทเกิดเสียงได้จากการคิต (เคาะ) โดยมีสายเสียงที่ขึงไปตามส่วนบนของกล่องไม้ ส่วนปลายสุดของคิตจะมีกลไกการจัตหรือแตะของลิ้มทองเหลืองเล็กๆ เมื่อผู้เล่นกดคิตลงไปลิ้มทองเหลืองนี้ก็จะยกขึ้นและตีไปที่สายเสียงเพื่อทำให้เกิดเสียง

คลาวิกอร์ดเป็นเครื่องดนตรีคีย์บอร์ดประเภทแรก ที่สามารถเล่นได้ทั้งเบาและดังโดยเปลี่ยนแปลงน้ำหนักการกดคิต เสียงที่ได้จากคลาวิกอร์ดนี้มีความไพเราะและนุ่มนวล

clavier	(อ. คลาเวียร์)	หมายถึง klavier (ในภาษาเยอรมัน)
	(ผ. คลาวิเย)	1. หมายถึง คีย์บอร์ดต่างๆ ไป เช่น เปียโน ออร์แกน ฯลฯ 2. หมายถึง คีย์บอร์ดประเภทใช้กลไกจากสายเสียง เช่น ฮาร์ปซิคอร์ด คลาวิคอร์ด เปียโน ฯลฯ
clef	(อ. เคลฟ)	* เครื่องหมายสำหรับกำหนดระดับเสียงให้ตรงกับเส้นและช่องของบรรทัดห้าเส้น
		1. เคลฟชนิดอยู่กับที่

จีเคลฟ (เทรียเบิล) จัดให้ จี อยู่เหนือโดกลาง
เอฟเคลฟ (เบส) จัดให้ เอฟ อยู่ต่ำกว่าโดกลาง

* นิยมเรียกว่า กุญแจ

2. เคลฟเคลื่อนที่ได้ หมายถึง ซีเคลฟ ที่เป็นตัวกำหนดตำแหน่งโดกลาง ซึ่งจะจัดวางไว้ตำแหน่งใดของบรรทัดห้าเส้นก็ได้

ที่นิยมใช้กันบ่อยในปัจจุบันนี้ ก็คือ

ซีเคลฟ (อัลโต) เป็นเคลฟสำหรับเครื่องดนตรีไวโอลิน

ซีเคลฟ (เทเนอร์) เป็นเคลฟสำหรับแตรทอมโบนและเชลโล

coda	(อ. โค้ดา)	เหตุผลที่นำซีเคลฟ มาใช้ก็เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้เส้นน้อย (ที่อยู่เหนือหรือต่ำกว่าบรรทัดห้าเส้น) ส่วนเพิ่มเติมในบทประพันธ์เพลง ซึ่งเพิ่มเข้าไปตรงส่วนท้ายของบทเพลง หรือตอนเพลงขึ้นหนึ่งๆ เพื่อสร้างความรู้สึกว่าเพลงจบแล้ว มาจากคำอิตาเลียนแปลว่า หาง
codetta	(อ. โคเด็ตตา)	คือโคดาแบบสั้น (ดูที่คำ coda .)
col	(อ. โคล)	
colla	(อ. โคลล่า)	พร้อมด้วย <i>Col basso</i> หมายถึง พร้อมด้วยกันกับเบส

coloratura

(อ. ไคโรราทุรา)

1. เสียงร้องที่ดำเนินไปอย่างสดใส เก่งกาจ เต็มไปกับการประดับประดาทางดนตรีมากมาย

combo

(อ. ค่อมโบ)

2. เสียงร้องที่ร้องได้ตามข้อ 1

มาจากคำสแลงว่า *Combination* หมายถึง กลุ่มนักดนตรีกลุ่มเล็กๆ ที่เล่นเพลงแจ๊ส (ดูที่คำ *jazz*.)

commodo

(อ. โคโมโด)

อย่างผ่อนคลาย สะดวกสบาย เรื่อยๆ

comodo

(อ. โคโมโด)

หมายถึง คอร์ดเมเจอร์ หรือคอร์ดไมเนอร์ (ดูที่คำ *triad*.)

common chord

(อ. ค่อมมอน คอร์ด)

ช่วงเสียงหรือพิสัยของเสียงร้องหรือเครื่องดนตรี

compass

(อ. ค่อมพาส)

ด้วย

con

(อ. คอน)

ด้วยความรัก

con amore

(อ. คอนอะมอร์)

con anima

(อ. คอน อ์นิมา)

ด้วยวิญญาณ อารมณ์ มาจากคำอิตาเลียนว่า **anima** ซึ่งหมายถึงวิญญาณ นักแต่งเพลงมักใช้คำนี้ผิดๆ ไปในความหมายว่า อย่างแคล่วคล่อง มีชีวิตชีวา ด้วยน้ำใจ คึกคัก ว่าเร็ว

con brio

(อ. คอน บรียโอ)

อย่างสงบ งามอย่างเรียบๆ

con calma

(อ. คอน คัลมา)

การแสดงดนตรีต่อหน้าสาธารณชน

concert

(อ. คอนเสิร์ต)

เครื่องดนตรีรูปร่างเหมือนแอกคอร์ดียน ซึ่งมีลิ้นอิสระพร้อมหีบกลมที่ขยายตัวออกได้ คอนเสิร์ตมีด้านหกด้านพร้อมปุ่มต่างๆ บนด้านปลายทั้งสองข้างเพื่อให้ไว้สำหรับเล่นทำนองเพลงและแนวคลอประกอบ (ดูที่คำ *accordion*.)

concertina

(อ. คอนแซร์ตินา)

concertino
concerto

(อ. คอนแชร์ตีโน)
(อ. คอนแชร์โต)

(ดูที่คำ **concerto grosso**.)

บทประพันธ์สำหรับการเดี่ยวเครื่องดนตรีเป็นหลัก โดยมีวงดนตรี
ออร์เคสตราคลอประกอบ คอนแชร์โตมาจากคำในภาษาลาตินว่า

concertare มีความหมายว่าทำพร้อมๆ กัน แข่งขันกัน ปกติแล้ว
คอนแชร์โตมีส่วนประกอบเป็นสามขบวนการ (ดูที่คำ **concerto grosso**,
sonata form.)

concerto grosso

(อ. คอนแชร์โต กรอสโซ)

งานดนตรีซึ่งอยู่ในลักษณะของคีตลักษณ์แบบคอนแชร์โต แต่มีการ
แบ่งหน้าที่ คือ เป็นการเดี่ยวของกลุ่มเครื่องดนตรีส่วนหนึ่ง กับอีก
ส่วนหนึ่งทำหน้าที่เป็นวงดนตรีให้ (เปรียบเทียบกับบทประพันธ์
ประเภทคอนแชร์โต ซึ่งหมายถึง งานดนตรีสำหรับการเดี่ยวเครื่องดนตรี
หลักกับวงดนตรีที่เป็นส่วนคลอประกอบ) คีตลักษณ์แบบคอนแชร์โต
กรอสโซ เป็นที่นิยมแต่งกันมากในปลายศตวรรษที่สิบเจ็ด และ ต้น
ศตวรรษที่สิบแปด (ดูที่คำ **concerto**.)

conductor

(อ. คอนดักเตอร์)

ผู้อำนวยเพลง หรือวาทยกร คือผู้ทำหน้าที่ให้จังหวะและควบคุมการ
แสดงในวงดุริยางค์ นี่คือนักผู้อำนวยเพลงขณะให้จังหวะแก่วงดนตรี
ออร์เคสตรา

จังหวะ $\frac{2}{4}$ $\downarrow \uparrow$ 2

จังหวะ $\frac{3}{4}$ $\downarrow \uparrow$ 3 2

จังหวะ $\frac{4}{4}$ $\downarrow \uparrow$ 4 3 2

con forza
con fuoco
con furia

(อ. คอน ฟอ์ตซา)
(อ. คอน ฟิวโก)
(อ. คอน ฟูร์รียา)

ด้วยแรง ด้วยกำลัง
คึกคัก ประดุจไฟลาม
ด้วยความโกรธ ดุร้าย

con gioco
con passione
con slancio
Consonance

(อ. คอน จิไอโค)
(อ. คอน แพสซิโอเน)
(อ. คอน สลันโซ)
(อ. คอนโซแนนซ์)

สนุกสนาน รื่นเริง
ด้วยความเสนาหา อารมณ์อันใหญ่หลวง
ด้วยความห้าวหาญ เร้าร้อน รุนแรง
ชั้นคู่เสียงกลมกล่อม (บางครั้งเรียกว่า ชั้นคู่เสนาะเสียง) ได้แก่ คู่สาม
และคู่หกทั้งเมเจอร์และไมเนอร์ คู่สี่ คู่ห้า คู่หกและคู่แปด ชั้นคู่เสียง
กลมกล่อมจะให้ความรู้สึกพึงพอใจและสบายใจ คำนี้ตรงข้ามกับคำว่า
ดิสโซแนนซ์ (ดูที่คำ **dissonance**.)

con spirito

(อ. คอน สปีริโต)

ด้วยความเข้มแข็ง พลังวิญญาณ

contrabass

(อ. คอนทราเบส)

(เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า สตริงเบส ดับเบิลเบส เบสไวโอล) หมายถึงเครื่อง
ดนตรีประเภทเครื่องสายที่เล่นด้วยคันชัก เป็นเครื่องดนตรีที่มีขนาดใหญ่ที่สุด
และเสียงต่ำที่สุดในตระกูลเครื่องสาย คอนทราเบสมีรูปลักษณ์ร่วมทั้งใน
รูปแบบไวโอลิน และตระกูลไวโอล มีสายเสียงที่เทียบเสียงแล้วสี่สาย ดังนี้

และมีระดับเสียงต่ำกว่าที่เขียนไว้หนึ่งคู่แปด

(ดูที่คำ **viol, violin**.)

contrabassoon

(อ. คอนทราบาสซูน)

เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า **ดับเบิลบาสซูน** เป็นสมาชิกในตระกูลปี่โอโบ คอนทรา-
บาสซูนมีเสียงที่ต่ำลึกที่สุดในวงดุริยางค์ มีท่อยาวกว่า 16 ฟุต (โดยทบ
ความยาว 4 ครั้ง เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติ) ลำโพงที่เป็นโลหะจะชี้ลง
ข้างล่าง ไม่เหมือนกับลำโพงบาสซูนที่ชี้ขึ้นข้างบน การเล่นจึงหว่าน
กลางหรือข้านั้นปีคอนทราบาสซูนแสดงได้ดีที่สุด (ดูที่คำ **bassoon**.)

ช่วงเสียงบันทึกของปีคอนทราบาซซูน คือ

ช่วงเสียงที่เกิดขึ้นจริง คือ

contradanza
contredanse

(อ. คอนทราดันซา)
(ฝ. ค็องเตรอดองส์)

การเต้นรำที่นิยมกันในประเทศฝรั่งเศสช่วงปลายศตวรรษที่สิบแปด คาดว่ามาจากกาแวลเต้นรำแบบชนบทในประเทศอังกฤษ (country dance) เสียงร้องของหญิงที่มีแนวต่ำที่สุด เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า อัลโต (ดูที่คำ *alto*.) นี่คือช่วงเสียงของนักร้องเสียงคอนทราลโต

contralto

(อ. คอนทราลโต)

contrapuntal
contrary motion

(อ. คอนทราพันท์)
(อ. ค็อนทราริ โมชัน)

เกี่ยวข้องกับเคาเทอะพอยท์ (ดูที่คำ *counterpoint, polyphony*.) การที่แนวทำนองเพลงในบทประพันธ์เพลงเคลื่อนที่ในทิศทางตรงกันข้ามกัน.

cor anglais
coranto

(ฝ. คอร์ อองเก็ล)
(อ. คอร์รันโต)

ปี่อิลลซอร์น (ดูที่คำ *English horn*.)

corrente
courante

(อ. คอร์เรนต์)
(ฝ. คูร์รันต์)

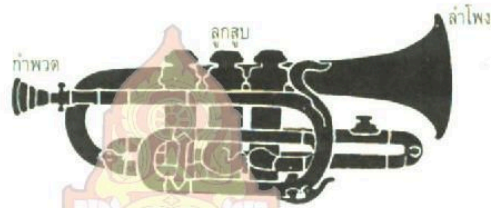
เพลงเต้นรำที่มีจุดกำเนิดในศตวรรษที่สิบหก และต่อมารวมเป็นส่วนหนึ่งของบทเพลงชุด (ดูที่คำ *suite 1*.)

เพลงเต้นรำคูร์รันต์ มีสองแบบที่ไม่เหมือนกันคือ.

1. คอร์รันโต (หรือคอร์เรนต์แบบอิตาลี) มีจังหวะเร็ว มีลีลาการเคลื่อนไหวสม่ำเสมอ มีลักษณะสามจังหวะต่อหนึ่งห้องเพลง โดยปกติแล้วเพลงจะมีลักษณะเป็นสองส่วน (คิดลักษณะแบบไบนารี)

2. คูรานต์แบบฝรั่งเศส อยู่ในลักษณะสามจังหวะต่อหนึ่งห้องเพลงและมีคัตลักษณะแบบไบนารีเช่นกัน แต่จะมีท่วงทำนองอยู่ในห้องสุดท้ายของแต่ละส่วน รวมทั้งมีลักษณะซ้ำและสง่างามกว่าคอรันโตแบบอิตาลีเลียน.

cornet

(อ. คอรัเน็ต)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง แต่ที่มีลูกสูบและระดับเสียงในบีแฟล็ต แต่คอรัเน็ตนี้จะมีท่อแตรแบบค่อยๆ ขยายกว้างออกไป ก้าพวดเป็นรูปลักษณะถ้วยลึกกว่าของแตรทรัมเป็ต ใช้เล่นทั้งในวงแตรและวงโยธวาทิต ท่วงทำนองเสียงไปในทางลักษณะนุ่มนวล กลมกล่อม และสดใสน้อยกว่าเสียงแตรทรัมเป็ต (ดูที่คำ *trumpet, bore.*)

บีแฟล็ตคอรัเน็ต เป็นเครื่องดนตรีประเภทต้องย้ายคีย์

นี่คือช่วงเสียงที่เขียน

นี่คือช่วงเสียงที่เกิดขึ้นจริง

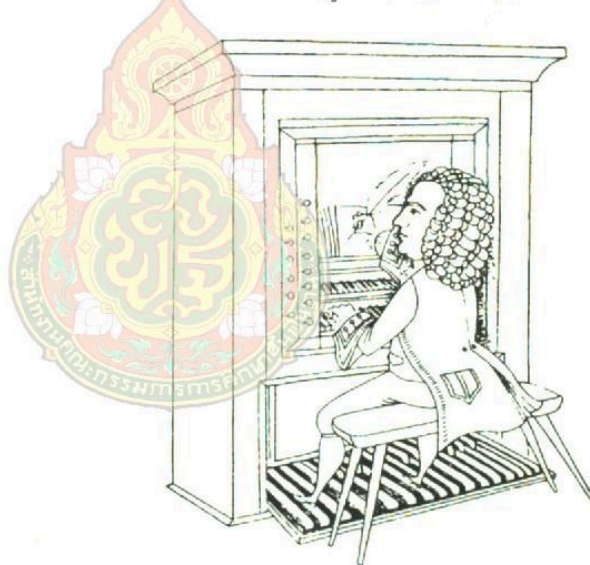

(ดูที่คำ *transposing instruments.*)

counterpoint

(อ. เค้าทะอะพอยท์)

ทำนองอิสระหลายทำนอง (บางสถาบันหมายถึง การสอดทำนอง) แต่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน นำมาบรรเลงหรือร้องในเวลาเดียวกัน คำว่าเค้าทะอะพอยท์มาจากภาษาละตินว่า *punctus contra punctum* หมายถึงทำนองหนึ่งปะทะกับอีกทำนองหนึ่ง (ดูที่คำ *polyphony.*)

crescendo

(อ. เครเซนด์)

ดังขึ้นเรื่อยๆ คำย่อ คือ **cresc.**

เครื่องหมายนี้คือ

crochet

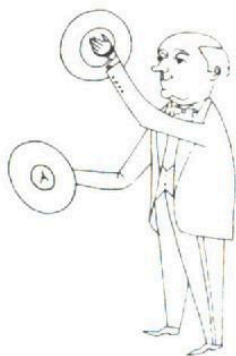
(อ. คร็อชเช็ต)

โน้ตตัวดำ (ดูที่คำ **quarter note**.)

cymbal

(อ. ซิมบัล)

ฉาบ เครื่องดนตรีประเภทตีกระทบประกอบขึ้นด้วยฝ่าโลหะสองฝ่า เมื่อนำมากระทบกัน จะเกิดเสียงดัง ไม่มีระดับเสียงที่แน่นอน เวลาเล่นอาจใช้ทั้งสองฝ่าหรือฝ่าเดียวก็ได้ หรือจะให้ฉาบติดตั้งบนขาตั้งก็ได้ ลักษณะเสียงที่ได้นั้นมีมากมายตามลักษณะการเล่น อันหลากหลาย เราสามารถทำเสียงยาวต่อเนื่องได้โดยใช้ไม้ตีกลองตีรวนขอบฝ่าฉาบ หรือได้เสียงเดียวจากการตีแต่ละครั้งบนฝ่าฉาบข้างใดข้างหนึ่ง ส่วนฉาบคู่ที่ตั้งอยู่บนขาตั้ง ที่เรียกว่า **ไฮแฮท** ซึ่งเวลาตีก็ต้องใช้เท้าเหยียบนั้นเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของ กลองชุดสำหรับวงดนตรีประเภทแจ๊ซด้วย (ดูที่คำ **tam-tam**.)

czardas

(ฮ. ซาร์ดาส)

เพลงเต้นรำประจำชาติของฮังการี ตามปกติแล้วเพลงเต้นรำแบบนี้มีท่อนนำด้วยจังหวะช้า และ ทำนองเศร้า ที่มีชื่อว่า *lassu* ก่อน แล้วจึงตามด้วยจังหวะเพลงเร็วแบบการเต้นรำ อย่าง เร้าร้อน ที่เรียกว่า **ฟรีส** หรือ **ฟรีสกา**

D

D (อ. ดี) ชื่อระดับเสียง

บันทึบรทัดห้าเส้น

บันทึบบอร์ด

da capo

(อ. ตา คาโป)

จากจุดเริ่มต้น คำย่อคือ **D.C.**

D.C. al Fine หมายถึง ให้กลับไปใหม่ที่จุดเริ่มต้น และเล่นจนถึงคำว่า **Fine**

D.C. al Segno หมายถึง ให้กลับไปใหม่ที่จุดเริ่มต้น และเล่นจนถึงเครื่องหมาย

dal segno

(อ. ดาล เซนโย)

จากเครื่องหมาย **S** คำย่อคือ **D.S.**

D.S. al Fine หมายถึง ให้กลับไปใหม่ที่เครื่องหมาย แล้วเล่นจนถึงคำว่า **Fine**

début

(ฝ. เดบู)

การปรากฏตัวครั้งแรกต่อสาธารณชน การบรรเลงครั้งแรก

decibel

(อ. เดซิเบล)

หน่วยวัดความดังของเสียง คำย่อคือ **db.**

décidé

(ฝ. เดซีเด)

แน่นอน ตัดสินใจแล้ว

deciso

(อ. เดซีโซ)

กล้าหาญ มั่นใจเต็มที่ ตัดสินใจเด็ดขาด เต็มไปด้วยพลัง

decrescendo

(อ. เดเครเซนด์)

เบาลงทีละน้อยๆ คำย่อคือ **decresc.**

เครื่องหมายแทนคือ

dehors

(ฝ. เดท์ออร์)

ด้วยการย้ายอย่างหนักแน่น ทำให้เด่นออกมา

delicato

(อ. เดลิคาโด)

ด้วยท่าทางอันเรียบร้อยและละเอียดอ่อน

demisemiquaver

(อ. เดมิเซมิควเอร์)

โน้ตตัวเขบ็ตสามชั้น (ดูที่คำ **thirty second note.**)

détaché
development
diatonic

(ผ. เดตาเซ)
(อ. ดีเวลลอปเมนต์)
(อ. ไดอาโทนิค)

ซึ่งแยกออกจากกัน

(ดูที่คำ **sonata form 2.**)

1. หมายถึง เสียงที่เกิดขึ้นในบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์
2. การเคลื่อนไปในลักษณะครึ่งเสียงแบบไดอาโทนิค หมายถึง การเคลื่อนที่ไปยังโน้ตใกล้เคียงกันโดยมีชื่อโน้ตต่างกัน ดังตัวอย่าง

ขณะที่การเคลื่อนไปในลักษณะครึ่งเสียงแบบโครมาติก (เสียงเดียวกันกับตัวอย่างข้างบน) จะเป็นการเคลื่อนที่ไปที่โน้ตชื่อเดียวกัน เพียงแต่มีการเปลี่ยนแปลงด้วยเครื่องหมายแปลงเสียง ดังตัวอย่าง

diminished
diminuendo

(อ. ดิมินิชท์)
(อ. ดิมินูเอนโด)

(ดูที่คำ **interval.**)

เบาลงเรื่อยๆ คำย่อคือ **dim., dimin.**

เครื่องหมายนี้คือ

dissonance

(อ. ดิสโซแนนซ์)

เสียงกระด้าง ขึ้นคู่เสียงหรือคอร์ดที่ฟังแล้วไม่รู้สึกผ่อนคลายและจำเป็นจะต้องเคลื่อนเข้าหาขึ้นคู่เสียงหรือคอร์ดที่มีเสียงสบายกว่าหรือเสียงที่กลมกล่อมกว่า การเคลื่อนที่จากเสียงกระด้างไปหาเสียงกลมกล่อมนี้เรียกว่า **การเคลา** ขึ้นคู่เสียงกระด้างได้แก่คู่สอง คู่เจ็ด และสำหรับคอร์ด คือ อ็อกเมนเตด และดิมินิชท์ทุกคอร์ด (ดูที่คำ **consonance.**)

divertimento

(อ. ดีเวอร์ติเมนต์)

คีตลักษณ์คล้ายแบบของสวิตซ์และซิมโฟนี ปกติประกอบด้วยเพลงเต้นรำและท่อนเพลงสั้นๆ บรรเลงโดยวงดนตรีขนาดเล็ก

divisi

(อ. ดิวิซี)

แบ่งแยกออกจากกัน ใช้ในบทเพลงสำหรับบรรเลงด้วยเครื่องดนตรี เพื่อบ่งชี้ว่าให้นักดนตรีซึ่งมีอยู่มากมายนั้นแยกกันเล่นโน้ตในคอร์ดนั้นๆ คำย่อคือ **div.** (บางครั้งก็ใช้ **a2**)

dolce

(อ. ดอลเซ)

อ่อนหวาน นุ่มนวล

dolente

(อ. ดอลเลนต์)

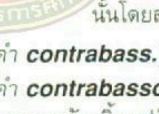
เศร้าสร้อย หงอยเหงา

doloroso

(อ. ดอลโลโรโซ)

เศร้า เชื่องซึม

dominant	(อ. ค้อมิแนนท์)	ขั้นที่ห้าของบันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ คอร์ดค้อมิแนนท์ก็คือทริยแอดที่สร้างบนโน้ตเสียงนี้
dot	(อ. ด็อท)	จุด 1. จุดที่อยู่หลังตัวโน้ตนั้น ย่อมเพิ่มความยาวเสียงอีกครั้งหนึ่งของโน้ตตัวนั้น ดังเช่น ในเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{4}{4}$ 2. จุดที่อยู่เหนือหรือใต้ตัวโน้ตใด หมายถึง ให้เล่นแบบสตัคคาโต (ดูที่คำ <i>staccato</i> , <i>portamento</i> .)
double bar	(อ. ดับเบิลบาร์)	1. ปากกู่ในส่วนจบของบทเพลงตอนหนึ่ง (ยังไม่จบเพลงทั้งหมด) 2. ปากกู่ในส่วนจบของบทเพลงนั้นหรือก่อนของบทเพลงนั้นโดยสมบูรณ์ ไม่มีต่ออีกแล้ว
double bass	(อ. ดับเบิลเบส)	(ดูที่คำ <i>contrabass</i> .)
double bassoon	(อ. ดับเบิลบาสซูน)	(ดูที่คำ <i>contrabassoon</i> .)
double flat $\flat\flat$	(อ. ดับเบิลแฟลต)	เครื่องหมายดับเบิลแฟลตจัดวางไว้ข้างหน้าโน้ต เพื่อให้โน้ตนั้นมีเสียงต่ำลงหนึ่งเสียงเต็ม
doucement	(ผ. ดูส์มาน)	อย่างอ่อนหวาน

downbeat	(อ. ดาวน์บีท)	หมายถึง จังหวะตกที่จังหวะแรกของห้อง ปกติมักให้น้ำหนัก ในการอ่านวงเพลงนั้น จังหวะตกเกิดขึ้นจากการใช้สัญญาณตัวมือลง
drone	(อ. ไดรอน)	1. ชื่อท่อนเสียงที่ติดกับเครื่องดนตรีประเภทปัสก๊อต แต่ละท่อนจะทำเสียงได้หนึ่งเสียงเป็นเสียงยาวต่อเนื่องกัน (ดูที่คำ <i>bagpipe</i> .) 2. การซ้ำและยาวต่อเนื่องของเสียงเบส เหมือนเสียงไดรอน (หรือเรียกว่า “เสียงเสฟ” คือเสียงหลักที่ลากยาวอย่างต่อเนื่องจากการเป่าแคน) ที่เกิดขึ้นตาม ข้อ 1 เราเรียกว่า ไดรอนเบส (ดูที่คำ <i>musette</i> 2.)
drum	(อ. ดรัม)	กลอง เป็นเครื่องดนตรีประเภทตีกระทบชนิดหนึ่ง 1. <i>สนนร์ดรัม</i> หรือ <i>กลองเล็ก</i> ประกอบด้วยแผ่นลวดซึ่งรัดผ่านผิวหน้ากลองด้านล่าง เพื่อให้เกิดเสียงกรอบๆ ดังแต่ๆ ตัวกลองทำด้วยไม้หรือโลหะ และสามารถรัดให้หนึ่งดังด้วยขอบไม้ทั้งด้านบนและล่าง สามารถปลดสายสะแนร์เพื่อให้เกิดเสียงทุ้มดังตุ้มตุ้มได้ และตีกลองเล็กด้วยไม้ ดังรูปที่แสดง นิยมใช้กลองชนิดนี้ทั้งในวงดุริยางค์และวงดนตรี (ดูที่คำ <i>roll</i> .)

2. เทเนอร์ดรัม มีขนาดใหญ่กว่าสะแนร์ดรัม เป็นกลองชนิดที่สร้างขึ้นโดยไม่ใช้สายสะแนร์ โดยทั่วไปบรรเลงในหมวดกลอง ไม้ที่ใช้ตีก็เป็นชนิดหัวไม้หุ้มสั๊กหลาด (ดูที่คำ *roll*.)

3. กลองใหญ่ เป็นกลองที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ประกอบด้วยตัวกลองที่ทำด้วยไม้และมีหนังกลองทั้งสองด้าน เสียงที่เกิดจากการตีกลองใหญ่จะไม่ตรงกับระดับเสียงที่กำหนดไว้ทางตัวโน้ตตีด้วยไม้ที่มีสั๊กหลาดหุ้มชนิดที่มีหัวที่ปลายทั้งสองข้าง ใช้เพื่อทำเสียงรัว (ดูที่คำ *roll*.)

๖๗

4. กลองทิมปานี (หรือกลองเค้ทเทิ้ลดรัม) เป็นกลองที่มีลักษณะเป็นหม้อกระโถนซึ่งมีหน้าหนังกลองหุ้มทับอยู่ด้านบน เป็นกลองชนิดเดียวที่ขึ้นเสียงแล้วได้ระดับเสียงที่แน่นอนเมื่อคลายหรือขันหน้ากลองโดยไม่ว่าจะใช้วิธีขันสกรูหรือเหยียบเพดดัล (ที่เหยียบ) ก็ได้ ไม้ที่ใช้ตีก็มีการหุ้มแนวตรงหัวไม้ตี ตีได้ทั้งเป็นจังหวะและรัว (ดูที่คำ *roll*.)

๖๘

duet

(อ. ดูเอ็ต)

บทประพันธ์สำหรับผู้เล่นสองคน

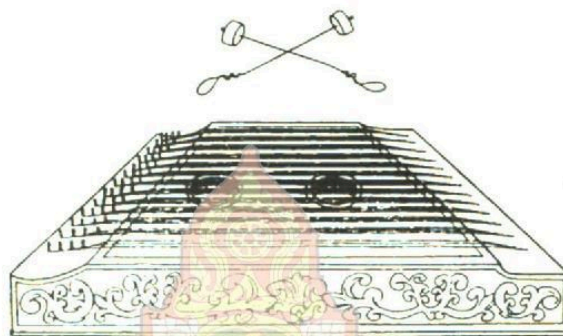

dulcimer

(อ. ดัลซิมเมอร์)

ซิมฝรั่ง เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายในยุคต้นที่ตีด้วยไม้ตีซิมเล็กๆ 2 อัน ตัวเครื่องดนตรีทำด้วยกล่องไม้โดยมีสายเสียงซึ่งพาดผ่านกล่องเสียงไว้ให้ตี

๖๘

duo

duple time

dynamic marks

(อ. ดูโอ)

คู่หนึ่ง หมายถึง **duet**

(อ. ดูเฟิล ไทม์)

เครื่องหมายกำหนดจังหวะประเภทนับสองจังหวะในหนึ่งห้อง
ได้แก่ $\frac{2}{8}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{2}{2}$ ฯลฯ

(อ. ไดนามิก มาร์ค)

สัญลักษณ์และคำที่บ่งชี้ถึงความดังและความเบาของดนตรี

เครเซนด์

เดเครเซนด์

p f ฯลฯ

๗๐

E

E (อ. อี) ชื่อระดับเสียง

บนบรรทัดห้าเส้น

บนคีย์บอร์ด

écossaise

(ผ. เอโกท์เสซ)

เพลงเต้นรำของชาวสกอต เพลงเอโกท์เสซนี้เริ่มแรกมีปีสก๊อตเป็นเครื่องดนตรีบรรเลงคลอประกอบ และอยู่ในจังหวะ $\frac{3}{2}$ หรือ $\frac{2}{4}$ ต่อมาจึงพัฒนาเป็นเพลงเต้นรำพื้นเมืองที่มีความเร็วในจังหวะ $\frac{2}{4}$ เพลงประกอบด้วยสองวลี วลีละสี่ห้อง เพลงหรือแปดห้องเพลงก็ได้ พร้อมกับการกลับไปย้อนบรรเลงใหม่ด้วย

"ECOSSAISE"

equalmente

(อ. เอกวาล์เมนเต)

สม่ำเสมอ เท่ากัน

eighth

(อ. เอท)

(ดูที่คำ **Octave**.)

eighth note

(อ. เอท โน้ต)

โน้ตตัวเซมิตหนึ่งชั้น ซึ่งจำนวนแปดตัวโน้ตจะมีค่าเท่ากับโน้ตตัวกลมหนึ่งตัว และสองตัวโน้ตมีค่าเท่ากับโน้ตตัวดำหนึ่งตัว

eighth rest
elegy

(อ. เอท เรสท์)

การหยุดเสียงที่มีความยาวเท่ากับโน้ตตัวเซมิตหนึ่งชั้น

(อ. เอลลิจี)

บทเพลงประเภทเศร้าโศก เพลงไว้อาลัย ซึ่งก็คือดนตรีซึ่งใช้ประกอบบทกวีที่เศร้า

"ELEGIE"

embellishment
embouchure

(อ. เอมเบลลิชเมนต์)
(ผ. อองบูชัวร์)

energico
English horn

(อ. เอนาร์โจ)
(อ. อิงลิชฮอร์น)

การประดับประดาทางตัวโน้ตดนตรี (ดูที่คำ **ornaments.**)

1. ส่วนปากเป่า (กำพวด) ของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมทั้งหลาย
 2. เทคนิคการใช้ริมฝีปากและลิ้น ในการเล่นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลม
- ด้วยพลัง อำนาจเข้มแข็ง

เป็นเครื่องดนตรีประเภทปี่ลั่นคู่ มีขนาดท่อยาวกว่าปี่โอโบ จึงเรียกว่า
อัลโตโอโบ ส่วนลำโพงมีลักษณะคล้ายลูกแพร์ และท่อโลหะที่ทำหน้าที่
ยึดเหนี่ยวลิ้นของปี่นั้นจะมีลักษณะโค้งห้อยไปทางหลังและงอทำมุม
เครื่องดนตรีนี้ไม่ใช่ของอังกฤษและไม่ใช่แตรฮอร์น เสียงปี่มีลักษณะไป
ทางเศร้าและคล้ายเสียงขึ้นจุมูก ปี่อิงลิชฮอร์นเป็นเครื่องดนตรีประเภท
ต้องย้ายคีย์

นี่คือช่วงเสียงบันทึกของปี่

นี่คือช่วงเสียงจริงที่เกิดขึ้น

(ดูที่คำ **transposing instruments.**)

๗๓

ensemble

(ผ. อองซอมเบลอะ)

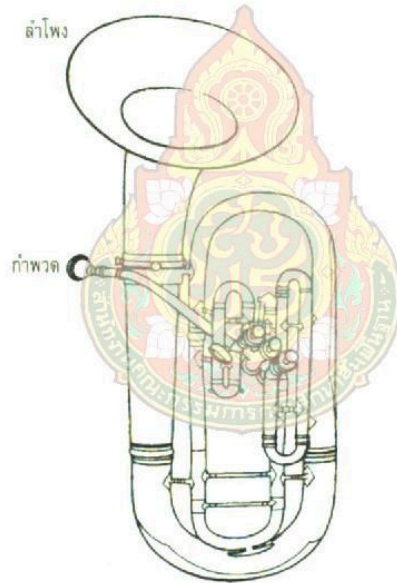
การบรรเลงดนตรีซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เล่นหลายคน (ตรงกันข้ามกับ
การแสดงดนตรีคนเดียว ที่มีผู้เล่นเพียงคนหนึ่งเท่านั้น) เป็นคำภาษาฝรั่งเศส
ซึ่งมีความหมายว่า ดัวกัน (ดูที่คำ **chamber music.**)

๗๔

**espressivo
etude**

(อ. เอสเพรสซิว)
(ผ. เอ็ดดู)

ด้วยความรู้สึกซึ่งและประทับใจ คำย่อคือ **espress.**
บทเพลงสำหรับนักศึกษาในการฝึกเรื่องเทคนิคการเล่นเครื่องดนตรีที่กำลังศึกษา
เครื่องดนตรีนั้นอยู่ เป็นคำภาษาฝรั่งเศสซึ่งมีความหมายว่า **ศึกษา**

๗๕

euphonium

(อ. ยูโฟเนียม)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าแตรทองเหลืองที่มีระดับเสียงต่ำ ก้าพวดเป็นรูปถ้วย
และที่ก้นเป็นระบบลูกสูบ ในสหรัฐอเมริกาชื่อนี้ใช้เรียกแตรบาริโทน ความจริง
แตรนี้ก็คือบีแฟล็ตเบสทุบขนาดย่อม ยูโฟเนียมแบบอเมริกันมักสร้างให้มีลำโพง
สองข้าง ข้างหนึ่งต้องการให้เหมือนเสียงทอมโบน อีกข้างหนึ่งให้เป็นเสียงบาริโทน
จริง ในอังกฤษจะสร้างให้ท่อของยูโฟเนียมมีขนาดใหญ่กว่าบาริโทน และจัดว่า
มีระดับเสียงสูงสุดในตระกูลทุบ

เมื่อเขียนบันทึกเสียงดนตรีโดยใช้โน้ตให้อยู่ในเบสเคลฟแล้ว ก็จะเป็นประเภท
"ไม่ต้องย้ายคีย์" (ไม่ต้องเปลี่ยนเครื่องหมายตั้งบันไดเสียง) แต่เมื่อเขียนโน้ตดนตรี
ให้อยู่ในเทร็บเบิลเคลฟแล้ว เหล่าโน้ตดนตรีที่ได้นั้นจะมีลักษณะสูงกว่าเสียงจริง
หนึ่งอ็อกเทฟกับอีกหนึ่งเสียง สำหรับการบันทึกลงในเบสเคลฟนั้น เราจะได้ช่วง
เสียงที่เขียนและช่วงเสียงตามที่ได้ยินเหมือนกันคือ

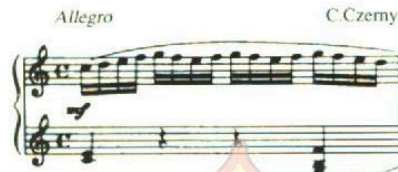
(ดูที่คำ **bore.**)

**evensong
exercise**

(อ. อีเวนซอง)
(อ. เอ็กเซอร์ไซซ์)

บทสวดรอบค้ำในนิยายอังกฤษ, บทสวดเวสเปอร์ของนิกายคาทอลิก
บทฝึกเทคนิค

๗๖

"50 LITTLE STUDIES" VOLUME I, PART I

exposition
expression

(อ. เอ็กซ์โพสิชัน)
(อ. เอ็กซ์เพรสชัน)

(ดูที่คำ **sonata form 1.**)

การแสดงออกทางด้านอารมณ์โดยผ่านออกมาทางด้านการแสดงดนตรีในลักษณะที่มีการปรับขนาดความดัง ความเบา และความเร็วของเพลง (การเร่ง การหน่วง และการเล่นตามอารมณ์)

F

F (อ. เอฟ) ชื่อระดับเสียง

บนบรรทัดห้าเส้น

บนคีย์บอร์ด

f

(อ. เอฟ)

ดัง ค่าย่อคือ **forte**

facile

(อ. ฟาซีเล)

ง่าย คล่อง

falsetto

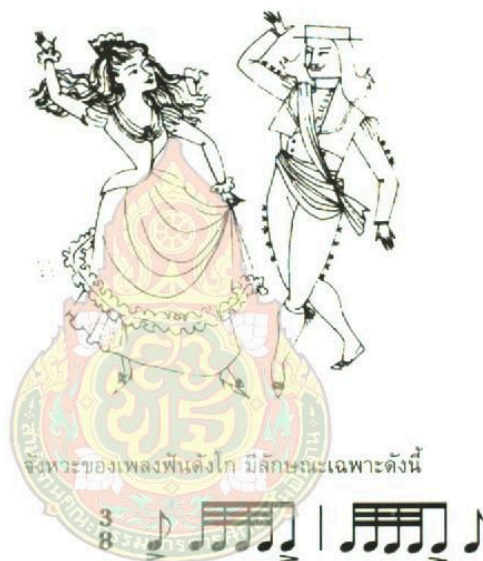
(อ. ฟัลเซตโต)

เสียงที่ร้องดัดให้สูงขึ้นกว่าเสียงร้องตามปกติ (ดูที่คำ **yodel.**)

fandango

(ส. ฟันดังโก)

เพลงเต้นรำอย่างมีชีวิตชีวาของสเปนในจังหวัดประเภทนับสาม (สามจังหวัดในหนึ่งห้อง) เพลงเต้นรำฟันดังโกเป็นเพลงเต้นรำโดยนักเต้นคู่หนึ่ง พร้อมด้วยเครื่องดนตรีกีตาร์ คาสเทญเนสและการขับร้องร่วมทำดนตรีคลอประกอบด้วย เพลงนี้ปรากฏครั้งแรกที่สเปน ในศตวรรษที่สิบแปด

จังหวะของเพลงพื้นดั้งโค มีลักษณะเฉพาะดังนี้

fanfare

(อ. แฟนแฟร์)

การแสดงอวดอย่างสง่าของเหล่าแตรหิมเปิด

๘๐

fantaisie
fantasia
fantasy

(ฝ. ฟานเตซี)

(อ. ฟานเตซียา)

(อ. แฟนตาซี)

1. จัดลักษณะที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่สิบเจ็ดและสิบแปด โดยมีพื้นฐานจากการร้องล้อเลียนกันอย่างอิสระ

2. ผลงานดนตรีที่นักประพันธ์เขียนขึ้นตามความรู้สึก ไม่ได้เขียนตามข้อกำหนดไว้ของลักษณะ

clef

(อ. เอฟ เคลฟ)

หมายถึง เบสเคลฟ

(ดูที่คำ **clef 1.**)

fermata

(อ. แฟร์มาตา)

การลากเสียงยาวเพิ่มขึ้น หรือหมายถึงการหยุดเสียง เครื่องหมายแฟร์มาตาจะเพิ่มค่าเวลาของตัวโน้ตหรือตัวหยุดตามที่เครื่องหมายนี้กำกับไว้ข้างบน ซึ่งจะเพิ่มความยาวเท่าใดนั้นให้ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติ

๘๑

feroce	(อ. แฟร์โรเซ)	ป่าเถื่อน ดุร้าย
fiddle	(อ. ฟีดเดิ้ล)	เป็นภาษาแสดงของคำว่าไวโอลิน และรวมใช้สำหรับสมาชิกอื่นๆ ในตระกูลเครื่องสาย เช่น เบสฟิดเดิ้ล
fife	(อ. ไฟฟ์)	เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม่มีขนาดเล็กเหมือนขลุ่ยฟลุ้ต แต่ไฟฟ์มีเสียงสูงกว่าหนึ่งอ็อกเทฟ มีรูเปิดหกถึงแปดรูและไม่มีคีย์สำหรับปิดเปิดรู ส่วนใหญ่ใช้ในวงขลุ่ยไฟฟ์และหมวดกลอง

fifth	(อ. ฟิฟท์)	1. ช่วงคู่เสียงของเสียงแบบไดอาโทนิค 5 เสียง (ดูที่คำ <i>interval</i> .) จาก C ขึ้นไปถึง G นั้น คือ ขึ้นคู่ห้า
--------------	------------	--

๘๒

จาก C ลงมาถึง F นั้น คือ ขึ้นคู่ห้า

figure	(อ. ฟิกเกอร์)	2. ขึ้นที่ห้าของบันไดเสียงแบบไดอาโทนิค คือ ดอมิแนนท์
finale	(อ. ฟินาเล)	ประกายความคิด ส่วนที่สั้นที่สุดของแนวความคิดทางดนตรี
fine	(อ. ฟิเน)	ส่วนสรุปจบหรือส่วนท้ายสุดของท่อนในบทประพันธ์เพลงบทหนึ่ง จบ ปิดฉากลง <i>D.C. al Fine</i> หมายถึง ให้กลับไปจุดเริ่มต้นใหม่ และเล่นจนถึงคำว่า <i>Fine</i>

flageolet	(อ. แพล็กเจโอเล่ท)	1. เครื่องดนตรีรูปร่างคล้ายฟลุ้ต ซึ่งจัดเข้าอยู่ในตระกูลนกหวีด (เป่า) 2. ปุ่มสำหรับให้เสียงขลุ่ยระดับเสียงสูงในเครื่องดนตรีออร์แกน
------------------	--------------------	---

๘๓

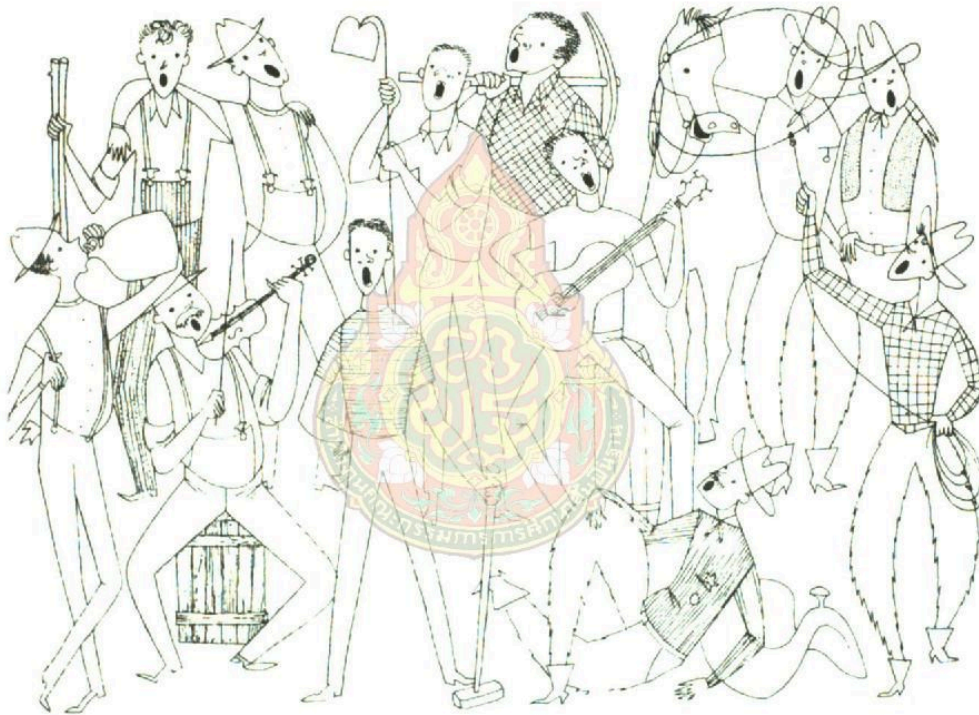
flamenco	(ส. ฟลามังโก)	ชื่อระบำหรือดนตรีของสเปนในสไตล์ยิปซี มีรากฐานมาจากคำว่า <i>Cante hondo</i> ซึ่งบรรยายถึงอารมณ์และโคกนาฏกรรมแบบเพลงชาวอันดาลูซิเียน ในตอนต้นศตวรรษที่สิบเก้า ได้รับความนิยม และมีสีสันมากขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่สิบเก้า ชื่อฟลามังโกอาจจะใช้เป็นคำอธิบายถึงเครื่องแต่งกายสีฟลามังโกของชาวยิปซี ปกติแล้วเพลงจะเริ่มต้นด้วยคำว่า “อาย” หรือ “เลลิ” ซึ่งมีพิสัยขึ้นคู่เสียงหก และโดยทั่วไปจะคลอประกอบด้วยกีตาร์
flat $\flat$	(อ. แพล็ต)	เครื่องหมายแฟลตนี้เมื่อวางข้างหน้าโน้ตตัวใดแล้ว โน้ตตัวนั้นจะมีเสียงต่ำลงครึ่งเสียง (ดูที่คำว่า chromatic .)
fling	(อ. ฟลิง)	การเต้นรำแบบสกอต ซึ่งเหมือนกับเพลงเต้นรำริล ปกติจะอยู่ในจังหวะ 4/4 (ดูที่คำว่า reel .)

flute	(อ. ฟลูต)	ชื่อขลุ่ยชนิดหนึ่ง จัดเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ ขลุ่ยฟลูตมีท่อนกลวงทำเสียงได้โดยการเป่าผ่านส่วนปากเป่า (ที่เจาะไว้ด้านบนของท่อนส่วนปากเป่า) ที่น่าแปลกคือ ส่วนปากเป่าท่อนนี้มีลักษณะความกว้างของท่อนไม่เท่ากัน คือจะตีบเรียวลงจนถึงส่วนปลายสุดของท่อน กลไกการปิดเปิดรูและระบบการวางนิ้วของฟลูตสมัยใหม่ได้รับการออกแบบโดย ทีโอบัลด์ โบเอม (เกิดปีค.ศ. 1793) ถึงแม้ว่าขลุ่ยฟลูตจะจัดไว้เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ก็ตาม แต่ขลุ่ยฟลูตในปัจจุบันนี้ก็ทำด้วยโลหะ เสียงของขลุ่ยมีลักษณะใสชัดเจนเหมือนโลหะเงิน อีกทั้งเป่าขึ้นเสียงสูงได้ดี ขลุ่ยฟลูตเป็นเครื่องดนตรีประเภทไม่ต้องย้ายคีย์ (เสียงที่เกิดขึ้นจริงจะตรงกับที่เขียนบนที่ก็ไว้)
-------	-----------	--

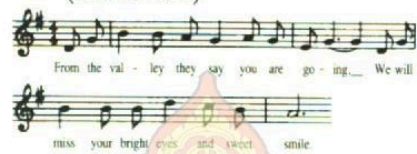
folk music	(อ. โฟล์ก มิวสิก)	คือดนตรีที่บรรยายถึงวัฒนธรรม ประเพณีและอารมณ์ของประชาชนในชนบทหรือกลุ่มชนส่วนต่างๆ ดนตรีโฟล์กเป็นดนตรีที่พัฒนาขึ้นท่ามกลางผู้คน ไม่ได้เกิดจากการแต่งอย่างเป็นกิจลักษณะ ตัวอย่างเพลงโฟล์กของอเมริกันก็มีเพลงชาวเขา เพลงเคาบอยและเพลงนิโกรสปีริชวล
------------	-------------------	---

๘๖

Mountain tune:

(เพลงชาวเขา)

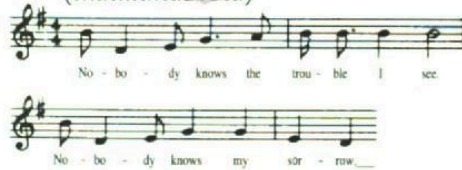
Cowboy song:

(เพลงเคาบอย)

Negro spiritual:

(เพลงนิโกรปรีชาล)

๘๗

form	(อ. ฟอรั่ม)	แบบแผนการประพันธ์เพลง (บางครั้งเรียก คีตลักษณ์, ฉันทลักษณ์) เป็นการขยายความทางทำนองเพลงและการพัฒนาไปสู่สิ่งต่างๆ ในบทเพลง โดยวิธีการเรียบเรียงใหม่ สำหรับการใช้ทั่วไป ประกอบด้วยคีตลักษณ์ 7 ชนิด คือ 1. ไบนารีแบบธรรมดา ประกอบด้วยคีตลักษณ์ชนิด 2 ส่วน (ดูที่คำ binary.) 2. เทอনারีแบบธรรมดา ประกอบด้วยคีตลักษณ์ชนิด 3 ส่วน (ดูที่คำ ternary.) 3. คอมเปาต์ไบนารี หรือที่เรียกว่าโซนาตาฟอรั่ม (ดูที่คำ sonata form.) 4. รอนโด (ดูที่คำ rondo.) 5. ทิมแอนดแวลวเอนซ์ (ดูที่คำ variation.) 6. ฟิวก์ (ดูที่คำ fugue.) 7. คีตลักษณ์แบบต่อเนื่องเป็นหนึ่งเดียว โดยไม่มีการซ้ำหรือพัฒนาต่อไป ตัวอย่างเช่น ปริิอุตบทแรกของ เจ เอส บาคชื่อว่า “เดอะเวลล์เทมเปอร์คลาเวีย” คีตลักษณ์ทั้งเจ็ดชนิดสามารถผสมผสานเข้าด้วยกันได้มากมายหลายวิธี
forte	(อ. ฟอรัเต)	ดัง คำย่อคือ <i>f</i>
forzando	(อ. ฟอรัซันโด)	
forzato	(อ. ฟอรัซาด)	ด้วยการเน้นหนักที่ทันใด หรือการย้ายออกเสียงดัง การเน้นเช่นเดียวกับคำว่า sforzando คำย่อคือ <i>sf</i>
fourth	(อ. ฟอรัท)	เครื่องหมายที่ใช้ได้แก่ <i>♯</i> <i>♭</i> <i>♮</i> 1. ขั้นเสียงของโน้ตสี่ตัว จากการเรียงแบบไดอาโทนิค (ดูที่คำ interval.)

free-reed
French horn

(ฟรี-ทรีด)

(อ. เฟรนช์ฮอร์น)

2. ขั้นที่สี่ในบันไดเสียงแบบไดอาโทนิค, ซับคอมมิแนนท์

(ดูที่คำ **reed 3**.)

เครื่องเป่าประเภทแตรทองเหลืองชนิดหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะท่อแตรขยายออกไปตลอดถึงปากลำโพง มีกำพวดแบบรูปกรวย และลูกสูบแตรซึ่งเป็นส่วนที่เพิ่มจากแตรในยุคแรกๆ ทำให้สามารถเล่นบันไดเสียงแบบโครมาติกได้อย่างสมบูรณ์ ตลอดระยะช่วงเสียงอันกว้างเสียงแตรฮอร์นมีลักษณะกลมกล่อม และเมื่อเป่าขึ้นไปในช่วงเสียงสูงๆ จะมีความสว่าง และค่อนข้างจะเป็นลักษณะคมจำแบบแตรในช่วงกลางๆ เสียงที่สูงมากและต่ำมากนั้นจะเล่นยาก แตรเฟรนช์ฮอร์นนับสร้างได้ทั้งในแบบ F และ Bu ฟลิต แต่สามารถรวมทั้งสองแบบเข้าไว้ในตัวแตรเครื่องเดียวกัน (ที่เรียกว่าดับเบิลฮอร์น) ได้ แตรเฟรนช์ฮอร์นเป็นแตรที่ต้องย้ายคีย์

นี่คือช่วงเสียงที่เขียนบันทึก

นี่คือช่วงเสียงจริงของแตรฮอร์น F

frets	(อ. เฟรทส์)	(ดูที่คำ transposing instruments, bore.) ขีดแบ่งเส้นบนแผงวางนิ้วของเครื่องดนตรีแบนโจ กีตาร์ ลูท แมนโดลิน ซิตาร์ ฯลฯ เพื่อจัดให้มีระยะช่องห่างที่แน่นอนเหมาะกับตำแหน่งการวางนิ้วกดสายให้ได้เสียงต่างๆ
fugue	(อ. ฟิวก์)	การประพันธ์เพลงที่พัฒนามากที่สุดแขนงหนึ่งในบทประพันธ์เพลงประเภทคอนทราพันท์ มาจากคำภาษาละตินว่า ฟูกา (fuga) ซึ่งหมายถึง “หนี” การประพันธ์แบบฟิวก์จะเริ่มต้นด้วยทำนองที่เรียกว่า ซับเจกต์ (Subject) เป็นการเน้นทำนองแบบที่หนึ่งก่อน ต่อมาจะมีการเปลี่ยนแปลงด้วยทำนองที่เรียกว่าอานเซอร์ (answer) ซึ่งคล้ายกับซับเจกต์ แต่เริ่มที่เสียงอื่นๆ (โดยปกติเป็นคู่ห้า หรือคู่สี่ของคีย์) และจะมีเนื้ออื่นๆ (ปกติมีสองถึงห้าแนว) มารับ โดยแนวอื่นๆนั้นเข้ามาที่ละแนว ทำนองส่วนที่ไม่ได้อยู่ในซับเจกต์ เรียกว่า เอฟฟิไซด์ (Episode) นอกจากนั้นหากเป็นทำนองที่เกยกันอยู่สองถึงสามแนว เรียกว่า สเตร็ตโตแพสเสจ (Stretto Passage) นี่คือฟิวก์ส่วนหนึ่งของบาค

fundamental

(อ. พันดาไมนทอล)

1. ตัวพินต้นของคอร์ด, เสียงแรกที่เป็นตัวสร้างคอร์ด, ราก
2. เสียงฮาร์โมนิกตัวแรกในอนุกรมโอเวอร์โทน (Overtone Series)
(ดูที่คำ *overtone series*.)

furioso

(อ. พุริโอไฮ)

หยาบ ป่าเถื่อน

G

G (อ. จี) ชื่อระดับเสียง

บนบรรทัดห้าเส้น

บนคีย์บอร์ด

gagliarda
galliard

(อ. กาลียาดา)

(อ. กาลยาร์ด)

เพลงเต้นรำสนุกสนานแบบหนึ่ง ปกติอยู่ในจังหวะประเภทนับสาม (สามจังหวะในหนึ่งห้อง) มีลีลาเร็ว เพลงกาลยาร์ดได้รับความนิยมในศตวรรษที่สิบหกถึงตอนกลางศตวรรษที่สิบเจ็ด มักบรรเลงต่อจากเพลงเต้นรำที่ชื่อ พาวาน (Pavane) (ที่มีความช้าและสม่ำเสมอมากกว่า) (ดูที่คำ *pavane*.)

gavotte

(ผ. กา-ว็อท)

เพลงเต้นรำของฝรั่งเศสในศตวรรษที่สิบเจ็ด อยู่ในคัตลักษณ์แบบสองส่วน แต่ละวลีแต่ละส่วนจะเริ่มในจังหวะกลางของห้องเพลง เพลงเต้นรำกาอวอนน์ มักเป็นเพลงหนึ่งในบทเพลงประเภทสวิต (ดูที่คำ *suite 1*.)

g clef

(อ. จี เคลฟ)

คือเทรียเบิลเคลฟ

(ดูที่คำ **clef 1.**)

gigue

(ฝ. จิก)

เรียกอีกชื่อว่า จิก (jig) เป็นเพลงเต้นรำอิตาลีในยุคแรกซึ่งอาจมีชื่อมาจากคำว่า จิกกา (jigga) ที่หมายถึงชื่อเครื่องดนตรีประเภทไวโอลอนชนิดหนึ่ง เพลงจิกนี้แต่งอยู่ในเครื่องหมายกำหนดจังหวะมากมาย เช่น 3/8, 12/8 และ 9/8 มักใช้เป็นขบวนสุดท้ายของบทเพลงประเภทสวิตที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่สิบแปด (ดูที่คำ **suite 1.**)

J.C.F. Fischer (b.1650?)

"GIGUE," "MELPOMENE" SUITE

giocoso

(อ. โจโคโซ)

ในเชิงการละเล่น รื่นเริง

glisando

(อ. กลีซานโด)

โน้ตดนตรีหลายเสียงที่เล่นติดต่อกันอย่างรวดเร็ว กลีซานโดที่เล่นบนเครื่องดนตรีคีย์บอร์ดทำได้โดยการใช้นิ้วมือหนึ่งนิ้วของผู้เล่นกดผ่านคีย์แบบไกลเลื่อนติดต่อกันไป ถ้าหากเล่นจากเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย(สี) ก็ทำได้โดยการรูดนิ้วไปตามสายในขณะที่สีไปด้วย กลีซานโดอาจจะเล่นได้จากเครื่องลมไม้บางประเภท มักจะได้ยินบ่อยครั้งจากเพลงที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีฮาร์ป (พิณ) ซึ่งทำได้ด้วยการใช้นิ้วหนึ่งนิ้วรูดไปบนสายเสียง คำย่อคือ **gliss.**

glockenspiel

(ย. กล็อคเคินสปีล)

เครื่องดนตรีประเภทตีกระทบ

1. ท่อนเหล็กซึ่งมีระดับเสียงทางดนตรี 1 ชุด มีลักษณะการเรียงคล้ายคีย์บอร์ดประเภทเปียโน เล่นโดยใช้ไม้ตี 2 อัน
2. เบลล์โลว์ เป็นกล็อคเคินสปีลชนิดที่พกพาไปได้

gondoliera

(อ. กอนโดเลียรา)

เพลงเรือชนิดหนึ่ง (ดูที่คำ **barcarole.**)

gong

(อ. กอง)

ฆ้อง (ดูที่คำ **tam-tam.**)

grace note

(อ. เกรส โน้ต)

(ดูที่คำ **appoggiatura 2.**)

grandioso

(อ. กรันดิโอโซ)

สง่างาม กล้าหาญ

grave

(อ. กราเว; ฝ. กราฟัว)

ช้าอย่างเคร่งขรึม ช้ากว่าเลนโต แต่เร็วกว่าลารโก

grazioso

(อ. กราซิโอโซ)

รื่นเริงบันเทิงใจ

gregorian chant

(อ. เกร็กกอร์เรียน ชานท์)

เพลงสวดของศาสนาโรมันคาทอลิก ซึ่งได้รับการปรับปรุงใหม่โดยสันตะปาปาเกร็กกอรี่ที่ 1 (ค.ศ. 590-604)

ground bass

(อ. กราวด์ เบส)

(ดูที่คำ **basso ostinato.**)

guiro

(อ. กิโร)

เครื่องดนตรีประเภทตีกระทบ ใช้ในเพลงลาตินอเมริกัน ก็โรทำจากลูกบวบแห้งที่มีรอยบากอยู่ส่วนบน เมื่อใช้ไม้ขูดไปตามรอยบากแล้วจะเกิดเสียง

guitar

(อ. กีตาร์)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย เล่นโดยวิธีการใช้เพล็คตรัม (Plectrum) คือนำวัสดุแผ่นเล็กและบางตีหรือกรีดไปบนสายเสียง (หรือจะใช้นิ้วผู้เล่นก็ได้) กีตาร์ที่มีหกสายนี้จะมีส่วนหลังและส่วนหน้าเป็นแผ่นแบน มีแผงคันทันซึ่งมีขีดแบ่งสายด้วย ปัจจุบันเรามักจะติดอุปกรณ์ส่วนที่เป็นไมโครโฟนและส่วนขยายเสียงเข้าไว้กับกีตาร์

H

habanera

(ส. อาบาเนรา)

เพลงเต้นรำแบบชาวคิวบาซึ่งได้รับความนิยมในประเทศสเปน เพลงอาบาเนรานี้
อาจมีกำเนิดมาจากทวีปแอฟริกา บทเพลงจะเริ่มด้วยการเกริ่นนำสั้นๆ แล้วตามด้วยดนตรี
สองส่วน ซึ่งประกอบด้วยแปดห้องเพลงและสิบหกห้องเพลงตามลำดับ

๕๕

นี่คือส่วนหนึ่งของเพลงอาบาเนราบทหนึ่ง

Sebastián Yradier (b.1809)

"LA PALOMA"

half note ♩

(อ. ฮาล์ฟ โน้ต)

half rest

(อ. ฮาล์ฟ เรสท์)

half step
hammerklavier

(อ. ฮาล์ฟ สเต็ป)
(ข. ฮามเมอร์คลาเวียร์)

harmonica
harmonic minor scale

(อ. ฮาร์โมนิกา)
(อ. ฮาร์โมนิก ไมเนอร์ สเกล)

หมายถึงโน้ตตัวขาว ซึ่งจำนวนโน้ตสองตัวนี้รวมค่า
ความยาวเท่ากับโน้ตตัวกลมหนึ่งตัว และโน้ตตัวดำ
สองตัวรวมค่าความยาวเท่ากับโน้ตตัวขาวหนึ่งตัว
ตัวหยุดโน้ตตัวขาว สัญลักษณ์ให้หยุดออกเสียงมี
ค่าเท่ากับตัวโน้ตตัวขาวหนึ่งตัว

(ดูที่คำ **step 2.**)

ชื่อเยอรมันดั้งเดิมที่หมายถึง เปียโน บทเพลงโซนาตา
ของเบโทเฟ่น โอปุส 106 นั้นตามปกติแล้วเรียกว่า
ฮามเมอร์คลาเวียร์โซนาตา

(ดูที่คำ **mouth organ.**)

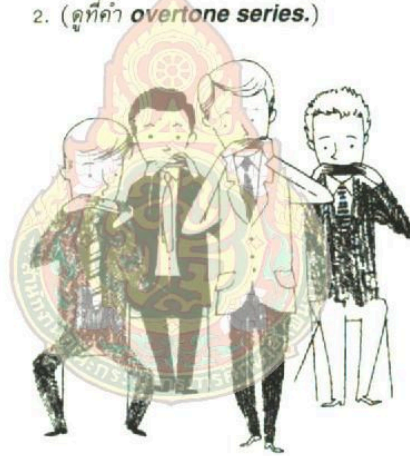
(ดูที่คำ **minor scale 2.**)

๑๐๐

harmonics

(อ. ฮาร์โมนิกส์)

1. เป็นเสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย โดยวิธีการแตะนิ้วเพียงเบาๆ ณ จุดต่างๆ ที่ระยะแบ่งครึ่งหรือเศษหนึ่งส่วนสี่บนสายเสียงเครื่องดนตรี เพื่อให้เกิดเสียงสูงกว่าการกดนิ้วแบบธรรมดา(กดติดแผ่นวางนิ้ว) ณ จุดเดียวกัน และในห้วงเวลาเดียวกัน
2. (ดูที่คำ **overtone series**.)

harmony

(อ. ฮาร์โมนี)

1. การผสมเสียงเข้าด้วยกัน เช่น คอร์ด
2. ความสัมพันธ์ระหว่างอนุกรมของคอร์ด โครงสร้างของคอร์ดในคีตนิพนธ์

๑๐๑

harp

(อ. ฮาร์ป)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย พิณ เสียงจากการใช้นิ้วดีดสายเสียงของเครื่องดนตรี ปกติแล้วมี 47 สาย และที่เหยียบเพดตัล 7 อัน เพดตัลแต่ละอันจะควบคุมสายเสียงแต่ละชุด เช่น เพดตัลอันหนึ่งจะบังคับสายเสียง C ทั้งหมดและอีกอันหนึ่งจะบังคับสายเสียง D ทั้งหมด ฮาร์ปเป็นเครื่องดนตรีเก่าแก่ชนิดหนึ่งที่มีการกล่าวถึงแล้วตั้งแต่ราว 3,000 ปีก่อนคริสต์ศตวรรษ

๑๐๒

harpsichord

(อ. ฮาร์ปซิคอร์ด)

เครื่องดนตรีที่เกิดก่อนเปียโน สายเสียงภายในเครื่องดนตรีจะถูกเกี่ยวด้วยไม้ติด (quills) ขณะที่เรกดคีย์ลงไป (ตรงข้ามกับเปียโนซึ่งใช้ค้อนเคาะ) ฮาร์ปซิคอร์ด ไม่อาจให้เสียงที่ดังหรือเบาตามลำดับได้ อย่างไรก็ตามก็มักจะมีคีย์บอร์ดสองแผง

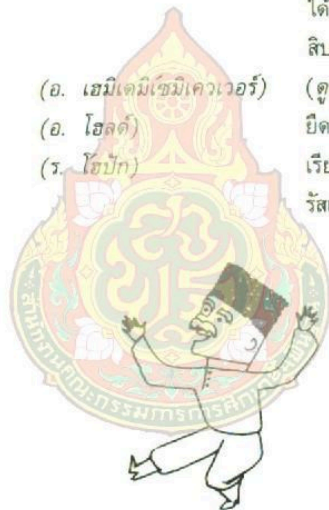
๑๐๓

hemidemisemi-quaver hold hopak

(อ. เฮมิเดมิเซมิควเวอร์)

(อ. โฮลด์)

(ร. โฮปัก)

คือแผงหนึ่งจะให้เสียงดัง อีกแผงหนึ่งจะให้เสียงเบา ปุ่ม หรือเครื่องพวงใช้เพื่อเชื่อมสายเสียงแต่ละชุดทำให้เกิดเสียง หลายออกเทพจากการกดเพียงคีย์เดียวเท่านั้น ฮาร์ปซิคอร์ด ได้รับความนิยมมากในช่วงศตวรรษที่สิบหก ถึงศตวรรษที่ สิบแปด (ดูที่คำ *spinet, virginal (s.)*)

(ดูที่คำ *sixty-fourth note.*)

ยึดออกไป (ดูที่คำ *fermata.*)

เรียกอีกชื่อว่า โกปัก (gopak) เพลงระบำที่มีชีวิตชีวาของ รัสเซีย อยู่ในจังหวะประเภทนับสอง (สองจังหวะในแต่ละห้อง)

horn

(อ. ฮอ์น)

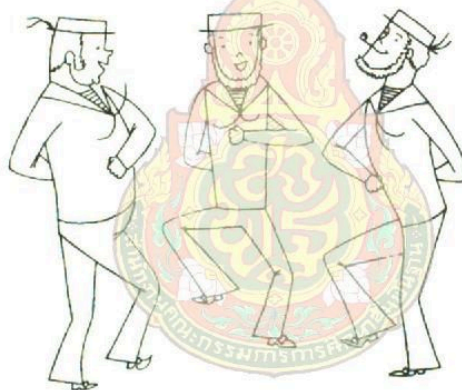
(ดูที่คำ *French horn.*)

๑๐๔

hornpipe

(อ. ฮอร์นไปป์)

เป็นเพลงเต้นรำพื้นเมืองเก่าแก่ของอังกฤษ ลักษณะเพลงมีชีวิตชีวา เพลงฮอร์นไปป์ได้รับความนิยมในช่วงศตวรรษที่สิบหกถึงสิบเก้า โดยเป็นที่ชื่นชอบในหมู่ชาวกลาสโกว์ เพลงฮอร์นไปป์ในศตวรรษที่สิบเจ็ดและสิบแปด จะอยู่ในจังหวะ $\frac{3}{2}$ และต่อมาเปลี่ยนเป็นจังหวะ $\frac{4}{4}$

hunting horn

(อ. ฮันดิง ฮอร์น)

เครื่องดนตรีประเภทแตรทองเหลือง ที่มีรูปลักษณ์เป็นท่อนดัดเป็นวงไว้โดยไม่มีลูกสูบ ฮันดิงฮอร์นเป็นบรรพบุรุษของเฟรนช์ฮอร์น ใช้ในการล่าสัตว์และสวมใส่ไว้บนบ่าของผู้เล่น เป็นแตรแบบธรรมชาติชนิดหนึ่ง (ดูที่คำว่า **French horn**.)

๑๐๕

hymn

(อ. ฮีม)

เพลงศาสนาหรือเพลงศักดิ์สิทธิ์

๑๐๖

Impromptu

(อ. อิมพ์ร้อมทุ)

เพลงที่เขียนในลักษณะอิสระเสรี มีคตินลักษณะไม่แน่นอน นิยมกันในยุคโรแมนติก (ศตวรรษที่สิบเก้า) อิมพ์ร้อมทุมักให้ความรู้สึกถึงการด้นเพลงคือในลักษณะเล่นไปแต่งไป

Improvisation

(อ. อิมโพรไวเซชัน)

ศิลปะการแต่งเพลงไปด้วยในขณะที่กำลังเล่น โดยไม่ต้องอาศัยโน้ตเพลง

Incalzando

(อ. อินคาลซันโด)

อย่างรีบเร่ง

๑๐๑

incidental music

(อ. อินสิดเดนทัล มิวสิก)

ดนตรีประกอบละคร ละครกรีกมักจะมีดนตรีประกอบเช่นเดียวกับละครของเชกสเปียร์ ละครสมัยใหม่ส่วนมากก็ใช้ดนตรีประกอบละครด้วย

indeciso

(อ. อินเดซีโซ)

ตัดสินใจไม่ได้ ลังเลใจ

inquieta

(อ. อินควีเอโต)

กระสับกระส่าย

interval

(อ. อินเทอร์วอล)

ระดับเสียงที่แตกต่างกันระหว่างเสียงสองเสียง ขึ้นคู่เสียงไดอาโทนิคตามแบบมาตรฐานได้แก่

คู่หนึ่ง คู่สอง คู่สาม คู่สี่ คู่ห้า คู่หก คู่เจ็ด คู่แปด

ขึ้นคู่เสียงไดอาโทนิคเหล่านี้ อาจจะเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ก็ได้

ไมเนอร์ เมเจอร์ ไมเนอร์ เมเจอร์ ไมเนอร์ เมเจอร์ ไมเนอร์ เมเจอร์

ขึ้นคู่เสียงไดอาโทนิคเหล่านี้เป็นชนิดเพอเฟกต์

๑๐๒

ชั้นคู่เสียงไดอาโทนิคอาจจะเป็นคิมินซ์หรืออ็อกเมนเตดก็ได้ (dim = คิมินซ์, aug = อ็อกเมนเตด)

ชั้นคู่เสียงไดอาโทนิคอาจเป็นลักษณะพลิกกลับ คือ ชั้นคู่เสียงชนิดเมเจอร์เมื่อพลิกกลับแล้วจะเป็นไมเนอร์ ในทำนองเดียวกันชั้นคู่เสียงชนิดไมเนอร์ เมื่อพลิกกลับจะเป็นเมเจอร์ ส่วนชั้นคู่เสียงเพอเฟกต์ยังคงเป็นเพอเฟกต์ ถึงแม้จะพลิกกลับแล้วก็ตาม (ดูที่คำ *inversion*.)

intonation
invention

(อ. อินโทเนชัน)
(อ. อินเวนชัน)

การทำให้มีระดับเสียงถูกต้อง จะด้วยวิธีการเล่นหรือการร้องก็ตาม เป็นชื่อที่ เจอสมาค คิดขึ้นใช้ในการแต่งเพลงประเภทสองแนวและสามแนวอินเวนชัน (บทเพลงสั้นๆ ที่เขียนในลักษณะของเคาเทอะพอยท์แบบอิสระ)

๑๐๕

inversion

(อ. อินเวอร์ชัน)

การพลิกกลับ

1. ชั้นคู่เสียงที่มีการพลิกกลับ โดยให้โน้ตตัวต่ำกว่ากลับขึ้นไปอยู่สูงกว่าเดิมหนึ่งอ็อกเทฟ (พยางค์แปด)

2. คอร์ดจะอยู่ในลักษณะพลิกกลับ หากทำโน้ตตัวใดตัวหนึ่ง (นอกจากโน้ตตัวพื้นนั้น) อยู่ต่ำสุดสำหรับคอร์ดนั้นๆ

irresoluto

(อ. อีเรโซลูโต)

อย่างตัดสินใจไม่ได้ มีอาการลังเล

๑๑๐

jam session

(อ. แจมเซสชั่น)

การเข้าร่วมเล่นดนตรีแจสอย่างไม่เป็นทางการ โดยไม่ต้องใช้โน้ตดนตรี (คู่มือ **improvisation, jazz.**)

jazz

(อ. แจส)

ดนตรีแจสมีรูปแบบมากมาย (เริ่มตั้งแต่แรกใหม่และพัฒนาเรื่อยมาทั้งทางด้านเสียงประสานและจังหวะ มีชื่อเรียกต่างกันตามรูปแบบเพลงบลูส์ บูกี้วูกี้ สวิงและบีบ๊อบ) ดนตรีแจสเป็นรากฐานแบบอย่างดนตรีแจซของชาวอเมริกันตั้งแต่ปลายศตวรรษ 1890 เมื่อครั้งนักดนตรีข้างถนนชาวนิโกรในเมืองนิวออร์ลีนส์ดัดแปลงจังหวะแบบอาฟริกันและทำนองเพลงไปเป็นดนตรีแบบใหม่

1. เพลงแรกใหม่ (ragtime) เป็นดนตรียุคแรกของดนตรีแจส มีเสียงประสานที่เรียบง่ายใช้เพียงแคคอร์ด I, IV, และ V⁷ จังหวะก็อยู่ในลักษณะสองถึงสี่ต่อห้องเพลง และเล่นอยู่ในแบบฉบับที่ตายตัวมาก เนื่องจากนักดนตรีส่วนใหญ่อ่านโน้ตไม่ได้ จึงต้องใช้วิธีค้นแนวดนตรีของตนเอง

2. เพลงบลูส์ (blues) ได้รับความนิยมราวปีศตวรรษ 1912 แรกเริ่มนั้นคือเพลงสำหรับร้อง มีจังหวะช้ากว่าเพลงแรกใหม่ เสียงประสานก็ซับซ้อนกว่า เพราะใช้คอร์ดพวกเซเว่นมากและใช้การดันสั้นๆ บ่อยครั้ง

3. เพลงบูกี้วูกี้ (boogie-woogie) เริ่มในปีศตวรรษ 1920 มีลักษณะสำคัญคือ การซ้ำทำนองเบสด้วยโน้ตตัวเซปต์หนึ่งชั้นในจังหวะ 4/4 และมีการดันทำนองอย่างอิสระ

4. เพลงสวิง (swing) ได้รับการพัฒนามาจากแบบแรกๆ ใช้เสียงประสานที่มากกว่า คือ ใช้ทั้งคอร์ดเจ็ดและคอร์ดเก้า จังหวะก็อยู่ในลักษณะประเภทนับสองและนับสี่ แต่มีความราบรื่นประเภทสามพยางค์ ซึ่งให้อารมณ์ดีกว่าการเคาะจังหวะของดนตรีแจสในยุคแรกๆ การดัน เบรค ฯลฯ ที่เคยใช้ในยุคแรกก็ได้นำมาใช้ด้วย

5. เพลงบีบ๊อบ (bebop) เป็นเพลงที่ได้รับการพัฒนาต่อไปอีกทั้งทางด้านจังหวะและเสียงประสาน เสียงประสานมีความซับซ้อนมาก โดยใช้คอร์ดประเภทเจ็ด เก้า สิบเอ็ด และสิบสาม พ่วงกับการเปลี่ยนแปลงท่วงทำนองและเสียงประสานทุกชนิด จังหวะที่มีความเคร่งครัดโดยให้ความรู้สึกการใช้โน้ตตัวเซปต์สองชั้นในประเภทนับสี่ในแต่ละห้อง

jig
jota

(อ. จิก)

(ส. โฮตา)

(ดูที่คำ **gigue**.)

การเต้นรำแบบสเปนในจังหวัดประเทศนัมสาม ประกอบด้วยผู้เต้นรำเป็นคู่ๆ โฮตาเกิดขึ้นที่เมืองอะรากอน (ทางตอนเหนือของประเทศสเปน) มีลักษณะการเต้นที่รวดเร็วและมีคาสเทเนียสเป็นเครื่องดนตรีประกอบ

๑๑๓

K

kettledrum

(อ. เค็ทเทิลดรัม)

เรียกอีกชื่อว่า ทิมปานี (ดูที่คำ **drum 4**.)

key

(อ. คีย์)

1. คีย์ (หลักเสียง) จะเป็นเมเจอร์หรือไมเนอร์ขึ้นอยู่กับบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ บทประพันธ์ที่แต่งจากคีย์ที่กำหนดให้ย่อมจะมีโน้ตตัวจอร์ใดๆ ที่อยู่นอกบันไดเสียงได้

๑๑๕

2. คีย์โน้ต เป็นโน้ตตัวแรกของบันไดเสียงหรือที่เป็นโทนิค (ดูที่คำ **tonic**.)
3. คีย์ซิกเนเจอร์ หรือที่เรียกว่าเครื่องหมายตั้งบันไดเสียง หมายถึง เครื่องหมายชาร์ป หรือแฟลตที่อยู่หลังเครื่องหมายเคลฟ ตรงส่วนเริ่มต้นของบรรทัดห้าเส้นทุกบรรทัด เพื่อบ่งชี้ให้ทราบถึงคีย์หรือบันไดเสียงของบทเพลงนั้น
4. หนึ่งในจำนวนแป้นกดนิ้วสำหรับเล่นเปียโน หรือเครื่องดนตรีคีย์บอร์ดอื่นๆ

5. กลไกการปิดและเปิดรู สำหรับรูเสียงบางตำแหน่งของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้

key note	(อ. คีย์โน้ต)	ตัวโทนิค (ดูที่คำ key 2 .)
key signature	(อ. คีย์ซิกเนเจอร์)	(ดูที่คำ key 3 .)
klavier	(ย. คลาเวียร์)	(ดูที่คำ Clavier .)

L

lagrimoso	(อ. ลากรีโมโซ)	ด้วยคราบน้ำตา ด้วยอาการพุ่มพ่าย
lamento	(อ. ลาเม็นโต)	บทเพลงที่เศร้าสร้อย
lamentoso	(อ. ลาเมนโตโซ)	อย่างเศร้าโศก

landler	(ย. เลนด์เลอร์)	การเต้นรำ ซึ่งได้รับความนิยมในประเทศออสเตรียในช่วงตอนต้นศตวรรษที่สิบเก้า เป็นเพลงเต้นรำออสเตรียแบบชาวนาคนหนึ่ง
---------	-----------------	--

langsam	(ย. ล้างซาม)	ช้า
largando	(อ. ลาร์กานโด)	ช้าลงตามลำดับ ขยายยืดเวลาออกไป เช่นเดียวกับคำว่า allargando
larghetto	(อ. ลาร์โกโท)	ช้า ช้ากว่าเลนโต แต่เร็วกว่าลาร์โก
largo	(อ. ลาร์โก)	กว้าง ขยายเวลาออกไป สง่างาม เป็นเครื่องหมายที่แสดงความช้า
leader	(อ. ลีดเดอร์)	หัวหน้าแนวไวโอลินที่หนึ่งในวงดนตรีออร์เคสตรา ในอดีตกาลมีหน้าที่เป็นผู้อำนวยเพลงด้วย
leading note	(อ. ลีดดิง โน้ต)	โน้ตตัวที่เจ็ดของบันไดเสียงแบบเมเจอร์และแบบฮาร์โมนิกไมเนอร์ ที่เรียกลีดดิงโน้ต ก็เพราะเป็นตำแหน่งเสียงที่นำไปสู่ตัวคีย์โน้ต หรือโทนิคในลักษณะครึ่งเสียง
legato	(อ. เลก้าโต)	เชื่อมโยให้มีความต่อเนื่อง มักจะนำเครื่องหมายสเลอร์มาใช้ในการต่อเนื่องของทำนองเพลง คำย่อคือ leg.

ledger line	(อ. เลดเจอร์ ไลน์)	
leger line	(อ. เลเจอร์ ไลน์)	เส้นที่เพิ่มเหนือหรือใต้บรรทัดห้าเส้น เพื่อขยายขอบเขตการบันทึกโน้ตที่อยู่นอกบรรทัดห้าเส้น

léger	(ฝ. เล้เจ)	เบา
leggermente	(อ. เลดเจเม้นเต)	
leggiermente	(อ. เลดเจเม้นเต)	
leggeramente	(อ. เลดเจราเม้นเต)	อย่างเบา อย่างรวดเร็ว
leggero	(อ. เลดเจโร)	
leggiero	(อ. เลดเจโร)	เบา อย่างรวดเร็ว บางเบา คำย่อคือ legg.

lento	(อ. เล็นโต)	ช้า ช้ากว่าอันดANTE แต่เร็วกว่าลาร์โก
L.H.	(อ. แอล เอช)	มือซ้าย
libretto	(อ. ลิเบretto)	คำร้องหรือเนื้อเรื่องของละครร้องอุปการ อรรถาธิบาย มาจากคำภาษาอิตาเลียนที่มีความหมายว่า หนังสือเล่มเล็ก
lied	(บ. ลีด)	เพลงร้อง

l'istesso loco	(อ. ลิสเตสโซ) (อ. โลโค)	เหมือนกัน อย่างเดียวกัน ตำแหน่งเดิม ใช้หลัง 8 ^{va} เพื่อแสดงให้รู้ว่าต้องเล่นโน้ตต่างๆ ทั้งหลายให้อยู่ในลักษณะตามที่เคยเป็น
-----------------------	----------------------------	---

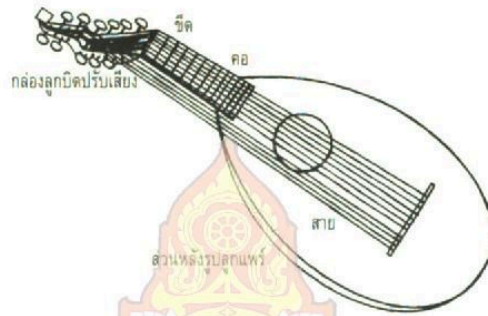
๑๒๐

lontano	(อ. ลอนดาโน)	ระยะห่าง
loure	(ฝ. ลูเออร์)	1. ชื่อในภาษาฝรั่งเศสในศตวรรษที่สิบหก สำหรับเรียก bagpipe (ดูที่คำ bagpipe) 2. เพลงเต้นรำแบบฝรั่งเศสในศตวรรษที่สิบเจ็ด ขนาดความเร็วธรรมดา จังหวะ 6/4 และอาจมีเครื่องดนตรีลูเออร์ (ดูข้อ 1) คลอประกอบด้วย

lute	(ลูท)	เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายที่นิยมมากที่สุดในระหว่างศตวรรษที่สิบหกและสิบเจ็ด เวลาเล่นจะใช้นิ้วดีดสาย (ซึ่งขึ้นสายเป็นคู่ๆ) ไว้ ลูทมีรูปร่างคล้ายลูกแพร์และมีส่วนคอเป็นแผ่นแบน มีขีดแบ่งเสียงเจ็ดขีดหรือมากกว่านั้น ส่วนหมุดหมุนสายจะเอนทำมุมไปข้างหลังเพื่อช่วยยึดสายต่างๆ ไว้
-------------	-------	---

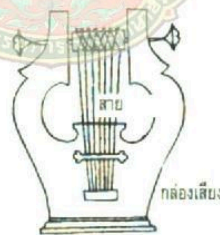
๑๒๑

lyre

(อ. ไลร์)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายที่เก่าแก่มาก มีรูปลักษณ์คล้ายพิณซึ่งมีชื่อเรียกต่างๆ มากมายและมีรูปร่างหลากหลาย โดยทั่วไปจะประกอบด้วยกล่องเสียง แขนสองข้างและคานเล็กๆ จากที่มีรูปร่างหลากหลาย จึงมีทั้งที่ติดด้วยนิ้ว ตีด้วยเหล็กหรือบางชนิดก็ใช้วิธีสี ตัวอย่างที่เก่าแก่ที่สุดเท่าที่ค้นพบคือ พิณที่อยู่ในสุสานหลวงของนครอูร์ (ทางตอนใต้ของประเทศอิรักในปัจจุบัน)

๑๒๒

M

ma

(อ. มา)

madrigal

(อ. แมดริกัล)

แต่ **Allegro ma non troppo** หมายถึง เร็วแต่ไม่มากนัก
เพลงร้องประสานเสียงประเภทเพื่อความบันเทิง (ไม่ใช่ทางศาสนา) ร้องโดยไม่ต้องใช้เครื่องดนตรีคลอประกอบ โดยแต่งอยู่ในลักษณะเคาะพอยท์ ได้รับความนิยมในช่วงศตวรรษที่สิบสี่ถึงสิบเจ็ด ปกติเพลงแมดริกัลจะใช้เสียงร้องหนึ่งคนต่อหนึ่งแนวทำนอง

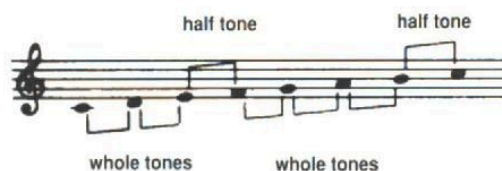
maestoso

(อ. มาเอสโตโซ)

major scale

(อ. เมเจอร์สเกล)

อย่างภาคภูมิและสง่างาม
บันไดเสียงแบบไดอาโทนิคที่ประกอบด้วยหนึ่งเสียงเต็มห้าขั้นและชนิดครึ่งเสียงสองขั้นตามแบบดังนี้ :-

(ดูที่คำ **tetrachord**.)

mambo

(อ. มามโบ)

การเต้นรำแบบลาตินอเมริกัน ซึ่งปรากฏครั้งแรกในช่วงกลางศตวรรษที่ยี่สิบ

๑๒๓

**mancando
mandolin**

(อ. มานคานโด)
(อ. แมนโดลิน)

จางหายไป เบาลงเรื่อยๆ
เป็นเครื่องดนตรีชนิดเดียวในตระกูลลูทที่ยังคงนิยมใช้อยู่ในปัจจุบัน แมนโดลินมีรูปร่างคล้ายลูกแพร์ มีสายเสียงจัดเป็นคู่ จำนวนสี่คู่ ซึ่งเล่นด้วยอุปกรณ์สำหรับดีด (เพล็คตรัม) และแผงวางนิ้วก็มีขีดแบ่งเสียง (เฟรต) ด้วย

maraca

(อ. มาร์คา)

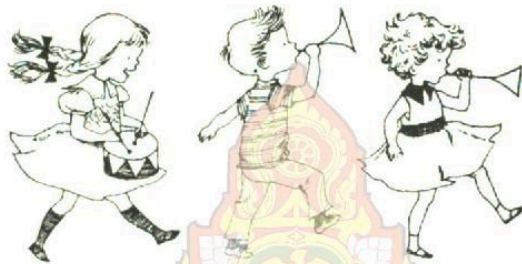
เป็นเครื่องดนตรีประเภทตีกระทบ ใช้เขย่าเสียงในเพลงประเภทลาตินอเมริกัน เครื่องดนตรีทำจากผลไม้แห้งประเภทบวบ ซึ่งมีเมล็ดเล็กๆ ภายในผล มีด้ามถือสำหรับสั่นให้เกิดเสียงได้และมักใช้เป็นคู่

๑๒๔

marcato

(อ. มาร์คาโต)

เน้น ย้ำให้เด่น คำย่อคือ marc.

**march
marimba**

(อ. มาร์ช)
(อ. มาร์มบา)

ดนตรีสำหรับการเดินแถว ปกติจะอยู่ในจังหวะ 4/4 หรือ 2/4
เป็นเครื่องดนตรีประเภทตีกระทบชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยแท่งไม้ที่เทียบเสียงแล้ว จัดเรียงกลายเบียงโน โดยมีท่อนกลางซึ่งเป็นตัวทำเสียงก้อง อยู่ใต้แท่งไม้แต่ละแท่ง ไซต์ด้วยไม้รูปค้อน ส่วนหัวของไม้ทำสว่านจากวัสดุต่างกันเสียงที่เกิดจากการตีก็จะต่างกันออกไป
มาร์มบามีแหล่งกำเนิดมาจากทวีปแอฟริกา ในปัจจุบันนี้เป็นที่นิยมกันทั่วไปในทวีปอเมริกา มีรูปร่างคล้ายไซโลโฟน แต่เสียงทุ้มต่ำกว่าและมีช่วงเสียงประมาณห้าอ็อกเทฟอย่างเต็มกำลัง, เฉียบขาด

**martellato
mass**

(อ. มาร์เทลลาโต)
(อ. แมส)

เพลงสวดอย่างเป็นทางการของศาสนาโรมันคาทอลิก ที่มีส่วนประกอบด้วยคิริเอ กลอเรีย อินเอกเซลซิสเตโอ เครโด ซังตุสและอันยัสเดอี

๑๒๕

mazurka

(ป. มาร์ซัวร์ กา)

เพลงเต้นรำพื้นเมืองของชาวโปแลนด์ จากตำบลโนมาโซเวีย ประเทศโปแลนด์ ปกติจะอยู่ในจังหวะ 3/8 หรือ 3/4 โดยทั่วไปเขียนในลักษณะเพลงสองส่วนหรือสี่ส่วน แต่ละส่วนจะมีการย้อนและให้เน้นเสียงที่จังหวะสองหรือสาม

M.D.

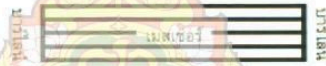
(อ. เอ็ม ดี)

มือขวา เป็นคำย่อของคำว่า **mano destra** (อ.) หรือ **main droite** (ฝ.)

measure

(อ. เมสเซอร์)

ตัวโน้ตหรือตัวหยุดที่อยู่ภายในระหว่างเส้นกันห้องสองเส้น จำนวนเคาะที่อยู่ภายในช่วงดังกล่าว จะถูกแสดงด้วยเครื่องหมายกำหนดจังหวะ (ดูที่คำ **time signature**.) จังหวะแรกของแต่ละเมสเซอร์มักจะเน้นเล็กน้อย เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า **บาร์** (ห้องเพลง)

mellophone

(อ. เมลโลโฟน)

หมายถึง แตรอีแฟลต์อัลโตออร์น สมาชิกในตระกูลเครื่องทองเหลือง เมลโลโฟนมีท่อนแบบกรวย ส่วนปากเป่าเป็นรูปถ้วยและลูกสูบชนิดสามท่อน เป็นเครื่องดนตรีประเภทต้องย้ายคีย์

นี่คือช่วงเสียงบันทึกลง

นี่คือช่วงเสียงจริง

(ดูที่คำ **transposing instruments, bore**.)

melodic minor scale

(อ. เมโลดิกไมเนอร์ สเกล)

(ดูที่คำ **minor scale** 3.)

melody

(อ. เมโลดี้)

ทำนองเพลง เพลงร้อง ทำนองหลัก

meno

(อ. เมโน)

น้อยลง **Meno mosso** หมายถึงเร็วช้าลง หรือช้ากว่า

menuet

(ฝ. เมนูเอ)

(ดูที่คำ **minuet**.)

menuett

(บ. เมนูเอ็ต)

(ดูที่คำ **minuet**.)

menuetto

(อ. เมนูเอ็ตโต)

(ดูที่คำ **minuet**.)

meter

(อ. มีเตอร์)

การรวมกลุ่มจังหวะและเน้นแบบปกติในบทประพันธ์เพลง ซึ่งบ่งชี้ด้วยเครื่องหมายกำหนดจังหวะ

1. การนับจังหวะแบบง่ายหรือแบบธรรมดา

ประเภทนับสองจังหวะ (สองจังหวะต่อหนึ่งช่วงการนับ)

: 2 2 2

ประเภทนับสามจังหวะ (สามจังหวะต่อหนึ่งช่วงการนับ)

: 3 3 3

ประเภทนับสี่จังหวะ (สี่จังหวะต่อหนึ่งช่วงการนับ)

: 4 4 4

2. การนับจังหวะแบบผสม ตัวเลขบนของเครื่องหมายกำหนด

จังหวะนั้น ทารลงตัวได้ด้วยเลขสาม

จังหวะผสมแบบนับสอง 2, 4, 6 (จังหวะนับสองหรือ นับหก (ย่อย) ภายในหนึ่งห้อง)

metronome

(อ. เมโทรโนม)

จังหวะผสมแบบนับสาม $\frac{9}{2}, \frac{9}{4}, \frac{9}{8}$ (จังหวะนับสามหรือนับเก้า (ย่อ) ภายในหนึ่งห้อง)

จังหวะผสมแบบนับสี่ $\frac{12}{2}, \frac{12}{4}, \frac{12}{8}$ (จังหวะนับสี่หรือนับสิบสอง (ย่อ) ภายในหนึ่งห้อง)

(ดูที่คำ *time signature*.)

เป็นเครื่องมือที่สามารถตั้งให้ตีบอกจังหวะต่างๆ ใช้ในการกำหนดความเร็วของบทประพันธ์ และช่วยรักษาจังหวะด้วย ตัวอย่างเช่น $M. M. \text{♩} = 80$ ซึ่งกำหนดไว้ที่ตอนต้นของบทเพลงหรือตอนหนึ่งของเพลง มีความหมายว่าให้ปฏิบัติโน้ตตัวดำหนึ่งตัวเท่ากับหนึ่งจังหวะ เมื่อตั้งเมโทรโนมที่ตัวเลข 80 จะได้เสียงตีบอก 80 ครั้ง (โน้ตตัวดำ 80 ตัว) ต่อหนึ่งนาที (ดูที่คำ *M. M.*)

mezzo
mezzo-soprano

(อ. เมสโซ)

(อ. เมสโซ โซปราโน)

ครึ่งหนึ่ง *Mezzo forte* หมายถึง ดังครึ่งหนึ่งหรือดังปานกลาง เสียงร้องของหญิงที่มีช่วงเสียงระหว่างโซปราโนและอัลโต ซึ่งทำให้เสียงมีคุณภาพยิ่งขึ้น

นี่คือช่วงเสียงของเมสโซโซปราโน

M. G.

(อ. เอ็ม จี)

ซ้ายมือ คำย่อของคำว่า *main gauche* (ฝ.)

military band

(อ. มัลลิการ์ บรรณ)

กลุ่มผู้เล่นเครื่องดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องลมไม้ เครื่องแตรทองเหลืองและเครื่องประกอบจังหวะ วงดนตรีประเภทนี้แรกเริ่มทีเดียวใช้เพื่อจุดประสงค์ทางทหารที่เรียกว่าวงดุริยางค์ทหาร ต่อมาจึงนำคำนี้มาเรียกวงดนตรีที่ใช้เครื่องดนตรีประเภทเดียวกันด้วย เช่น วงดุริยางค์นักเรียน

minim

(อ. มินิม)

(ดูที่คำ **half note**.)

minor scale

(อ. ไมเนอร์ สเกล)

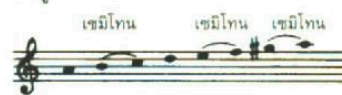
บันไดเสียงไมเนอร์มี 3 แบบ คือ

1. เนเจอร์ล ไมเนอร์ ประกอบด้วยโน้ตตัวเดียวกันกับบันไดเสียงเมเจอร์ แต่เริ่มจากลำดับที่หกของบันไดเสียงเมเจอร์ ตัวอย่างเช่น เอไมเนอร์เป็นญาติกับซีเมเจอร์

บันไดเสียงดีไมเนอร์ เป็นญาติกับบันไดเสียงเอฟเมเจอร์ และมีเครื่องหมายตั้งบันไดเสียงเดียวกัน (ดูที่คำ **related keys**.)

2. ฮาร์โมนิก ไมเนอร์ คือบันไดเสียงเนเจอร์ลไมเนอร์ ที่ต้องทำให้ลำดับที่เจ็ดนั้นสูงขึ้นครึ่งเสียง

๑๓๐

3. เมโลดิก ไมเนอร์ คือบันไดเสียงเนเจอร์ลไมเนอร์ ที่ต้องทำให้ลำดับที่หกและลำดับที่เจ็ดสูงขึ้นครึ่งเสียงในทางขาขึ้น และกลับเข้าสู่เนเจอร์ลไมเนอร์ในทางขาลง

minuet

(อ. มินูเอ็ต)

หมายเหตุ — คือ ระยะเวลาครึ่งเสียง

การเต้นรำแบบฝรั่งเศสในยุคต้นที่อยู่ในจังหวะ $\frac{3}{4}$ และมีความเร็วปานกลางคำว่า "มินูเอ็ต" อาจมาจากภาษาฝรั่งเศสว่า "menu" ซึ่งมีความว่า "เล็ก" เพื่ออ้างอิงถึงลักษณะการก้าวอย่างของการเต้นรำ

๑๓๑

minuetto	(อ. มินูเอตโต)	(ดูที่คำ <i>minuet.</i>)
misterioso	(อ. มิสเทรีโอโซ)	ลึกลับ
M.M.	(เอ็ม เอ็ม)	คำย่อของคำว่า Maelzel's metronome (ดูที่คำ <i>metronome.</i>)
mode	(อ. โหมด)	บันไดเสียงที่มีโน้ตครบแปดตัว ซึ่งเกิดขึ้นในยุคกรีกตอนต้น แต่ละบันไดเสียงก็มีลักษณะการจัดเรียงตัวโน้ตให้ห่างเต็มเสียงและครึ่งเสียงแตกต่างกันไป และยังเป็นรากฐานการดนตรีของเพลงโบสถ์ในสมัยกลาง บันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ที่ใช้ในปัจจุบันเกิดจากโหมดเหล่านี้ด้วย
moderato	(อ. โมเดราโต)	1. ความเร็วปานกลาง ซึ่งเร็วกว่าอันดานเต แต่ช้ากว่าอัลเลเกรโต 2. อย่างปานกลาง allegro moderato หมายถึง เร็วปานกลาง
modulation	(อ. โมดูเลชั่น)	การเปลี่ยนคีย์จากคีย์หนึ่งไปยังอีกคีย์หนึ่งภายในบทเพลงเดียวกัน
molto	(อ. โมลโต)	มาก molto allegro หมายถึง เร็วมาก
morceau	(ฝ. มอร์ไซ)	บทประพันธ์เพลงสั้นๆ บทหนึ่ง
mordent	(อ. มอร์ดันท์)	การประดับประดาทำนองดนตรีแบบหนึ่ง

มอร์ดันท์ ให้เล่นเป็น

เมื่อเขียน ~ แล้ว ก็เรียกว่าเป็นมอร์ดันท์ส่วนพลิกกลับ (inverted mordent)

ซึ่งต้องเล่นดังนี้

morendo	(อ. มอเรนโด)	(ดูที่คำ <i>ornaments.</i>) จางหายไป ค่อยๆ ลดความดังลงเรื่อยๆ มักจะอยู่ส่วนที่เป็นแคเดนซ์หรือส่วนจบของเพลง
mosso	(อ. มอสโซ)	เคลื่อนไหว piu mosso หมายถึง เคลื่อนไหวมากขึ้นหรือเร็วขึ้น meno mosso หมายถึง เคลื่อนไหวน้อยลงหรือช้าลง
motet	(ฝ. โมเต็ต)	บทประพันธ์สำหรับการขับร้องในลักษณะของเคาเทอะพอยท์ โดยไม่มีแนวคlop ประกอบ (a Capella) ปกติมักจะร้องกันในโบสถ์ คำนี้มาจากภาษาฝรั่งเศสว่า mot หมายถึง คำ
motif	(ฝ. ม็อทฟ์)	ทำนองทำนองหลักของดนตรี
motive	(อ. ม็อทฟ์)	สำนวนแบบอย่าง เรื่องราว หรือส่วนของทำนองหลัก
moto	(อ. โมโต)	การเคลื่อนที่ con moto หมายถึง ด้วยการเคลื่อนที่หรือเร็วขึ้น
mouth organ	(อ. เม้าท์ออร์แกน)	เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ฮาร์โมนิกา เครื่องดนตรีที่มีลิ้นโลหะอิสระ เล่นด้วยการใช้ปากเป่า เม้าท์ออร์แกนประกอบด้วยตัวกล่องเล็กๆ ที่มีลิ้นทองเหลืองจัดเรียงไว้บนแผ่นโลหะเพื่อให้ลมผ่าน เมื่อเป่าตรงช่องปากเป่าแล้ว จะทำให้ลิ้นโลหะนี้สั่นสะเทือนแล้วเกิดเสียงได้

movement

(อ. มูฟเมนต์) ส่วนหนึ่งของโซนาตา ซิมโฟนี สวีท คอนแชร์โต้ ฯลฯ ที่มีความสมบูรณ์ภายในตัวเอง แต่เมื่อไปรวมเข้ากับส่วนอื่นๆ ที่เป็นมูฟเมนต์เหมือนกันแล้ว ก็จะได้อันที่ใหญ่ยิ่งขึ้น (ดูที่คำ **sonata, symphony, suite, concerto** ฯลฯ)

musette

(ผ. มิวเซต) 1. เครื่องดนตรีประเภทเป่าลม (ดูที่คำ **bagpipe**).
2. บทเพลงที่เลียนแบบเสียงเป่าลม
จากตัวอย่างต่อไปนี้ แนวเบสจะทำหน้าที่แทนเสียงโดรน (Drone) ของเป่าลม

N

natural ♮

(อ. เนเจอร์ล) เครื่องหมายเนเจอร์ล จัดวางไว้ข้างหน้าโน้ตซึ่งใช้เครื่องหมายชาร์ปหรือแฟลตมาแล้ว เพื่อคืนกลับสู่เสียงเดิมของโน้ตตัวนั้น

natural minor scale ninth

(อ. เนเจอร์ล ไมเนอร์ สเกล)
(อ. ไนท์) ขั้นคู่เก้าของโน้ตที่เรียงลำดับกันแบบไดอาโทนิค (ดูที่คำ **interval**).
นี่คือขั้นคู่เก้า

nocturne

(ผ. น็อคเทิร์น) เพลงสำหรับกลางคืน เป็นเพลงประเภทชวณฝัน โรแมนติก เป็นที่นิยมกันในช่วงปี ค.ศ. 1800 ปกติแล้วน็อคเทิร์นจะใช้คอร์ดประเภทกระจายทำเป็นดนตรีคลอประกอบ
จอห์นฟิลด์ (ค.ศ. 1782-1837) เป็นคนแรกที่แต่งดนตรีประเภทนี้ ต่อมาภายหลังโชแปงได้ยึดความคิดและชื่อมาใช้ต่อ

non notation (อ. น็อน) ไม่ Allegro ma non troppo หมายถึง เร็วแต่ไม่มากนัก
(อ. โนเทชั่น) เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ใช้สำหรับบันทึกดนตรี

๑๓๖

O

obligato (อ. ออบบลิกาโต) แนวการบรรเลงของเครื่องดนตรีในลักษณะคลอประกอบ ที่มีความสำคัญเกือบเท่ากับ
แนวของเครื่องดนตรีเดี่ยว (ในเพลงเดียวกันนั้น) มาจากภาษาอิตาลี มีความหมาย
ว่า จำเป็น เป็นพันธะ

oboe (อ. โอโบ) เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ในตระกูลปี่ ที่มีรูปร่างเป็นท่อนลงผายออก (หรือ
เป็นทวอย) และมีลิ้นปี่เป็นลักษณะลิ้นคู่ เสียงปี่โอโบมีลักษณะแหลมเสียดแทงและแบบ
นาสิก (ดูที่คำ *wind instruments 2. bore.*)
นี่คือช่วงเสียงของปี่โอโบ

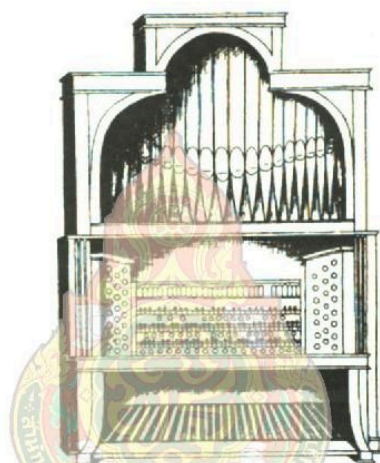

๑๓๗

octave	(อ. อ็อกเทฟ)	ขั้นคู่แปดของโน้ตที่เรียงแบบไดอาโทนิค (ดูที่คำ <i>interval</i>) นี่คือขั้นคู่แปด
opera	(อ. โอเปร่า)	หมายถึงอุปรากร เป็นละคร (ไม่ว่าจะในเชิงสขหรือโศก) ปกติจะแสดงออกทางการร้องโดยตลอดและมีการออกท่าทาง ฉากและเครื่องแต่งตัวพร้อมการบรรเลงประกอบด้วยวงดุริยางค์ประเภทออร์เคสตรา
operetta	(อ. โอเปอเรตต้า)	ละครอุปรากรเรื่องขนาดสั้นๆ ที่มีบทเจรจาอยู่บ้าง (ดูที่คำ <i>opera</i>) แผนผังที่นั่งนักดนตรีในวงซิมโฟนีออร์เคสตรา (อาจเปลี่ยนแปลงได้บ้าง)

opus	(อ. โอปุส)	หมายถึงผลงานทางดนตรี คำย่อคือ op. หรือ Op. ส่วนมากนักประพันธ์เพลงจะให้ลำดับเลขที่ผลงานของตนในลักษณะนี้:- ชื่อ, โอปุส 1 เลขที่ 1 (<i>Title, Op. 1 No. 1</i>)
oratorio	(อ. ออราทอรีโอ)	ผลงานดนตรีทางศาสนาที่มีขนาดความยาวพอสมควร สำหรับขับร้องเดี่ยว การขับร้องประสานเสียง และวงดนตรีออร์เคสตรา
orchestra	(อ. ออร์เคสตรา)	หมายถึงวงดนตรีที่ประกอบด้วยกลุ่มนักดนตรีที่เล่นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย เครื่องลมไม้ แตรทองเหลือง และเครื่องตีกระทบ วงดนตรีประเภทซิมโฟนีออร์เคสตราประกอบด้วยนักดนตรีประมาณหนึ่งร้อยคน ส่วนใหญ่จะเล่นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย
organ	(อ. ออร์แกน)	เครื่องดนตรีคีย์บอร์ดประเภทใช้ลม เมื่อมีลมเป่าผ่านท่อจะทำให้เกิดเสียงท่อนละหนึ่งเสียง ออร์แกนมีแผงนิ้วสำหรับมือและเท้า แผงนิ้วกดที่เล่นด้วยมือเรียกว่า แมนูอัล (manual) สำหรับที่เล่นด้วยเท้าเรียกว่า แผงนิ้วกดเพดัล (Pedal) และการบังคับกลองท่อนต่างๆ ซึ่งจัดไว้เป็นพวกเดียวกันทำได้โดยการใช้ปุ่มกดหรือคันโยกขึ้นลงที่เรียกว่า สต็อป ออร์แกนขนาดใหญ่จะมีกลุ่มท่อเปลี่ยนเสียงเรียกริเจสเตอร์เป็นจำนวนมาก เพื่อใช้สร้างสีสันแห่งเสียงได้หลากหลาย ออร์แกนสมัยใหม่ใช้ไฟฟ้าบังคับแทนลม (ในอดีตใช้ลมบังคับ) ซึ่งตามแบบดั้งเดิมนั้นลมที่ซึกเกิดจากการอัดลมด้วยเท้าของผู้เล่น หรือไม่มีผู้ช่วยอัดลมแทนให้

organ point ornaments

(อ. ออร์แกน พอยท์)
(อ. ออร์นาเมนต์)

(ดูที่คำ **pedal point.**)

การเสริมแต่งดนตรี หมายถึง ส่วนระดับประคองทำนองเพลง เช่น โด ประสาท อัครกะตุรา อัมปอจะตุรา อาร์เปจโจ เกรสโน้ต มอร์เดินท์ ทริล และเทิร์น ส่วนระดับแนวทำนองเหล่านี้ เกิดจากผู้เล่นต้องการเพิ่มโน้ตเข้าไปอีก ซึ่งบางครั้งก็เขียนกำกับไว้ด้วย แต่โดยมากจะใช้เครื่องหมายแทน (ดูที่คำ **Table of Musical Signs.**)

ossia ottava

(อ. ออซียา)
(อ. ออท์ตาวา)

overtone series

(อ. โอเวอร์โทน ซีรีส์)

ใช้แทนที่ วิธีอื่นๆ ในการเล่นทำนองเพลงโดยทั่วไปจะง่ายขึ้น
คู่แปด **All' ottava** (8va... หรือ 8va...) เมื่อบันทึกอยู่ข้างบนโน้ต หมายถึงให้เล่นสูงขึ้นหนึ่งขั้นคู่แปด แต่ถ้าบันทึกอยู่ใต้โน้ต หมายถึงให้เล่นต่ำลงหนึ่งขั้นคู่แปด
หมายถึง อนุกรมเหนือเสียงพื้นฐาน เครื่องดนตรีทุกชนิดให้เสียงพื้นฐาน (เสียงหลัก) ได้พร้อมกับเสียงฮาร์โมนิก (เสียงบริสุทธ์ที่เกิดเพิ่มขึ้นเหนือเสียงพื้นฐานนี้) เนื่องจากเสียงฮาร์โมนิกหรือที่เรียกว่า โอเวอร์โทน จะเบาว่าเสียงพื้นฐาน จึงไม่อาจได้ยินเด่นชัดเท่าเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพเสียงเดียวกันก็เพราะว่ามีแบบโอเวอร์โทนเหมือนกัน ดังนั้น ปิคคลารีนต์ทุกเครื่องจึงมีเสียงแบบปิคคลารีนต์
ต่อไปนี้เป็น อนุกรมเสียงโอเวอร์โทนที่เกิดขึ้นจากเสียงหลัก ได้บรรทัดห้าเส้นของกัญแจประจำหลักเบส

โน้ตที่เป็นสีดำ บ่งชี้ให้เห็นถึงเสียงในอนุกรมที่เพี้ยนไปเล็กน้อย

overture

(อ. โอเวอร์เจอร์)

เพลงโหมโรง ปกติแล้วเป็นดนตรีสำหรับใช้บรรเลงโหมโรงการแสดงบัลเลต์ อุปรากร ออราทอรีโอ อย่างไรก็ตามบทเพลงประเภทคอนเสิร์ตโอเวอร์เจอร์ในศตวรรษที่สิบเก้า (เช่นผลงานชื่อ อะเคเดมิกเฟสติวัลโอเวอร์เจอร์ ของบราห์ม) นับเป็นงานอิสระ จัดว่ามีแบบการประพันธ์ที่เป็นได้ทั้งแบบโซนาตาและแบบเสรี อีกทั้งแต่งขึ้นจากแรงบันดาลใจในเหตุการณ์สำคัญ บทกวี หรือเรื่องราวต่างๆ (ดูที่คำ **program music, sonata form.**)

๑๔๒

P

p
ข., ข๑
panpipes

(อ. พี)

(อ. แพนไพป์)

เบา คำย่อของคำว่า **piano.**

คำย่อของคำว่า **pedal.**

ขลุ่ยแพนไพป์ เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้แบบดั้งเดิม ประกอบด้วยท่อนกลวงหลายท่อนที่มีขนาดต่างๆ มาจัดรวมเข้าด้วยกัน ขลุ่ยชนิดนี้เล่นด้วยการเป่าเสียงผ่านท่อส่วนเปิดของขลุ่ย

partita

(อ. พาร์ติตา)

เพลงชุดประเภทสวित ประกอบด้วยเพลงสั้นๆ หลายเพลงหรือชุดของแวริเอชันพาร์ติตา ได้รับความนิยมในศตวรรษที่สิบเจ็ดและสิบแปด (ดูที่คำ **suite.**)

part song

(อ. พาร์ท ซอง)

บทเพลงร้องประสานเสียงสำหรับนักร้องสองแนวหรือมากกว่านั้น

๑๔๓

passacaglia (อ. ปาซาคัลยา)
passacaille (ฝ. ปาซาคีเย)
passage (อ. แพสเสจ)
passepied (ฝ. ปาส์ฟิเย)

passing note (อ. พาสซิง โน้ต)

(ดูที่คำ **chaconne** และ **passacaglia**.)

หน่วยหรือท่อนสั้นๆ ของบทประพันธ์ดนตรีบทหนึ่ง
 การเดินร่าแบบฝรั่งเศสที่มีความสนุกสนาน รวดเร็ว ปกติแล้ว
 อยู่ในจังหวะ 3/8 วลีของเพลงจะเริ่มในจังหวะที่สาม
 หมายถึงโน้ตผ่าน ตัวโน้ตที่ไม่ได้เป็นหน่วยของเสียงประสาน
 เพียงแต่ผ่านตามลำดับขั้นจากเสียงในคอร์ดหนึ่งไปยังเสียงอีก
 เสียงหนึ่งในคอร์ดต่อไป

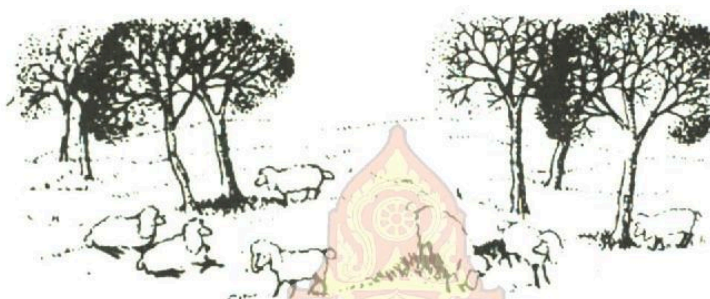
ตัวโน้ตที่เล่นเอียงขีดทับไว้ คือพาสซิงโน้ต

passionato (อ. ปาซิโอนาโต)
pastorale (อ. ปาสโตราล์; ฝ. ปาสโตราล)

ด้วยความรู้สึก รักใคร่

1. ทำนองเพลงในจังหวะ 6/8 หรือ 12/8 ที่เลียนเสียงเครื่อง
 ดนตรี (ปี่หรือขลุ่ย) และดนตรีของกลุ่มชาวบ้านเสียงแกะ
 ปกติจะมีทำนองในลักษณะเส้นไหลต่อเนื่องกันไป และ
 ประกอบด้วยเสียงคลอแบบโครนเบส

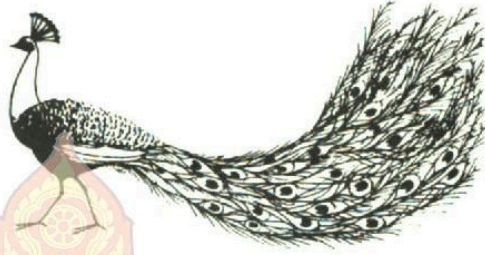

pause (อ. พอซ)
pavana (อ. ปาวานา)
pavane (ฝ. ปาวาน)

2. การแสดงละครในคปลัยศตวรรษที่สิบห้า ที่มีเนื้อเรื่องอิงชีวิตในชนบทหรือชีวิตที่มีความ
 สุขสบาย มีมาก่อนการเกิดوبرาการ

(ดูที่คำ **fermata**.)

การเดินร่าแบบหนึ่งในราชสำนักยุโรปตอนต้นศตวรรษที่สิบหก ซึ่งมีจังหวะสม่ำเสมอ การ
 เดินร่าแบบปาวานานี้มีจังหวะช้า เหมือนลีลาท่าทางการเดินวงมาดแบบนกยูง คำว่า
pavane อาจมาจากคำว่า **pavo** ในภาษาลาตินที่มีความหมายว่า **นกยูง** ปกติแล้วการ
 เดินร่านี้จะอยู่ในจังหวะประเภทนับสอง (สองจังหวะในหนึ่งห้อง) และมักแสดงนำหน้าการ
 เดินร่าแบบกาลยาร์ด (ดูที่คำ **galliard**.)

pedal

(อ. เป็ดดัล)

กลไกของเปียโน ออร์แกน ฮาร์ปซิคอร์ด หรือฮาร์ป ที่ใช้เท้าบังคับ

1. เป็ดดัลของเปียโน จะบังคับด้วยเครื่องลดเสียง ที่เรียกว่า แดมเปอร์ หรือด้วยตำแหน่งของค้อนตีที่เรียกว่า แฮมเมอร์ (ดูที่คำ *piano*.)
2. เป็ดดัลของออร์แกน รวมหมายถึงแผงคีย์สำหรับเท้าและเท้าเหยียบบังคับความดัง-ค่อย
3. เป็ดดัลของฮาร์ปซิคอร์ด ควบคุมคุณภาพเสียงด้วยการเปลี่ยนเครื่องตีสาย (เครื่องตีต่อนก็จะได้เสียงเบา เครื่องตีตบก็จะได้เสียงดัง)
4. เป็ดดัลของฮาร์ป จะช่วยยกหรือลดระดับเสียงของสายเสียง (สำหรับตีค)

ต่างๆ ให้เป็นเสียงโน้ตตัวจริงได้ คำย่อคือ **พ.ร.**

pedal point

(อ. เป็ดดัลพอยท์)

เสียงที่ลากยาวหรืออย่างต่อเนื่อง ซ้ำๆ กันไปซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์กับเสียงประสานแนวอื่นๆ ด้วยหรือไม่ก็ได้ เรียกอีกชื่อว่าออร์แกนพอยท์

๑๔๖

percussion family

(อ. เพอค์ซัน แฟมมิลี)

เครื่องดนตรีในตระกูลเครื่องตีกระทบทั้งหลาย ซึ่งเล่นด้วยวิธีการตีด้วยไม้ตี หรือใช้สิ่งหนึ่งกระทบเข้ากับอีกสิ่งหนึ่ง หรือโดยการสั่น เครื่องดนตรีประเภทตีกระทบทั้งหลายได้แก่ กลองใหญ่ แครลลอน (ชุดระฆังหลายใบ) คลาสทะเลทส์ เซเลสต้า ระฆังราว ฉาบ กลองเค้นสปัล กีโร เคทเทิลดรัม (ทิมปานี) มาราคัส มาริมบา กลองเล็ก แทมโบรีน แทมแทม (กลอง) เครื่องดนตรีรูปสามเหลี่ยม เคาะจังหวะสามเส้า ระนาด ฯลฯ

perdendo

perdendosi

period

(อ. แปรเด็นโด)

(อ. แปรเด็นโดซี)

(อ. พีเรียด)

ลดเสียงลงทีละน้อยจนหายไป เบาลงเรื่อยๆ

ส่วนเล็กๆ ในบทประพันธ์เพลงบทหนึ่ง ปกติจะประกอบด้วยลีลาสองวรรค

peu à peu

pesante

phrase

(อ. เปอะ อะ เปอะ)

(อ. เป ซัน เต)

(อ. เฟรล)

ทีละเล็กละน้อย ตามลำดับ

หนัก

วรรคเพลงที่มีแนวความคิดทางดนตรีลงตัววรรคหนึ่ง ตัวอย่างที่มีเส้นโค้งเหนือโน้ตเหล่านี้ ก็คือเครื่องหมายสำหรับแสดงวรรคเพลงดังกล่าว

TWO-PART DANCE, THIRTEENTH CENTURY

๑๔๗

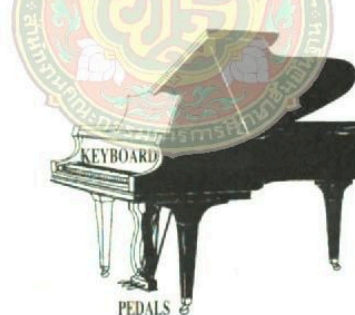
piano
piano

(อ. ปิอาโน)
(อ. เปียโน)

เบา คำย่อคือ **p**

เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดประเภทใช้สายเสียง เดิมมีชื่อเรียกว่า เปียโนฟอร์ต เพราะทำได้ทั้งเสียงเบา (เปียโน) และเสียงดัง (ฟอร์ต) ได้ สายเสียงจะถูกตีด้วยค้อนซึ่งเชื่อมโยงไปที่คีย์กด โดยผ่านเครื่องกลไกซับซ้อนที่เรียกว่า **แอ็คชั่น** เปียโนมีเพดัล 3 แบบคือ

1. **เพดัลประเภทให้เสียงต่อเนื่อง** อยู่ทางขวาส่วนเท้าเหยียบของผู้เล่น (มักจะเรียกผิดบ่อยๆ ว่า เพดัลสำหรับทำเสียงดัง) เมื่อเหยียบเพดัลลงไปแล้วจะทำให้เสียงทุกเสียงที่กดยาวต่อเนื่องกันไป
2. **เพดัลประเภทเดี่ยว** อยู่ตรงกลางส่วนเท้าเหยียบของผู้เล่น ทำให้เสียงยาวต่อเนื่องหรือลากยาว (พบบ่อยนัก) ได้เสียงเดียวหรือคอร์ดเดียว
3. **เพดัลแบบบอนาคอร์ด** อยู่ทางซ้ายส่วนเท้าเหยียบ คือเพดัลทำเสียงเบาได้ ช่วยลดเสียงหรือทำให้เสียงเบาลง

piccolo

(อ. พิคโคโล)

ขลุ่ยขนาดเล็ก มีระดับเสียงสูงกว่าขลุ่ยคอนเสิร์ตฟลูตอยู่หนึ่งช่วงคู่แปด ขลุ่ยพิคโคโลมีเสียงสดใสแหลมบาดหูยิ่ง เสียงที่ปฏิบัติได้จากขลุ่ยมีระดับเสียงสูงกว่าที่เขียนบนบันทึกไว้หนึ่งช่วงคู่แปด
นี่คือช่วงเสียงที่เขียนบนบันทึก

pitch

(อ. พิทช์)

ระดับเสียงที่แน่นอนเสียงหนึ่งๆ ในระยะช่วงเสียงที่กำหนดมาเรียบร้อยแล้ว โดยมีจำนวนรอบการสั่นสะเทือนต่อวินาที (ความถี่เสียง) ของวัตถุใดๆ (สายเสียง ช่องอากาศ ฯลฯ) ตัวอย่างเช่น การทำให้เกิดระดับเสียง A เหนือ C กลาง ของเครื่องดนตรีอะไรก็ตามจะต้องได้ความถี่ 440 รอบต่อวินาที

più

(อ. ปีว)

มากกว่า **Più mosso** หมายถึง เคลื่อนไหวมากขึ้นหรือเร็วขึ้น

pizzicato
placido
plectrum

(อ. ปิซซิคาคาโด)
(อ. ปลาสซิโด)
(อ. เฟลคทรัม)

ให้ใช้ติดแทนที่การสับสายเสียงของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย คำย่อคือ **pizz.**
เจียบสงบ สงบ
ชิ้นส่วนเล็กๆ ทำด้วยโลหะ พลาสติก หรือวัสดุอย่างอื่นๆ ใช้สำหรับดีดสายเสียงของ

poco
polacca
polka

(อ. ปโปโก)
(อ. โปลักกา)
(อ. โพลก้า)

เล็กน้อย **Poco a poco** หมายถึง ทีละเล็กละน้อยตามลำดับ
เพลงเต้นรำโพลเนส (ดูที่คำ **polonaise.**)
การเต้นรำเป็นรูปร่างกลมที่มีชีวิตชีวาในจังหวะ $\frac{3}{4}$ เพลงโพลก้าเริ่มปรากฏในช่วงปี
ค.ศ. 1830 ในประเทศโปแลนด์ (ปัจจุบันคือประเทศสาธารณรัฐเช็กและสโลวัก) ต่อมา
ได้รับความนิยมอย่างมากทั่วภาคพื้นยุโรป และยังคงได้รับความนิยมต่อมาจวบจนกระทั่ง
สิ้นสุดทศวรรษที่สิบเก้า
นี่คือรูปแบบเฉพาะของจังหวะโพลก้า

polonaise

(อ. โพลเนส)

บทเพลงเต้นรำของชาวโปแลนด์ ในจังหวะ $\frac{3}{4}$ (เดิมเป็นเพลงเต้นรำที่มีลักษณะโอ้อ่า
และสง่างาม) ใช้แสดงในงานพระราชพิธีและเพื่อการเฉลิมฉลอง เฟรดเดริก โชแปง
เป็นผู้แต่งบทเพลงเต้นรำนี้เพื่อเป็นตัวแทนแห่งความเป็นชาตินิยมของชาวโปแลนด์

**polyphonic
polyphony**

(อ. โพลีโฟนิค)
(อ. โพลีโฟนี)

(ดูที่คำ **polyphony**.)

ดนตรีที่ประกอบด้วยทำนองอิสระตั้งแต่สองแนวขึ้นไป ซึ่งมีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกัน เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า **เคาเทอะพอยท์** คำว่า โพลีโฟนี มาจากคำในภาษากรีกมีความหมายว่า หลายๆ เสียง (ดูที่คำ **counterpoint**.)

**pomposo
portamento**

(อ. ปอมโปโซ)
(อ. ปอร์ตาเมนโต)

อย่างสง่างาม มีความภาคภูมิใจและโอ้อวด

ในดนตรีประเภทขับร้อง ไวโอลิน และทอราเมนโต หมายถึงให้ปฏิบัติแบบเลื่อนเสียงอย่างรวดเร็ว จากเสียงหนึ่งไปยังอีกเสียงหนึ่ง ในทางปฏิบัติเปียโนก็คือให้เล่นบะมาณครึ่งหนึ่งของสติกคาโด

prelude

(ผ. เปร์ลูต)

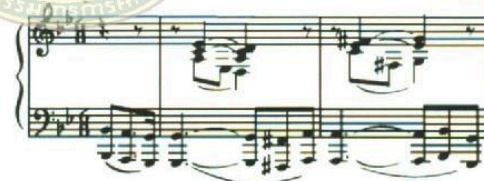
เขียนสัญลักษณ์ได้ดังนี้

บทเพลงที่ทำหน้าที่เป็นบทนำทางดนตรี ในสมัยของโจฮันเซบาสเตียน บาค (ค.ศ. 1685-1750) เพลงแบบนี้มักไปคู่กับเพลงประเภทฟิวก์ หรือใช้เป็นเพลงบรรเลงนำในบทเพลงชุด (สวีท) จากสมัยเฟรเดริก โชแปง (ค.ศ. 1810-1849) เป็นต้นมา บทเพลงเปรลูต ก็กลายเป็นบทเพลงประเภทอิสระประเภทหนึ่ง

Molto agitato

F. Chopin

๑๕๒

"PRELUDE" OP. 28, N. 22

**prestissimo
presto
prime**

(อ. เปรสติสซิม)
(อ. เปรสโต)
(อ. ไพร์ม)

เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้

เร็วมาก เร็วกว่าอัลเลโกร แต่ช้ากว่าเปรสติสซิม

1. ตัวพื้นต้นของคอร์ด

2. โหนดตัวแรกของบันไดเสียง (คีย์โน้ต)

3. ชั้นคู่เสียงของยูนิซัน

๑๕๓

processional	(อ. โพรเซชันแนล)	เพลงสวดหรือการแสดงเดี่ยวออร์แกนในโบสถ์ ในระหว่างขบวนของคณะประสานเสียงและคณะบาทหลวง
program music	(อ. โปรแกรมมิวสิก)	บทประพันธ์ดนตรีที่กำหนดไว้สำหรับการเล่าเรื่องราว บรรยายเรื่องราวของรูปภาพ เหตุการณ์ และสร้างสรรค์อารมณ์ เป็นคำตรงข้ามกับคำว่า แอ็บสทราทมิวสิก (ดนตรีบริสุทธิ์ที่แต่งขึ้นด้วยจุดประสงค์ไม่ใช่เพื่อการนี้) ดนตรีประเภทโปรแกรมมิวสิกยุคแรกสุดก็คือ การบรรยายเสียงเป่าเขาสัตว์ นกร้อง เสียงระฆัง และการสงคราม เพลงซิมโฟนิคส์วิทของ ริมส์กี-คอร์ซาคอฟ ชื่อ เซฮาราซาด (Scheherazade) เป็นตัวอย่างหนึ่งของบทประพันธ์เพลงประเภทนี้
psaltery	(อ. ซอลเทอวี่)	เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายยุคแรกๆ ที่สร้างเหมือนกับเครื่องดนตรีคัลซิเมอร์ แต่ใช้ตีด้วยนิ้วหรือเพดลัมมากกว่าการตีด้วยค้อน (ดูที่คำว่า dulcimer)
pulse	(อ. พัลซ์)	จังหวะ การเน้น

๑๕๕

Q

quadrille	(อ. ควอดริล)	การเต้นรำแบบฝรั่งเศสในตอนต้น ค.ศ. 1800 จังหวะเพลงควอดริลเปลี่ยนไปมาระหว่าง 6 และ 2 การแสดงเต้นรำแบบนี้จัดเป็นคู่หลายคู่โดยให้เคลื่อนที่ไปเป็นรูปสี่เหลี่ยม ตามปกติแล้วจะมีทำนองเพลงซึ่งเลือกมาจากเพลงยอดนิยมหรือไม่ก็เพลงจากอุปรากร
------------------	--------------	---

quadruple time	(อ. ควอดรุเบิลไทม์) ฯลฯ	เครื่องหมายกำหนดจังหวะประเภทมีสี่จังหวะในแต่ละห้อง 4, 4, 4
-----------------------	----------------------------	--

๑๕๕

quarter note ♩

(อ. คั๋วเตอร์ โน้ต)

หมายถึงโน้ตตัวดำที่กำหนดว่าจำนวนโน้ตตัวดำสี่ตัวจะเท่ากับโน้ตตัวกลมหนึ่งตัว และจำนวนโน้ตตัวดำสองตัวเท่ากับโน้ตตัวขาวหนึ่งตัว

quarter rest ๔

(อ. คั๋วเตอร์เรสต์)

หมายถึง โน้ตตัวหยุดที่มีค่าเท่ากับโน้ตตัวดำหนึ่งตัว

quartet

(อ. ควอเต็ท)

บทประพันธ์เพลงสำหรับเครื่องดนตรีหรือไม้ก็แนวร้องสี่แนว บทประพันธ์ประเภทสตริง ควอเต็ทเขียนไว้สำหรับไวโอลินสองเครื่อง วิโอลา และเซลโล อย่างละหนึ่งเครื่อง (ดูที่คำ **chamber music**.)

quasi

(อ. คั้ววสิ)

ค่อนข้างเกือบๆ เกือบเท่า ราวกับว่า **Allegretto quasi allegro** หมายถึง เร็วปานกลางหรือเกือบเท่าอัลเลโกร

quaver

(อ. เคิวเวอร์)

(ดูที่คำ **eighth note**)

quintet

(อ. ควินเต็ท)

บทประพันธ์เพลงสำหรับเครื่องดนตรีหรือไม้ก็เสียงร้องห้าแนว (ดูที่คำ **chamber music**.)

quintuple time

(อ. ควินทูปเบิล ไทม์)

เครื่องหมายกำหนดจังหวะ มีห้าจังหวะในหนึ่งห้อง ๕, ๕, ๕ ฯลฯ

R

ragtime

(อ. แร็กไทม์)

(ดูที่คำ **jazz 1.**)

rallentando

(อ. ราลเล็นดานโด)

ช้าลงทีละเล็กละน้อย คำย่อคือ **rall.**

rapido

(อ. ราปิโด)

เร็ว ไว

recapitulation

(อ. รีแคปปีตุเลชัน)

(ดูที่คำ **sonata form 3.**)

recessional

(อ. รีเซชันแนล)

บทเพลงสวดหรือการเดี่ยวออร์แกนในโบสถ์ ขณะที่วงนักร้องประสานเสียงหรือพระกำลังเดินออก หลังจากเสร็จพิธีแล้ว

recital

(อ. รีไซเทิล)

การแสดงดนตรีต่อหน้าสาธารณชน คอนเสิร์ต

recitative

(อ. เรซิตาทีฟ)

บทร้องที่ไม่กำหนดจังหวะตายตัว เหมือนเสียงพูดเพื่อดำเนินเรื่องราว ซึ่งมักใช้ในอุปรากร การแสดงออราทอรีโอ

recorder

(อ. รีคอร์ดเดอร์)

ขลุ่ยที่มีปลายส่วนปากเป่าเป็นลักษณะนกหวีด ขลุ่ยรีคอร์ดเดอร์มีเสียงนุ่มนวลบางเบา นิยมเล่นกันในศตวรรษที่สิบหกและสิบเจ็ด และได้รับการปรับปรุงใหม่ในปี ค.ศ. 1920 ต่อมาก็ยังคงได้รับความนิยมเรื่อยมา มี 4 ชนิด คือ

1. เดสแคนท์ (โซปราโน)
2. เทรีบเบิล (อัลโต)
3. เทเนอร์
4. เบส

reed

(อ. หรีด)

แผ่นไม้หรือโลหะ ซึ่งหากทำให้สั่นสะเทือนด้วยปากเป่าแล้ว ก็จะทำให้อากาศสั่นตามไปด้วย เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้หลายชนิดเกิดเสียงดนตรีด้วยวิธีการเช่นนี้

1. ตระกูลคลปีคลาริเน็ต มีลิ้นเดี่ยว เพื่อให้อากาศสั่นตรงบริเวณส่วนปากเป่า (ปากพวด)
2. ตระกูลปิโอโบ มีลิ้นคู่ เพื่อให้อากาศสั่นตรงบริเวณส่วนปากเป่า (ปากพวด)
3. เม้าท์ออร์แกน แอ็กคอร์ดียน คอนแชร์ตินา ฯลฯ มีลิ้นชนิดทำด้วยโลหะสำหรับเสียงแต่ละเสียง (เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ลิ้นอิสระ)

reed instruments

(อ. หรีต อินสตรูเมนต์)

เครื่องดนตรีประเภทที่ผลิตเสียงได้ด้วยการทำให้ลิ้นเปี (ของเครื่องดนตรี) สั่นสะเทือน (ดูที่คำ *reed*.)

reel

(อ. รีล)

การเต้นรำที่มีผู้เต้นตั้งแต่สองคู่ขึ้นไป เคลื่อนไปเป็นวงกลม การเต้นรำแบบรีลจะอยู่ในจังหวะเร็วประเภทนับสอง (สองจังหวะในหนึ่งห้อง) มีการซ้ำทำนองสี่ถึงแปดห้องอย่างสม่ำเสมอ ได้รับความนิยมทั้งในสกอตแลนด์ ไอร์แลนด์และอเมริกา

๑๖๑

register

related keys

(อ. รีจิสเตอร์)

(อ. รีเลเต็ดคีย์)

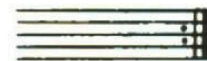
ส่วนที่มีความแตกต่างทางช่วงเสียงของเสียงร้องและเครื่องดนตรี คีย์ทางเมเจอร์และไมเนอร์ที่มีเครื่องหมายตั้งบันไดเสียงเดียวกัน คีย์เมเจอร์ทุกคีย์ มีญาติทางไมเนอร์ ซึ่งเริ่มต้นที่ลำดับที่หกของบันไดเสียงเมเจอร์ นี่คือเครื่องหมายตั้งบันไดเสียงของคีย์ G เมเจอร์ และ E ไมเนอร์

repeat

(อ. รีพีท)

เล่นซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เครื่องหมายต่อไปนี้คือ เครื่องหมายย้อน ซึ่งจะพบในตอนต้นและตอนจบเพื่อการ เล่นซ้ำ

rest

(อ. เรสท์)

ตัวหยุดที่เป็นเครื่องหมายที่บ่งชี้ให้งดออกเสียงที่จังหวะนั้นๆ (ดูที่คำ *whole rest, half rest, quarter rest, eighth rest, sixteenth rest, thirty-second rest, sixty-fourth rest*.)

๑๖๒

retenant (ผ. เร้เตอะนอง)
R.H. (อ. อาร์ เฮช)
rhapsody (อ. แรปโซดี้)

ให้หวนกลับไปที่ความเร็วเดิมอย่างทันทีทันใด

มีอชวา

เพลงชวนฝันที่อยู่ในคีตลักษณ์แบบอิสระ มีลักษณะการแสดงออกทางวิกรมชาติ
 นิยมหรือพื้นเมือง (ดูที่คำ *fantasy*.)

(ดูที่คำ *rumba*.)

rhumba (อ. รุมบา)
rhythm (อ. รีทึม)
rigadoon (อ. ริกาดูน)
riguadon (ผ. รีโกด็อน)

ทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเวลาและจังหวะในทางดนตรี

การเต้นรำที่มีชีวิตชีวาของฝรั่งเศสในศตวรรษที่สิบเจ็ด การเต้นรำแบบรีโกด็อนเดิมเป็น
 การเต้นรำของชาวนา ต่อมาได้รับความนิยมในราชสำนักพระเจ้าหลุยส์ที่ 13, 14 และ
 15 และเป็นที่รู้จักกันในนามของริกาดูนในประเทศอังกฤษ

๑๖๓

rigore
rinforzando
risoluto
ritardando

(อ. ริโกเร)

(อ. รินฟอร์ซันโด)

(อ. ริโซลูโต)

(อ. ริทาร์ดันโด)

เข้มงวด ไม่ยืดหยุ่น *con rigore* หมายถึง ลักษณะความเร็วที่แน่นอนตายตัว

ย้ำ เน้น หนัก คำย่อคือ *rf, rfz, rinf.*

เด็ดขาด กำหนดแน่นอน ตกลงใจ

ช้าลงทีละเล็กละน้อย *rallentando* คำย่อคือ *rit, ritard.*

๑๖๔

ritenuto	(อ. รีเทนูโต)	ช้าลงทันทีทันใด (มักใช้ผิดบ่อยๆ ว่าคล้ายกับ rallentando หรือ ritardando) คำย่อคือ riten.
ritmico roll	(อ. รีทมิกโก) (อ. รอล)	อย่างเป็นจังหวะ เน้นจังหวะให้ชัดเจน เสียงรวักลองให้เกิดเสียงซ้ำๆ อย่างในการเล่นกลองเล็ก เกิดจากการเล่นสลับอย่างรวดเร็วของไม้ตีกลองระหว่างมือแต่ละข้าง (ดูที่คำ drum 1.)

romance	(อ. โรมันซ์)
romanza	(อ. โรมันซา)
romantic	(อ. โรแมนติก)

เสียงรวัชทำได้จากกลองทิมปานี (เคทเทิลดรัม) จากการตีแบบสลับมือทีละข้าง และเล่นได้จากกลองใหญ่และฉาบด้วยเช่นกัน

บทประพันธ์เพลงที่มีลักษณะโรแมนติก นุ่มนวล บทเพลงแห่งธรรมชาติที่น่าทะนุถนอมแบบแผนการประพันธ์ที่พัฒนาในช่วงศตวรรษที่สิบเก้า ตามหลังยุคคลาสสิก ดนตรีโรแมนติกย้ายทางด้านความรู้สึกมากกว่าคือลักษณะ นักประพันธ์เพลงในยุคนี้ได้แก่ ชูเบิร์ต แบร์ลิโอซ, เมนเดลโซน, ชูมานน์, ชอแปง, ลิสต์, บราห์ม และวากเนอร์

rondo	(อ. รอนโด)
--------------	------------

บทเพลงที่มีทำนองหลักสลับด้วยทำนองอื่นๆ ที่มีลักษณะแตกต่างกัน ตัวอย่างดังต่อไปนี้ :
A แทนทำนองหลัก ตัวอักษรอื่นๆ แทนทำนองซึ่งแตกต่างออกไป **A b A c A** ตามปกติแล้วบทเพลงประเภทรอนโด มักจะแจ่มใส สนุกสนาน และมีลีลารวดเร็ว และจะอยู่ในกระบวนสุดท้ายของโซนาตาคอนแชร์โต้ และซิมโฟนี

๑๖๕

root	(อ. รุท)	ตัวพื้นฐาน ราก เป็นเสียงสำหรับสร้างคอร์ดและบันไดเสียง เป็นโทนิคของบันไดเสียงทริยแอด จะอยู่ในสภาพตัวพื้นฐาน คอร์ดต่อไปนี้สร้างบนโน้ต C: C คือรุท
-------------	----------	---

round	(อ. ราวนด์)
--------------	-------------

(ดูที่คำ **inversion 2.**)

คีตลักษณะของแคนนอนซึ่งมีแนวของเสียงเข้ามาในช่วงระยะที่สม่ำเสมอ ที่โน้ตตัวเดียวกันและซ้ำทำนองเดียวกันนี้ เพลงราวนด์ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันดีคือหนูตาบอดสามตัว (**Three Blind Mice**) (ดูที่คำ **canon.**)

rubato	(อ. รูบาโด)
---------------	-------------

มาจากภาษาอิตาลีมีความหมายว่า ล้า หยิบฉวย การใช้เวลาจากส่วนหนึ่งส่วนใดของวลีเพลง (อย่างรีบเร่ง) แล้วเพิ่มเวลาให้กับวลีอีกส่วนหนึ่ง (ให้ช้าลง)

rumba	(อ. รุมบ้า)
--------------	-------------

การเต้นรำแบบคิวบา ที่ได้รับอิทธิพลของจังหวะแบบอาฟริกกัน เป็นแบบเต้นรำที่ได้รับความนิยมในอเมริกาในช่วงทศวรรษ เริ่มจากค.ศ. 1930 จังหวะรุมบ้ามักมีลักษณะขึ้นจังหวะ ดังนี้ :-

run	(อ. รัน)	ทำนองเพลงที่ไล่เรียงเสียงไปอย่างรวดเร็ว เหมือนการไล่เสียงแบบบันไดเสียง
------------	----------	--

๑๖๖

S

saltarello (อ. ซาลตาเรลโล)

การเต้นรำแบบอิตาลีในศตวรรษที่สิบหก มาจากคำว่า **saltare** มีความหมายว่า กระโดด คนตรีจะมีลักษณะนุ่มและรวดเร็ว อยู่ในจังหวะประเภทนับสาม (สาม จังหวะในหนึ่งห้อง) การเต้นรำแบบซาลตาเรลโลยังคงเป็นที่นิยมกันในศตวรรษที่สิบเก้า แต่เป็นการเต้นรำที่มีความรุนแรงขึ้น คำว่า ซาลตาเรลโล เคยใช้เรียกชื่อการเต้นรำ มาตั้งแต่ตอนต้นศตวรรษที่สิบสี่แล้ว

Nikolaus Ammerbach (1530-97)

samba (อ. แซ้มบ้า)

เพลงเต้นรำที่เป็นที่นิยมกันในรูปแบบของลาตินอเมริกัน

sans (ผ. ซาง)

ไม่ต้องมี

saraband (อ. ซาร์บานด์)

sarabanda (อ. ซาราบานดา)

๑๖๗

sarabande (ผ. ซาราบานด์)

การเต้นรำที่สง่างามของศตวรรษที่สิบหก สิบเจ็ด และสิบแปด เป็นเพลงเต้นรำใน จังหวะช้าประเภทนับสาม (สามจังหวะในหนึ่งห้อง) มักจะมีการเน้นหรือเป็นโน้ต ตัวยาวในจังหวะที่สอง

เชื่อกันว่าการเต้นรำแบบนี้มาจากทางตะวันออก และมีรากฐานมาจากการเต้นรำที่ แสดงความรักอย่างดุเดือด รุนแรง การเต้นรำแบบซาราบานด์นี้ถูกนำเข้ามาใน ประเทศสเปนราวต้นปี ค.ศ. 1500 ต่อมาก็ปรากฏในประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส พร้อมๆ กับมีแบบการเต้นที่ลดความรุนแรงลงเล็กน้อย จนในที่สุดก็กลายเป็น การเต้นรำที่มีความสง่างาม ดังจะพบได้ในเพลงสวีของบาช

Sostenuto ed espressivo

Johann Sebastian Bach (b. 1685)

"SARABANDE" FRENCH SUITE NO.6 (KEY OF E)

๑๖๘

saxhorn

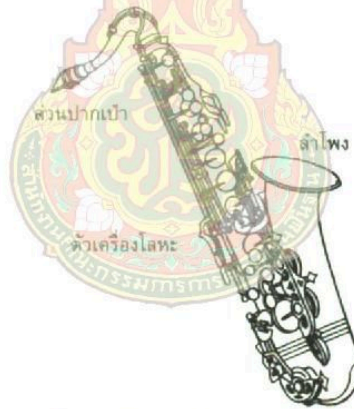
(อ. แซ็กฮอร์น)

ตระกูลเครื่องเป่าประเภทแตรทองเหลือง ที่มีส่วนปากเป่าเป็นรูปถ้วย ท่อแตรมีลักษณะรูปกรวยและมีลูกสูบด้วย ออดอฟซิกส์ เป็นผู้นำมาใช้ในปี ค.ศ. 1845 มีทั้งหมดเจ็ดชนิด ขนาดตั้งแต่เครื่องเสียงต่ำเบสจนถึงเสียงสูงเทริบเบิล (ดูที่คำ **bore**.)

saxophone

(อ. แซ็กโซโฟน)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องลมไม้ชนิดที่ทำด้วยโลหะ ประกอบด้วยลิ้นปี่เดี่ยวและท่อแบบกรวย ออดอฟซิกส์ เป็นผู้ประดิษฐ์ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1840 ในประเทศเบลเยียม มีลักษณะเสียงกลมกล่อมและเต็มเสียง

เครื่องดนตรีแซกโซโฟนทุกชนิดล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องดนตรีที่ต้องย้ายคีย์ และมีช่วงเสียงที่บันทึก ดังนี้

๑๖๕

scale

(อ. สเกล)

(ดูที่คำ **transposing instruments, bore**.)

หมายถึงบันไดเสียง อนุกรมของเสียงซึ่งจัดเรียงไปตามลำดับ มาจากภาษาอิตาเลียนว่า **scala** หมายถึง บันได ซึ่งแบ่งได้เป็นสองประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ไดอาโทนิคสเกล

ก. เมเจอร์ (ดูที่คำ **major scale**.)

ข. ไมเนอร์ (ดูที่คำ **minor scale**.)

(ดูที่คำ **diatonic, mode**.)

๑๖๖

**scherzando
scherzo**

(อ. สแนร์ซันโด)
(อ. สแนร์โซ)

2. โครมาติกสเกล (ดูที่คำ **chromatic** 1.)

ลักษณะขี้น เล่น ดลก

ดลก ขบวนการหนึ่งในบทเพลงที่มีลักษณะขี้น เล่น สนุกสนานอยู่ในจังหวะรวดเร็ว ประเภทนับสาม (สามจังหวะในแต่ละห้อง)

**schnell
schottische**

(ย. ชเนล์)
(ย. ช็อตติสซ์)

เบโธเฟนเป็นผู้นำสแนร์โซเข้าไปแทนที่มินูเอ็ตที่เขากันมาตั้งแต่ดั้งเดิม ในบทเพลงประเภทซิมโฟนีและโซนาตาจำนวนมากของเขา โซแปงและบราห์มได้แต่งบทประพันธ์หลายบทที่มีลักษณะอย่างเอางานเอาการ โดยใช้ชื่อว่า สแนร์โซเร็ว

การเต้นรำแบบลักษณะวงกลมในศตวรรษที่สิบเก้า เหมือนการเต้นรำแบบโพลก้าอย่างช้า เป็นที่รู้จักกันดีในประเทศอังกฤษว่า “เยอรมันโพลก้า” ซอทติสซ์นี้ปกติจะอยู่ในจังหวะประเภทนับสอง (สองจังหวะในหนึ่งห้อง)

**sec
second**

(ฝ. เสก)
(อ. เซ็คเคินด์)

ในแบบสั้นๆ มาจากคำในภาษาฝรั่งเศสที่มีความหมายว่า “แห่ง” ระยะขี้นเสียงใดอาโทโนระหว่างสองเสียงที่อยู่ใกล้ชิดติดกัน เมเจอร์เซ็คเคินด์ (คู่สองเมเจอร์) ไมเนอร์เซ็คเคินด์ (คู่สองไมเนอร์) (หนึ่งเสียงเต็ม) (ครึ่งเสียง) (ดูที่คำ **interval**.)

segno

(อ. เซ็นโย)

เครื่องหมาย

al segno หมายถึง ให้ไปที่เครื่องหมาย

dal segno หมายถึง จากเครื่องหมาย ด้วยคือ D.S.

seguidilla

(ส. เซกิตียา)

เพลงเต้นรำแบบสเปนในจังหวะประเภทนับสาม (สามจังหวะในหนึ่งห้อง) มักจะอยู่ในคีย์ไมเนอร์

เพลงเซกิตียาปกติแล้วจะมีการคลอประกอบด้วยกีตาร์ เสียงร้องและกรับสเปน จะเห็นการเต้นรำแบบนี้ได้จากองค์ที่หนึ่งของอุปรากรเรื่อง **คาร์เมน** ของจอร์จบิเซ่

semibreve

(อ. เซมิเบรเว)

หมายถึง โน้ตตัวกลม (ดูที่คำ **whole note**.)

semiquaver

(อ. เซมิเค์วเวอร์)

หมายถึง โน้ตเชบิตสองชั้น (ดูที่คำ **sixteenth note**.)

semitone

(อ. เซมิโทน)

ครึ่งเสียง (ดูที่คำ **step 2**.)

semplíce

(อ. เซมปลิเซ)

เรียบง่าย

sempre

(อ. เซมเปร)

เป็นอยู่เสมอ ตลอดเวลา

sentimento

(อ. เซนติเมนโต)

มีความรู้สึกไว อ่อนไหว

senza

(อ. เซ็นซา)

ไม่มี ปราศจาก

sequence

(อ. ซีควเอนซ์)

ลักษณะการซ้ำทำนอง (บางครั้งก็มีการแปรผันไปบ้าง) โดยเริ่มที่ระดับเสียงต่างกัน ในแต่ละครั้งที่ซ้ำ

serenade

(อ. เซเรเนด)

1. เพลงที่มีลักษณะไปทางด้านความรัก หรือเพลงยามเย็น
2. บทประพันธ์ที่แต่งไว้สำหรับการบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีกลุ่มเล็กๆ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเครื่องสายและเครื่องลมไม้

serio

(อ. เซรีโอ)

เอาการเอางาน ซิงซัง

serioso

(อ. เซรีโอโซ)

ในแบบฉบับอย่างเอาการเอางาน ซิงซัง

seventh

(อ. เซเวนธ์)

ชั้นคู่เสียงในลักษณะคู่เจ็ด จากบันไดเสียงแบบไดอาโทนิค

(ดูที่คำว่า *interval*.)

seventh chord

(อ. เซเวนธ์คอร์ด)

คอร์ดที่ประกอบด้วยตัวพื้นต้น ชั้นคู่สาม ชั้นคู่ห้าและชั้นคู่เจ็ด เซเวนธ์คอร์ดมีทั้งหมด 5 ชนิด คือ

(ในที่นี้ใช้ C เป็นตัวพื้นต้นในการอธิบาย)

1. C⁷

2. C major⁷ (คอร์ด C ที่เพิ่มชั้นคู่เจ็ดเมเจอร์)

3. C minor⁷

4. C augmented⁷

5. C diminished⁷ (คอร์ดดิมีนิชท์ เซเวนธ์ สร้างในลักษณะเรียงชั้นคู่สามไมเนอร์ ต่อขึ้นไปสามคู่ โดยอาจจะมียุติเสียงใดเสียงหนึ่งในคอร์ดเป็นตัวพื้นต้นก็ได้)

sextet

(อ. เซกซ์เท็ต)

บทประพันธ์สำหรับเครื่องดนตรีหรือเสียงร้องหกแนว (ดูที่คำว่า *chamber music*.)

sforzato

(อ. สฟอร์ซาดิ)

sforzando

(อ. สฟอร์ซานโด)

การเน้นหรือการย้ำอย่างหนักหน่วง ไซก้าลัง คำย่อคือ *sfs*, *sf*

ใช้เครื่องหมายกำกับดังนี้

sharp #

(อ. ชาร์ป)

เครื่องหมายแปลงเสียง เมื่อวางไว้ข้างหน้าโน้ตจะทำให้เสียงสูงขึ้นครึ่งเสียง ในลักษณะโครมาติก (ดูที่คำว่า *chromatic*.)

เอฟชาร์ป บนมรรทัดห้าเส้น

เอฟชาร์ป บนมุขีบอร์ด

siciliano
sicilienne

(อ. ซิซิลียาโน)

(ส. ซิซิลเลียน)

เพลงเต้นรำแบบซิซิลเลียนในศตวรรษที่สิบเจ็ด และสิบแปด ในจังหวะ ๘ หรือ 12 ตามปกติ เพลงซิซิลเลียน จะประกอบด้วยแนวทำนองแบบเพลงร้อง และเสียงคลอประกอบที่ต่อเนื่องกันไปของคอร์ดแบบโบรคเคน มักปรากฏในขบวนซ้ำของบทเพลงสวิทซุสแรกๆ ของโคเรลลี และเจ เอส บาค

slentando
slur —

(อ. สเลนท์อันโด)
(อ. สลือ)

ช้าลงตามลำดับ
เส้นโค้ง มีความหมายว่า

1. โน้ตต่างๆ เหล่านี้ให้เล่นแบบเลกาโต้ (เสียงเชื่อมต่อนำเข้าด้วยกัน)

2. วลีเพลงหรือส่วนของวลีเพลง (ดูที่คำ **phrase**.)

3. เมื่อโน้ตตัวหนึ่งมีการใช้เครื่องหมายสเลอเชื่อมจากโน้ตข้างหน้าอีกตัวหนึ่ง โดยโน้ตทั้งคู่นี้ต่างก็มีระดับเสียงเดียวกันแล้ว เราเรียกว่า **In (Tie)** เครื่องหมายไทนี่กำหนดให้โน้ตตัวที่สองไม่ต้องเล่น เพียงแต่ให้ยืดความยาวเสียงไปจนครบค่านโน้ตตัวนี้

4. หากเครื่องหมายสเลอบันทึกลงไว้เหนือหรือใต้จุดแบบสตั๊กคาโตแล้ว โน้ตแต่ละตัวให้เล่นให้สั้นลงเล็กน้อย

smorzando
snare drum

(อ. สมอร์ซันโด)
(อ. สแนร์ดรัม)

จางหายไป ค่าย่อ คือ **smorz.**
(ดูที่คำ **drum 1.**)

solfeccio

(อ. ซอลเฟตโจ)

การฝึกหัดขับร้อง โดยออกเสียงตามพยางค์ โด เร มี ฟา ซอลฯ กำหนดให้โน้ต C เป็น
โดยอยู่กับที่

solo

(อ. โซโล)

คนเดียว เดี่ยว บทเพลงประเภทเดี่ยวสำหรับเครื่องดนตรีหรือนักร้องคนเดียวในบทเพลงประเภทคอนแชร์โต ส่วนที่แสดงเดี่ยวกำหนดไว้สำหรับโซโลิสต์ (นักแสดงเดี่ยว) แต่ส่วน tutti (Tutti) เป็นการแสดงทั้งวง

sonata

(อ. โซนาตา)

บทประพันธ์เพลงซึ่งตามปกติแล้วมีสามหรือสี่กระบวน (ท่อน) แต่ละกระบวนจบลงด้วยตัวเองได้ และกระบวนต่างๆ มีความแตกต่างกันในเรื่องของความเร็ว คีย์ และอารมณ์

๑๘๑

ซี.พี.อี. บาค (ค.ศ. 1714-1788) เป็นผู้ได้รับการยอมรับว่าเป็นบิดาแห่งโซนาตาสัมัยใหม่ บทประพันธ์โซนาตาของเขามีสามกระบวน คือ เร็ว ช้า เร็ว โดยทั่วไปแล้วมีการกำหนดกระบวนต่างๆ ในแบบฉบับโซนาตาดาวคลาสสิกดังนี้

1. กระบวนที่หนึ่ง ปกติแล้วจะอยู่ในโซนาตาฟอร์ม ในจังหวะรวดเร็ว (ดูที่คำ **Sonata form.**)
2. กระบวนที่สอง ปกติจะอยู่ในลีลาช้า และมีอารมณ์ลึกซึ้งกว่า
3. กระบวนที่สาม เป็นแบบมินูเอ็ต (Minuet) หรือสแกร์โซ (Scherzo)
4. กระบวนที่สี่ อยู่ในคิตลักซ์ฉบับเบรอนโดหรือโซนาตาในจังหวะรวดเร็ว

คำว่า โซนาตา มาจากคำภาษาอิตาเลียนว่า suonare หมายถึงทำให้เกิดเสียง เมื่อแรกใช้คำนี้ โซนาตาจะหมายถึงบทเพลงสำหรับเครื่องดนตรีซึ่งตรงข้ามกับคำว่า แคนตาตา ที่หมายถึงบทเพลงสำหรับการขับร้อง

sonata allegro form

(อ. โซนาตา อัลเลโกร ฟอร์ม)

(ดูที่คำ **sonata form.**)

๑๘๒

sonata form

(อ. โซนาตา ฟอรั่ม)

เป็นคีตลักษณ์สำหรับขบวนการหนึ่งในบทเพลงประเภทคอนแชร์โต้ โซนาตา ซิมโฟนี หรืองานประเภทแชมเบอร์ ใช้กันทั่วไปเป็นส่วนมากในกระบวนการที่หนึ่ง จึงมักเรียกว่าแบบกระบวนการที่หนึ่ง (First movement form) แบบแผนของ โซนาตาฟอรั่ม มี 3 ส่วน คือ

1. ส่วนเสนอความคิดทางดนตรี (Exposition) กำหนดทำนองหลักเป็นแกนสำคัญ เพื่อสร้างเป็นลักษณะเฉพาะของขบวนการได้อย่างชัดเจน ในแบบคลาสสิกโซนาตา มักจะมีสองทำนองหลักหรือสองกลุ่ม ซึ่งเชื่อมต่อกันด้วยบริดจ์เพลสซ และจบลงด้วยคีย์ของบทเพลงนั้น ส่วนเสนอความคิดทางดนตรีนี้มักจะมีการซ้ำ
2. ส่วนพัฒนาความคิดทางดนตรี (Development) หรือเรียกว่า พร็อพาคตาเซีย คือส่วนที่มีการพัฒนาทำนองหลักของเอ็กซ์โปสิชันไปอย่างกว้างขวาง และอิสระเสรี
3. ส่วนสรุป (Recapitulation) กำหนดให้ทำนองหลักกลับมาอีกครั้งหนึ่ง แต่ต้องอยู่คีย์เดิมของเพลงนั้น และเพิ่มเติมโคดาเข้าไปในส่วนนี้ได้
4. โคดา (Coda) คือการลงจบที่มีส่วนขยายความด้วย

**sonatina
soprano**

(อ. โซนาติน่า)

(อ. โซปราโน)

โซนาตาแบบง่ายและสั้นๆ

ระดับเสียงสูงสุดของช่วงเสียงการขับร้อง

นี่คือช่วงเสียง

sordini

(อ. ซอดินี)

เท้าเหยียบเพื่อลดเสียงในเปียโน **senza sordini** หมายถึง เหยียบที่คันบังคับเท้าที่ทำให้เสียงยาว **con sordini** หมายถึง ให้ปลดคันบังคับเท้าที่ทำให้เสียงยาวแผ่วแผ่วหรือโลหะบางๆ (ที่เรียกว่ามีวท์) ใช้เสียงลงบนบริดจ์ (สะพานเสียง) ของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย เพื่อให้เสียงเบาลงหรือลดเสียงลง

sordino

(อ. ซอดิโน)

sospirando

(อ. ซอสปีรันโด)

รูปแบบง่ายๆ สบายๆ

sostenuto

(อ. ซอสเทนุโต)

ทำเสียงยาวต่อเนื่อง โดยให้ลากเสียงยาวเต็มค่าของตัวโน้ตซอสเทนุโต บางครั้งหมายถึง ให้ช้าลงเล็กน้อย รังไว้

sotto

(อ. ซ็อทโต)

ข้างใต้ ดังกว่า **sotto voce** หมายถึง ทำเสียงกระซิบกระซาบ ค่อนข้างเงียบ ทำเสียงเบาๆ

space

(อ. สเปส)

ช่องว่างระหว่างเส้นสองเส้นของบรรทัดห้าเส้น ซึ่งมีทั้งหมดสี่ช่อง ดังนี้

spinet

(อ. สปีเนต)

1. เครื่องดนตรีร่ายปิคอร์ดีในรูปแบบของกล่องขนาดเล็กๆ ที่มีด้านสี่ถึงห้าด้าน เหมือนเครื่องดนตรีชื่อ เวอร์จินัล สปีเนตมีสายเสียงหนึ่งสายต่อโน้ตหนึ่งตัว (ดูที่คำ **harpsichord, virginal (s)**)

spiritoso

(อ. สปีริโตโซ)

2. เป็นชื่อเรียกเปียโนรุ่นอัปไรท์ขนาดเล็กสมัยใหม่

อย่างมีชีวิตชีวา ด้วยชีวิตจิตใจ

staccato	(อ. สตกค่าโด)	ให้สั้นอย่างมาก เครื่องหมายเหล่านี้คือ สตกค่าโด คำย่อคือ stacc.
staff	(อ. สตัฟ)	
stave	(อ. สตัฟ)	บรรทัดที่ประกอบด้วยเส้นตรงจำนวนห้าเส้น ช่องสี่ช่องสำหรับการบันทึกโน้ตบอกระดับเสียง

stem	(อ. สเต็ม)	เส้นตรงตามแนวตั้งสำหรับเชื่อมหัวโน้ตดนตรี
step	(อ. สเต็ป)	การเคลื่อนที่ของทำนองเพลง จากตัวโน้ตตัวหนึ่งไปสู่โน้ตใกล้เคียงอีกตัวหนึ่ง ในระยะห่างขึ้นคู่สองตามลักษณะขั้นแบบไดอาโทนิค มีสามชนิดดังนี้:-

1. หนึ่งเสียงเต็ม

2. ครึ่งเสียง

3. ขั้นอ็อกเมนเตด

และขั้นที่เป็นโครมาติกในลักษณะครึ่งเสียงนั้น มีดังนี้ :-

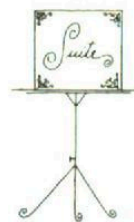

(ดูที่คำ **diatonic 2.**)

strepitoso	(อ. สเทรปีโตโซ)	ดังหนวหนู
stretto	(อ. สเตรทโต)	1. ถ้าเกิดขึ้นในบทประพันธ์ประเภทฟิวจ์ หมายถึงส่วนที่เป็นทำนองถาม (ซับเจ็คท์) และทำนองตอบ (อ้านเซอร์) ไหลติดตามไกล์จนมีลักษณะแยกกันอยู่ (ดูที่คำ fugue.) 2. ถ้าเกิดขึ้นในบทประพันธ์ที่ไม่ใช่ฟิวจ์ หมายถึงส่วนสรุปจบของเพลงซึ่งเร่งจังหวะขึ้นเรื่อยๆ
stringendo	(อ. สตริงเจนโด)	การทำให้เร็วขึ้น คำย่อคือ string.
string quartet	(อ. สตริง ควอเค็ต)	เป็นแอมเบอร์มิวสิกสำหรับเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายสี่ชิ้น ประกอบด้วยไวโอลินสองคัน วิโอลาหนึ่งคันและเชลโลหนึ่งคัน (ดูที่คำ chamber music.)

string quintet	(อ. สตริง ควินเต็ต)	เป็นแชมเบอร์มิวสิก สำหรับเครื่องดนตรี ประเภทเครื่องสายห้าชิ้น (ดูที่คำ chamber music)
subdominant	(อ. ซับด้อมินแนนท์)	ชื่อเรียกประจำชั้นที่สี่ของบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ คอร์ดซับด้อมินแนนท์คือ คอร์ดที่สร้างบนเสียงประจำขั้นนี้
subito subject	(อ. ซุบิโต) (อ. ซับเจ็คท์)	ทันทีทันใด p subito หมายถึง เบาอย่างทันทีทันใด ทำนองหรือความคิดในทางดนตรี แนวความคิดหลักที่ใช้ในการแต่งบทประพันธ์ดนตรี
suite	(ส. สวิต)	1. ดนตรีประเภทบรรเลง ประกอบขึ้นเป็นหลายกระบวน แต่ละกระบวนก็มี ลักษณะของเพลงเด่นว่าที่ต่างกันไป ปกติแล้วจะเชื่อมกระบวนทั้งหมด เข้าด้วยกันโดยแต่งให้อยู่ในคีย์เดียวกัน คีตลักษณะของเพลงเด่นว่า แบบสวิตก็มี allemande, bourrée, courante, gavotte, gigue, minuet และ saraband ซึ่งจะปรากฏอยู่ในบทบรรเลงประเภทสวิตแบบคลาสสิก 2. กลมบทบรรเลงสั้นๆ ที่อยู่ในคีตลักษณะหรือแบบแผนการประพันธ์อะไร ก็ได้ ส่วนมากมักนำมาจากอุปรากรบัลเลต์ ฯลฯ

swing	(อ. สวิง)	(ดูที่คำ jazz 4.)
symphony	(อ. ซิมโฟนี)	บทบรรเลงสำหรับวงดนตรี มีโครงสร้างเหมือนบทบรรเลงประเภทโซนาตา โดยทั่วไปประกอบด้วยสี่กระบวน บทบรรเลงประเภทซิมโฟนีและโซนาตาดังก็พัฒนาในช่วงศตวรรษที่สิบแปด บทบรรเลงซิมโฟนีได้รับอิทธิพลจากบทบรรเลงโหมโรงอุปรากรแบบอิตาลี ซึ่งมีส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ เร็ว ช้า เร็ว แต่ละส่วนนี้ได้พัฒนาไปจนแยกออกได้หลายกระบวน และเมื่อเพิ่มส่วนที่เป็นมินูเอ็ทเข้าไปแล้วก็จะทำให้บทบรรเลงซิมโฟนีมีสี่กระบวน (ดูที่คำ movement, sonata form.)
syncopation	(อ. ซิงโคเพชั่น)	การเน้นในส่วนจังหวะรอง ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี คือ

1. ใช้เครื่องหมายโองเสียงข้ามไปที่ส่วนจังหวะหลัก

2. ใช้เครื่องหมายเน้นที่จังหวะรองหรือระหว่างจังหวะ

3. ใช้ตัวหยุด ณ ที่ตัวหยุดจังหวะหลัก

4. ใช้โน้ตที่มีค่ายาวกว่าที่จังหวะรอง

T

tacet
tambourine

(ล. ทำเซ็ท)
(อ. แท้มโบรีน)

เจียบ
เครื่องดนตรีประเภทตีกระทบ ประกอบด้วยขอบไม้รูปวงกลม 2 ขอบโดยมีแผ่นโลหะ
คู่ที่เรียกว่ากระดิ่งสอดอยู่ระหว่างกลาง และปิดทับขอบไม้ด้านหนึ่งด้วยหน้ากลอง
สามารถตีที่หน้ากลองแต่ละครั้งด้วยข้อมือ และทำเสียงร่ำได้โดยการสั่นที่ตัวแท้มโบรีน
หรือใช้นิ้วหัวแม่มือไปรอบริมขอบหน้ากลอง ก็จะทำให้กระดิ่งเล็กๆ เหล่านี้เคลื่อนไหว
เกิดเป็นเสียงร่ำได้

tam-tam
tango

(อ. แท้ม แทม)
(อ. แท่งโก)

หมายถึง ร้อง ประกอบด้วยแผ่นโลหะมีรูปร่างคล้ายฆ้อง และให้ตีด้วยหัวไม้แข็ง
การเต้นรำที่มีแบบอย่างมาจากการเต้นรำของชาวไนโกราอาฟริกกัน ซึ่งต่อมาได้รับความนิยม
ในหมู่อเมริกันเชื้อชาติสเปน โดยใช้จังหวะและการเคลื่อนไหวที่มีแบบฉบับ
การเต้นของสเปน

tarantella
tarantelle

(อ. ดารานเตลลา)
(ฝ. ดารานเตล)

การเต้นรำแบบอิตาลีในจังหวัด อู มีการเล่นไว้อย่างคงที่รวดเร็ว เชื่อกันว่า
ดารานเตลลา ตั้งชื่อตามชื่อแมงมุมมีพิษชนิดหนึ่ง คือ ดารานตุลา ซึ่งเมื่อกัดผู้คน
เข้าไปแล้ว ก็ให้รักษาด้วยการเต้นชนิดนี้ อย่างไรก็ตามทั้งชื่อดารานเตลลา และดาราน-
ตุลา อาจได้ชื่อตามเมืองดารานโตซึ่งเป็นชื่อเมืองท่าเรือทางตอนใต้ประเทศอิตาลี

tempo

(อ. เท็มโป)

อัตราความเร็ว

เครื่องหมายที่แสดงอัตราความเร็วนั้นได้แก่

1. ประเภทช้า ; *largo, grave, lento, adagio*

2. ประเภทเร็วปานกลาง ; *andante, moderato*

3. ประเภทเร็ว ; *allegro, vivace, presto*

tempo primo

(อ. เท็มโป ปรีโม)

กลับไปอัตราความเร็วแรกเริ่ม

tenerezza

(อ. เทเนเรซซา)

ความนุ่มนวล

tenor

(อ. เทเนอร์)

เสียงระดับสูงสุดของนักร้องชาย

๑๕๑

นี่คือช่วงเสียงเทเนอร์

tenor clef

(อ. เทเนอร์ เคลฟ)

หมายถึง ซีเคลฟบนเส้นที่สี่ของบรรทัดห้าเส้น โน้ตดนตรีของแตร์ทอมโบนและซอเซลโลจะบันทึกลงในเคลฟชนิดนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้เส้นน้อยจำนวนมาก (ดูที่คำ *clef 2.*)

tenor drum

(อ. เทเนอร์ดรัม)

(ดูที่คำ *drum 2.*)

tenuto

(อ. เตนุโด)

ยึดออกไป ทำเสียงให้ยาวยึดออกไปจนเต็มค่าตัวโน้ตนั้น นี่คือการหมาย tenuto (คำย่อคือ *ten.*)

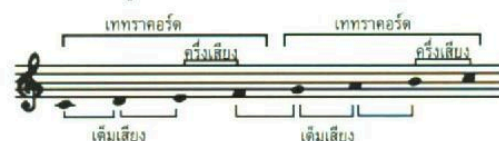
ternary

(อ. เทอนารี)

สามส่วน คิดลักษณะแบบเทอนารีนี้ ส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สามปกติแล้วจะเหมือนกัน สำหรับส่วนกลางจะมีท่วงนองที่แตกต่างออกไป และมักจะอยู่ในคีย์ต่างกันด้วย เสียงทั้งสี่ตามตำแหน่งในบันไดเสียงที่ประกอบขึ้นเป็นคู่สี่เพอเฟกต์ บันไดเสียงเบเจอร์ ประกอบด้วยเททราคอร์ดคล้ายกันสองชุด (ห่างกันเต็มเสียงสองคู่และครึ่งเสียงหนึ่งคู่)

tetrachord

(อ. เททราคอร์ด)

๑๕๒

theme	(อ. ทิม)	ความคิดทางดนตรีที่สมบูรณ์ มักจะใช้เป็นเนื้อหาหลักในการทำ แวริเอชัน
third	(อ. เท็ด)	ขั้นคู่ที่ได้จากระยะห่างเสียงแบบไดอาโทนิค

นี่คือขั้นคู่สาม

(ดูที่คำ *interval*.)

thirty-second note (อ. เทอดี-เซ็คกันโนต์) คือ โน้ตเชบิตสามชั้น โน้ตชนิดนี้สามสิบสองตัวมีค่าเท่ากับโน้ต
ตัวกลมหนึ่งตัว และโน้ตสี่ตัวมีค่าเท่ากับโน้ตเชบิตหนึ่งชั้นหนึ่งตัว

thirty-second rest (อ. เทอดี-เซ็คกันเรสท์) การเงียบเสียงที่มีค่าเท่ากับโน้ตตัวเชบิตสามชั้นหนึ่งตัว
tie (อ. ไท) เครื่องหมายโยงเสียงระหว่างโน้ตใกล้เคียงสองตัว ซึ่งมีระดับเสียง
เดียวกัน โน้ตตัวที่สองไม่ออกเสียงอีกต่างหาก แต่จะปฏิบัติต่อจน
หมดค่าของตัวโน้ต

time signature (อ. ไทม์ ซิกเนเจอร์) เครื่องหมายกำหนดจังหวะ ซึ่งแสดงถึงจำนวนจังหวะในแต่ละห้อง
และชนิดของโน้ตที่นำมานับเป็นหนึ่งจังหวะ ตัวอย่างเช่น $\frac{3}{4}$ มี
สามจังหวะในหนึ่งห้อง และนำโน้ตตัวดำมานับเป็นหนึ่งจังหวะ

timpani (อ. ทิมปานี) กลองทิมปานี มีชื่ออีกชื่อหนึ่งว่า Kettle Drum (ดูที่คำ *drum 4*.)
toccata (อ. ต็อกคัตตา) บทเพลงสำหรับเครื่องดนตรีคีย์บอร์ด มีทำนองที่รวดเร็ว กล้าเสียง อิสระและในแบบฉบับ
ของเคาเทอะพอยท์

tone (อ. โทน) (ดูที่คำ *step*.)

tonic

(อ. โทนิค)

โน้ตตัวแรกของบันไดเสียง เรียกว่า คอร์ดโทนิค ก็คือทริยแอดที่สร้างบนโน้ตตัวนี้

นี่คือคอร์ดโทนิคในคีย์เอฟ

tranquillo
transcription

(อ. ทรานควิลโล)
(อ. ทรานส์คริปชัน)

สงบเงียบ อยู่ในวาทะแห่งความสงบ
การเรียบเรียงบทประพันธ์เพลงสำหรับเสียงร้อง
หรือเครื่องดนตรีอื่นๆ ที่ไม่ใช่เสียงร้องหรือเครื่อง
ดนตรีของบทประพันธ์ดั้งเดิมบทนั้น

transition

(อ. ทรานซิชัน)

1. สำหรับคีตลักษณ์ทางดนตรีแล้ว หมายถึง
ช่วงของดนตรีที่เปลี่ยนจากส่วนหลักไปสู่ส่วน
อื่นๆ ในบทเพลง (ตัวอย่างเช่น จากส่วน
เอกซโปสิชันไปสู่เวลลอปเมนต์ในโซนาตา)

transpose

(อ. ทรานส์โพส)

2. การเปลี่ยนคีย์แบบสั้นๆ หรือแบบผ่านทาง
แสดงหรือเขียนบทเพลงให้อยู่คีย์อื่นๆ ต่างจาก
ที่เขียนไว้ให้แล้ว

transposing instrument

(อ. ทรานส์โพสซิง อินสตรูเมนต์)

เครื่องดนตรีประเภทที่ให้ระดับเสียงแตกต่างจาก
ที่เขียนแสดงด้วยโน้ต กล่าวคือ โน้ตที่เขียนไว้ให้
เครื่องดนตรีเหล่านั้นจะไม่เขียนตรงตามเสียง
ที่เครื่องดนตรีนั้นทำได้จริง ตัวอย่างเช่น ปี่
คลาริเน็ตที่สร้างอยู่ในบีแฟล็ต ถ้าหากผู้เล่นใช้
การปิดเปิดนิ้วสำหรับโน้ตตัว D จากเครื่องดนตรี
ก็จะได้เสียงจริงคือเสียง C ที่มีระดับเสียงต่ำกว่า

๑๕๕

traps

(อ. แทรปส์)

กลองชุด มิกลอง ฉาบ ฯลฯ ใช้ในวงดนตรีสำหรับการเต้นรำ

treble

(อ. เทร์เรเบิล)

แนวการขับร้องหรือการบรรเลงในบทประพันธ์ที่มีระดับเสียงสูงสุด เรียกอีกชื่อว่า
โซปราโน

treble clef

(อ. เทร์เรเบิล เคลฟ)

กุญแจซอล มีสัญลักษณ์จีเคลฟบนเส้นที่สองของบรรทัดห้าเส้น

เส้น G (เครื่องหมายจีเคลฟหมุนรอบที่เส้น G)

tre corde
triad

(อ. เตร์คอร์เด)
(อ. ทริยแอด)

เทร์เรเบิลเคลฟในรูปลักษณะปัจจุบันนี้ พัฒนามาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวจี
(ดูที่คำ *clef* 1.)

(ดูที่คำ *una corda*.)

คอร์ดซึ่งประกอบด้วยเสียงสามเสียง มีชื่อเรียกตามลำดับว่า รุท คู่สามและคู่ห้า
ทริยแอดทุกชนิดสามารถพลิกกลับได้ ดังตัวอย่าง

triangle

(อ. ทริยแองเกิ้ล)

เครื่องดนตรีประเภทตีกระทบ ประกอบด้วยท่อนเหล็กขนาดเล็กดัดโค้งเป็นรูป
สามเหลี่ยม มีปลายข้างหนึ่งเปิด ถัดด้วยเชือกและตีด้วยท่อนเหล็กเล็กๆ ทริย-
แองเกิ้ลมีเสียงแหลมบาดหู ใช้นานๆ ครั้ง

๑๕๖

trill

(อ. ทริล)

การประดับประดาทางทำนองดนตรีที่ทำการสลับเปลี่ยนที่อย่างรวดเร็ว ระหว่างตัวโน้ตหลักและโน้ตใกล้เคียงที่อยู่เหนือกว่าโน้ตตัวนี้ ในยุคสมัยของบาโรกและแชนดัล ทริลมักจะเริ่มที่โน้ตใกล้เคียง แต่สำหรับยุคต่อมา เช่น ยุคโซแปงและลิสซท์ ส่วนใหญ่แล้วการเล่นทริลจะเริ่มที่โน้ตตัวหลัก

นี่คือเครื่องหมายทริล

trio

(อ. ทรีโอ)

(ดูที่คำ ornaments.)

1. ดนตรีสำหรับผู้เล่นสามคน

2. ตอนกลางของบทบรรเลงประเภทมินูเอ็ต มาร์ช หรือสแกร์โซ

triple time

(อ. ทริบเปิ้ลไทม์)

เครื่องหมายกำหนดจังหวะประเภทนับสาม ให้ปฏิบัติสามจังหวะในแต่ละห้อง 3, 4,

ซลว

triplet

(อ. ทริบเพิลิต)

คือกลุ่มตัวโน้ตสามตัวที่เล่นโดยใช้เวลาเท่ากันเท่ากับโน้ตสองตัว ที่เป็นโน้ตประเภทเดียวกัน

tristo

(อ. ตริสโต)

เศร้า

trombone

(อ. ทรอมโบน)

แตรทรอมโบน เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง ที่มีท่อแตรแบบกลวงยาวเท่ากัน ส่วนปากเป่าเป็นรูปถ้วย มีลักษณะสำคัญคือ ใช้ชักเลื่อนท่อแตรให้ยาวหรือสั้นด้วยมือได้ ทำให้เล่นได้ครบทุกเสียงตลอดช่วงเสียงของแตร ซึ่งผิดกับแตรอื่นๆ ที่เปลี่ยนความยาวท่อโดยใช้ลูกสูบ (อย่างไรก็ตามบางครั้งเราอาจจะใช้ทรอมโบนชนิดที่มีลูกสูบได้) แตรทรอมโบนพัฒนามาจากแตรทรมเป็ดขนาดใหญ่ในช่วงปลายศตวรรษที่สิบสี่

แตรทรอมโบนที่ใช้ในปัจจุบันนี้ มี 2 แบบ คือ เทเนอร์และเบส แตรทรอมโบนไม่ใช่แตรประเภทต้องย้ายคีย์ ถึงแม้ว่าจะใช้เทเนอร์เคลฟ เนื่องจากในช่วงเสียงสูงต้องหลีกเลี่ยงการใช้เส้นน้อยก็ตาม

นี่คือช่วงเสียงของแตรเทเนอร์ทรอมโบน

นี่คือช่วงเสียงของแตรเบสทรอมโบน

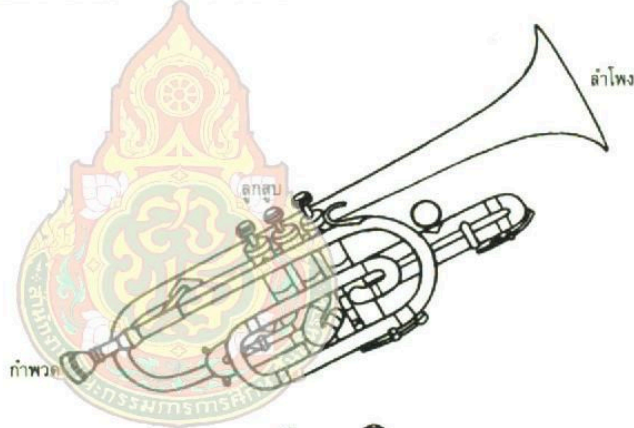
(ดูที่คำ bore.)

**troppo
trumpet**

(อ. ตร็อบโป)
(อ. ทรัมเป็ต)

มากเกินไป **Allegro ma non troppo** หมายถึงเร็ว แต่เร็วไม่มากนัก
แตรทรัมเป็ต เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง ที่มีท่อแตรแบบกลวงยาวเท่ากัน
ส่วนปากเป่าเป็นรูปถ้วย มีลูกสูบสามท่อ เสียงทรัมเป็ตมีลักษณะสดใสและเสียดแหลม บีแฟล็ต
ทรัมเป็ตเป็นเครื่องดนตรีที่ต้องย้ายคีย์

นี่คือช่วงเสียงที่เขียนบันทึกลง

นี่คือช่วงเสียงจริง

๑๕๕

tuba

(อ. ทูบา)

(ดูที่คำ **transposing instruments, bore.**)

- แตรทูบาเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าทองเหลืองที่มีระดับเสียงต่ำที่สุด (เคยมีผู้เรียกว่าเบสอัม)
1. ท่อแตรของทูบามีลักษณะบานออก ส่วนปากเป่าเป็นรูปถ้วย มีลูกสูบสามถึงสี่ท่อ และเป็นเครื่อง
ดนตรีที่สืบทอดมาจากเครื่องดนตรีประเภทเป่าเสียงเบสแบบโบราณชนิดหนึ่งที่ชื่อ เซอร์เพนท์
(Serpent) ทูบาส่งในแบบบีแฟล็ตและดับเบิลบีแฟล็ต
 2. แตรซูซาโฟน (เคยมีผู้เรียกว่าเบสสะพาย) คือทูบาที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมา (ตั้งชื่อเป็นเกียรติยศแก่
จอห์นฟิลลิปส์ ซูซา นักประพันธ์เพลงชาวอเมริกัน) โดยสวมพาดบ่าข้างซ้ายได้ในขณะที่เล่น
ลำโพงแตร ซึ่งมีขนาดใหญ่สามารถถอดเก็บไว้ในกล่องเพื่อการนำพาไปไหนมาไหนได้

แตรบีแฟล็ตทูบา มีการเขียนโน้ตและเสียงดังนี้

แตรดับเบิลบีแฟล็ตทูบา มีการเขียนโน้ตและเสียงดังนี้

(ดูที่คำ **bore.**)

๒๐๐

tubular bells (อ. ทูบิวลาร์ เบลล์) (คู่มือคำ *chimes*.)

๒๐๑

tune (อ. ทูน) เพลง ทำนองเพลง

turn (อ. เทิร์น) เทิร์นเป็นเครื่องหมายที่มีลักษณะดังนี้

และเล่นได้ดังนี้

(คู่มือคำ *ornaments*.)

tutti (อ. ตูตติ) ทั้งหมด

1. ส่วนในบทประพันธ์เพลงที่เครื่องดนตรีทุกชิ้นหรือนักร้องทุกคนต้องแสดง
2. ส่วนในบทบรรเลงเพลงประเภทคอนแชร์โต้ที่ทุกคนในวงดนตรีต้องบรรเลง ยกเว้นผู้บรรเลงเดี่ยว

tyrolienne (ผ. ตีโรเลียน) เพลงหรือการเต้นรำพื้นเมืองของเมืองติโรล ซึ่งแต่งอยู่ในเครื่องหมายกำหนดจังหวะ มีจังหวะคล้ายเพลงแลนด์เลอร์ (Ländler) คือการเต้นรำแบบออสเตรีย มีการขับร้องประสม ร้องให้แบบโยเดล (คู่มือคำ *falsezzo, yodel*.)

๒๐๒

U

Ukulele

(อ. ยูเคิลี)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายของชาวฮาวาย จัดอยู่ในตระกูลกีตาร์ มีสายเสียงสี่สาย พร้อมขีตแบ่งเสียงบนแผงวงนิ้ว

๒๐๓

Una corda

(อ. อูนาคอร์ด)

คือเพดัลทำเสียงเบา อยู่ตรงส่วนเท้าเหยียบข้างซ้ายของเปียโน มีหน้าที่บังคับกลไกของค้อนเพื่อทำให้เกิดเสียงเบา ในสมัยแรกๆ เพดัลจะบังคับกลไกทั้งหมดเคลื่อนที่ทำให้ค้อนตีสายเสียงเพียงเส้นเดียวเท่านั้น แทนที่จะตีสองหรือสามเส้น (Una corda หมายถึงเส้นเดียว) หลักสำคัญในการเปลี่ยนกลไกการทำงานนี้ได้นำมาใช้ในแกรนด์เปียโนสมัยใหม่ คำย่อ คือ U.C.

Unison

(อ. ยูนิซัน)

Tre corde หมายถึง เส้นสามเส้น หรือไม่ต้องใช้เพดัลทำเสียงเบา เล่นเสียงเดียวกันโดยใช้นักดนตรีหรือนักร้องจำนวนหลายคน คำว่า *all' unisono* หมายถึงให้เล่นแนวเพลงเดียวกัน แต่สูงขึ้นหนึ่งคู่แปด

upbeat

(อ. อัปบีท)

จังหวะที่ไม่เน้น เสียงแรกเริ่มของวลีหรือบทเพลงมักจะอยู่ที่จังหวะสุดท้ายของห้อง ในการอ่านเพลงอัปบีทจะบังคับด้วยการเคลื่อนที่ของมือ

๒๐๔

V

value (ผ. วอลท์ซ) เพลงวอลท์ซ (คู่มือคำ *waltz.*)

value (อ. แว้ล)
valve (อ. วาว)

ความยาวของเสียง หรือค่าเวลาของตัวโน้ต

ลูกสูบที่ใช้ในเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง เมื่อกดลูกสูบนี้ลงไปแล้วจะสามารถผันลมให้เคลื่อนที่ผ่านเข้าไปในท่อที่ต่อยาวขึ้น ทำให้การสั่นสะเทือนของเสียงมีความยาวขึ้น นั่นคือเสียงจะต่ำลงอีก แตรส่วนใหญ่จะต้องติดตั้งลูกสูบนี้ จะมีสามอันโดยมาตรฐานทั่วไป แต่สำหรับแตรประเภทเสียงต่ำ เช่น บาริโตน ยูโฟเนียม และทูบาบางครั้งก็ใช้สี่อัน ในเครื่องดนตรีทองเหลืองส่วนใหญ่ ลูกสูบที่หนึ่งจะทำให้เสียงต่ำลงหนึ่งเสียงเต็ม ลูกสูบที่สองจะทำให้เสียงต่ำลงครึ่งเสียง ส่วนลูกสูบที่สามจะทำให้เสียงต่ำลงหนึ่งเสียงครึ่ง เมื่อผสมผสานการเล่นลูกสูบเหล่านี้เข้าด้วยกันแล้ว ก็จะทำให้ผู้บรรเลงปฏิบัติโน้ตโครมาติก ภายในพิสัยของเสียงได้ตามต้องการ

๒๐๕

vamp (อ. แวมป์)

1. ให้เต้นเพลงแนวคลอประสาน
2. การขึ้นดนตรีก่อนประมาณสองถึงสี่ท่อน หรือมากกว่านั้นเพื่อเป็นการเตรียมให้นักดนตรีหรือนักร้องแสดงเดี่ยวได้ ขณะจะเริ่มเพลงหรือระหว่างขึ้นบทใหม่ก็ได้

variation (อ. แวริเอชัน)

คิดลักษณะทางดนตรีชนิดหนึ่งที่กำหนดให้ทำนองเพลงหลักคงไว้เป็นหัวใจสำคัญ แต่มีการเปลี่ยนแปลงผกผันไป ด้วยวิธีการเปลี่ยนแปลงคีย์บ้าง เปลี่ยนจำนวนจังหวะในการนับบ้าง เปลี่ยนจังหวะบ้าง เปลี่ยนเสียงประสานบ้าง เปลี่ยนความเร็วของจังหวะบ้าง หรือเปลี่ยนอารมณ์เพลงบ้าง

veloce (อ. วิโลเช)

เร็ว อย่างคล่องแคล่วว่องไว

vigorous (อ. วิโกโรโซ)

มีพลังงาน พละกำลังกล้า

viol (อ. วิโอล)

เครื่องดนตรีตระกูลเครื่องสายประเภทหนึ่ง เล่นด้วยคันชัก ได้รับความนิยมในระหว่างศตวรรษที่สิบหกและสิบเจ็ด ปกติแล้วจะมีสายเสียงเส้นบางๆ หกเส้น ส่วนหลังเครื่องดนตรีแบนราบ มีขีดแบ่งเส้นและช่วงไหล่ของเครื่องดนตรีเอียงลาด ลักษณะเสียงที่ได้จะเบาละเอียดอ่อน เครื่องดนตรีที่สำคัญในตระกูลนี้ได้แก่ เทริบเบิลวิโอล เทเนอร์วิโอล และเบสวิโอล (*viola da gamba*)

viola (อ. วิโอลา)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายในตระกูลไวโอลิน คืออัลโตไวโอลิน วิโอลามีขนาดใหญ่กว่าไวโอลินเล็กน้อยและเทียบสายต่ำลงมาคู่ห้า เป็นเครื่องดนตรีหลักที่ใช้ในวงดนตรีประเภทออร์เคสตราและวงแชมเบอร์มิวสิก มีลักษณะเสียงเหมือนเสียงนาสิก โน้ตดนตรีสำหรับขอวิโอลานี้เขียนอยู่ในอัลโตเคลฟ (คู่มือคำ *bow.*)

๒๐๖

สายเสียงทั้งสี่เส้นขึ้นเสียงดังนี้

violin

(อ. ไวโอลิน)

หมายถึงขอไวโอลิน เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย เล่นด้วยคันชัก ไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีในวงดนตรีออร์เคสตราที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะมีเสียงที่ให้ความรู้สึกมากมาย (ดูที่คำ **bow.**)

๒๐๓

สายเสียงทั้งสี่เส้นขึ้นเสียงดังนี้

violoncello

(อ. วิโอลินเชลโล)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายที่เล่นด้วยคันชัก เรียกว่า **ซอลเซลโล** มีรูปร่างเหมือนไวโอลิน แต่มีขนาดความยาวเป็นสองเท่าของไวโอลินโดยประมาณ และมีความหนักกว่าเมื่อวัดจากส่วนหน้าไปยังหลังเครื่อง เล่นด้วยวิธีการนั่งหนีบระหว่างขาโดยมีหมุดยึดไว้กับพื้น เสียงจะต่ำกว่าไวโอลินมาก และมีลักษณะทึบลึกๆ

๒๐๔

สายเสียงทั้งสี่เส้นขึ้นเสียงดังนี้

๒๐๕

คันชักซอเชลโลมีลักษณะคล้ายกับของไวโอลิน แต่มีขนาดสั้นกว่า (ดูที่คำ **bow**.) โน้ตดนตรีของเชลโลเขียนบนที่กลงในเบสเคลฟ แต่บางครั้งก็เขียนในเทเนอร์และเทริบเบิลเคลฟ เมื่อต้องขึ้นเสียงสูงๆ ทั้งนี้เพื่อเลี่ยงการเขียนเส้นน้อยนั่นเอง

virginal (s)

(อ. เวอร์จินัล)

เครื่องดนตรีคีย์บอร์ดในศตวรรษที่สิบหกและสิบเจ็ด เป็นฮาร์ปซิคอร์ดขนาดเล็ก สายเสียงเครื่องดนตรีทั้งหลายตั้งเป็นมุมฉากกับคีย์สำหรับกด และใช้เกี่ยวด้วยคันเบ็ดเล็กๆ ที่เรียกว่า *virgulas* ซึ่งชื่อนี้อาจจะเป็นที่มาของชื่อเครื่องดนตรีก็ได้ มีสายเสียงหนึ่งเส้นสำหรับโน้ตแต่ละตัว เสียงที่ได้เหมือนเสียงของคลาวิคอร์ด คือบางและอ่อนหวาน เวอร์จินัลรุ่นแรกๆ เล็กจนสามารถวางเล่นบนหน้าตักได้ ต่อมาก็ได้มีการต่อขา เครื่องดนตรีนี้ปกติมีช่วงเสียงสี่คู่แปด อาจเขียนชื่อเป็น *virginal* หรือ *virginals* ก็ได้ ซึ่งก็หมายถึงเวอร์จินัลหนึ่งเครื่องนั่นเอง (ดูที่คำ **harpsichord**.)

๒๑๐

virtuoso
vivace

(อ. เวอร์จิวโอโซ)
(อ. วิว้าเช)

ผู้แสดงที่มีความชำนาญทางเทคนิคมาก

1. อย่างมีชีวิตชีวา สนุกสนาน **Allegro vivace** หมายถึง มีชีวิตชีวามากกว่าหรือเร็วกว่าอัลเลโกร
2. วิว้าเชอย่างเดียวหมายถึง มีความเร็วมากกว่าอัลเลโกร แต่ไม่เร็วเท่าเปรสโตอย่างมีชีวิตชีวา สนุกสนานร่าเริง

vivo

(อ. วีโว)

vocal music
voce
voice

(อ. โวคัลมัวสิก)
(อ. โวเช)
(อ. วอยซ์)

ดนตรีสำหรับกรวชร้องเดี่ยวหรือหมู่

1. เสียงดนตรีที่เกิดจากสายเสียงในกล่องเสียง (โวลคัลคอร์ต)
2. แนวการปฏิบัติในบทประพันธ์เพลงสำหรับเสียงร้องหรือเครื่องดนตรี เช่น เสียงร้องแนวเบส ในบทประพันธ์เพลงประเภทขับร้องประสานเสียง (คอรัส)

volante
volti subito

(อ. โวลันเต)
(อ. วอลติ ซูบิโต)

อย่างรวดเร็วตั้งบินได้

พลิก (หน้ากระดาษ) อย่างรวดเร็ว คำย่อคือ V.S.

W

waltz

(อ. วอลท์ซ)

เพลงวอลท์ซ เป็นเพลงเต้นรำดั้งเดิมของชาวเยอรมันในจังหวัด 3 ได้รับค่านิยมราวปี ค.ศ. 1800 จากนั้นก็เป็นเพลงเต้นรำมาตลอด สามารถปรับเปลี่ยนความเร็วของเพลงได้จากช้าถึงค่อนข้างเร็ว เพลงวอลท์ซพัฒนามาจากเพลงเลนเดอร์ (เพลงเต้นรำชาวนาออสเตรีย) เป็นเพลงเต้นรำแรกๆ เพลงหนึ่งที่คู่เต้นจะโอบกอดกันเต้นไป

whole note

(อ. โฮล โน้ต)

โน้ตตัวกลมซึ่งมีค่าเป็นสี่เท่าของโน้ตตัวดำ

๒๑๓

whole rest

(อ. โฮล เรสท์)

1. จังหวะที่เงียบเสียงนานเท่ากับโน้ตตัวกลม
2. การหยุดเต็มห้องสำหรับเครื่องหมายกำหนดจังหวะทั้งหลาย ยกเว้นเครื่องหมายกำหนดจังหวะ $\frac{4}{2}$

whole step

(อ. โฮล สเต็ป)

(ดูที่คำ **step 1.**)

wind instruments

(อ. วินด์ อินสตรูเมนต์)

เป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงดนตรีเกิดจากการปิดกั้นแนวการสั่นสะเทือนของลม

เครื่องดนตรีชนิดนี้มี 2 แบบใหญ่ๆ คือ

1. ตระกูลเครื่องลมทองเหลือง เป็นเครื่องดนตรีที่ทำด้วยทองเหลืองหรือโลหะอื่นๆ ได้แก่ แตร บาริโตน บิวเกิล คอรัส เฟรนช์ฮอร์น เมลโลโฟน ทรอมโบน ทรัมเบต และทูบา
2. ตระกูลเครื่องลมไม้ เป็นเครื่องดนตรีที่ทำด้วยไม้ (ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้จะทำด้วยโลหะก็ตาม) ได้แก่ บาสซูน คลาริเน็ต อิงลิชฮอร์น ฟลูต โอโบ พิคโคโล ทั้งฟลูตและพิคโคโล ปัจจุบันนิยมทำด้วยโลหะ แต่ก็ยังคงจัดไว้เป็นพวกเครื่องลมไม้ ส่วนออร์แกนและแอ็กคอร์ดียน อาจพิจารณาจัดไว้เป็นพวกเครื่องลมไม้ก็ได้

woodwind family

(อ. วู้ดวินด์ แฟมิลี่)

(ดูที่คำ **wind instrument 2.**)

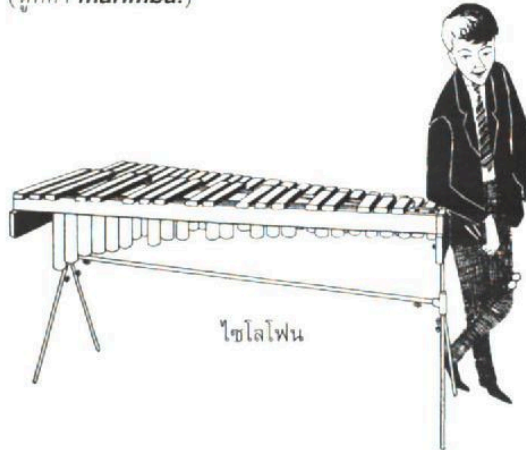
๒๑๔

X

Xylophone

(อ. ไซโลโฟน)

เครื่องดนตรีประเภทตีกระทบที่เราเรียกว่า **ระนาดฝรั่ง** ประกอบด้วยท่อนรางไม้ต่างๆ ที่จัดเรียงไว้แบบคีย์บอร์ดของเปียโน มีท่อนกลวง (ตัวทำกังวาน) ติดไว้ข้างล่างของรางแต่ละรางเพื่อให้เล่นด้วยไม้ที่มีหัวทำด้วยวัสดุต่างๆ ไซโลโฟนมีช่วงเสียงประมาณสี่คู่แปด (ดูที่คำ **marimba**.)

๒๑๕

Y

Yodel

(อ. โยเดล)

แบบการร้องเพลงชนิดหนึ่งที่มีคำร้อง(ร้องแบบโห่) นิยมกันในหมู่ชาวเขาในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และออสเตรีย ลักษณะของเพลงคือเปลี่ยนเสียงจากเสียงต่ำในช่วงอกไปยังเสียงฟัลเซตได้อย่างรวดเร็วและสลับไปมา (ดูที่คำ **false**.)

๒๑๗

Z

Zither

(อ. ซึ-เทอร์)

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย ซิเทอร์ประกอบด้วยกล่องไม้ที่ทำเป็นห้องเสียงให้สายเสียงจำนวนยี่สิบเจ็ดถึงสี่สิบห้าเส้นซึ่งพาดไว้ และมีสายเสียงจำนวนสี่ถึงห้าเส้นซึ่งพาดบนแผงวางนิ้ว ซึ่งจะเล่นด้วยการดีด โดยใช้แวนไล้หะ (เพลคทรัม) ที่สวมอยู่ที่นิ้วหัวแม่มือข้างขวา สายเสียงอื่นๆก็ถูกดีดด้วยนิ้วมือที่เหลือโดยจัดให้เป็นแนวคอร์ดประกอบ เครื่องดนตรีซิเทอร์ได้รับความนิยมมากในแถบหนาวเรียและประเทศออสเตรีย (ดูคำว่า *autoharp*.)

ดรรชนีคำศัพท์

A

A

a battuta
absolute music
a cappella
a capriccio
accelerando
accent
acciaccatura
accidental
accompaniment
accordion
acoustics
adagio
adaptation
ad libitum

affabile
affettuoso
agilmente
agitato
agréments
air
Alberti bass
al fine
alla
alla breve
alla marcia
alla militare
allargando
alla russa
alla turca

alla zingara
allegretto
allegro
allegro
allemanda
allemande
all ottava
altissimo
alto
alto clef
amabile
andante
anglaise
animato
ansioso
a piacere
appassionato

appena
appoggiatura
a quatre mains
a quattro mani
arco
aria
arpeggiando
arpeggio
assai
assez
a tempo
attacca
augmented intervals
aumentando
autoharp
authentic cadence
avec

B

B

bagatelle
bagpipe
ballad
ballade
ballet
band
banjo
bar
barcarole
baritone
bar line
baroque
bass
bass clef
basso
basso buffo
bassoon
basso ostinato
baton

beat
bebop
bell
bell lyre
berceuse
ben, bene
bergamasca
binary
blues
bolero
boogie-woogie
bore
bouffe
bourdon
bourrée
bow
brass band
brass family
bravura
break

brillante
brioso
brusco

C

cadence
cadenza
calando
calcando
calmando
calmato
calore
campana
campanella
canon
cantabile
cantando
cantata
cantilena
cantus firmus

C

buffa
bugle
burlesca

capo
capriccio
carillon
carol
castanets
c clef
cédez
celesta
cello
cembalo
chaconne
chalumeau
chamber music
chanson
chant
chimes

choir
 choral
 chorale
 chord
 chorus
 chromatic
 clarinet
 clarion
 classical music
 clavecin
 clavichord
 clavier
 clef
 coda
 codetta
 col
 colla
 coloratura
 combo
 commodo
 comodo

common chord
 compass
 con
 con amore
 con anima
 con brio
 con calma
 concert
 concertina
 concertino
 concerto
 concerto grosso
 conductor
 con forza
 con fuoco
 con furia
 con gioco
 con passione
 con slancio
 consonance
 con spirito

contrabass
 contrabassoon
 contradanza
 contredanse
 contralto
 contrapuntal
 contrary motion
 cor anglais
 coranto
 D
 da capo
 dal segno
 début
 decibel
 décidé
 deciso
 decrescendo
 dehors

corrente
 courante
 cornet
 counterpoint
 crescendo
 crochet
 cymbal
 czardas

delicato
 demisemiquaver
 détaché
 development
 diatonic
 diminished
 diminuendo
 dissonance
 divertimento

divisi
 dolce
 dolente
 doloroso
 dominant
 dot
 double bar
 double bass
 double bassoon
 double flat

E
 écossaise
 equalmente
 eighth
 eighth note
 eighth rest
 elegy
 embouchure
 energico

divisi
 doucement
 downbeat
 drone
 drum
 duet
 dulcimer
 duo
 duple time
 dynamic marks

English horn
 ensemble
 espressivo
 étude
 euphonium
 evensong
 exercise
 exposition
 expression

F
 facile
 falsetto
 fandango
 fanfare
 fantaisie
 fantasia
 fantasy
 f clef
 fermata
 feroce
 fiddle
 fife
 fifth
 figure
 finale
 fine

flageolet
 flamenco
 flat
 fling
 flute
 folk music
 form
 forte
 forzando
 forzato
 fourth
 free-reed
 French horn
 frets
 fugue
 fundamental
 furioso

G gagliarda galliard gavotte g clef gigue giocoso glissando glockenspiel gondoliera	G gong grace note grandioso grave grazioso Gregorian chant ground bass guiro guitar	hemidemisemiquaver hold hopak horn I impromptu improvisation incalzando incidental music indeciso inquieto	hornpipe hunting horn hymn interval intonation invention inversion irrisoluto
H habanera half note half rest half step hammerklavier harmonica	H harmonic minor scale harmonics harmony harp harpsichord	J jam session jazz	jig jota

K kettledrum key key note	K key signature klavier	K lontano loure	K lute lyre
L lagrimoso lamento lamentoso ländler langsam largando largetto largo leader leading note legato ledger line leger line	L léger leggermente leggiermente leggeramente leggero leggiero lentamente lento L.H. libretto lied l'istesso loco	M ma madrigal maestoso major scale mambo mancando mandolin maraca marcato march marimba martellato Mass mazurka M.D.	M measure mellophone melodic minor scale melody meno menuet menuett menuetto meter metronome mezzo mezzo-soprano M.G. military band minim

minor scale
minuet
minuetto
misterioso
M.M.
modes
moderato
modulation
molto
morceau

mordent
morendo
mosso
motet
motif
motive
moto
mouth organ
movement
musette

obbligato
oboe
octave
opera
operetta
opus
oratorio
orchestra

organ
organ point
ornaments
ossia
ottava
overtone series
overture

N

natural
natural minor scale
ninth

nocturne
non
notation

panpipes
partita
part song
passacaglia
passacaille
passage
passepied

P

passing note
passionato
pastorale
pause
pavana
pavane
pedal
pedal point

percussion family
perdendo
perdendosi
period
peu à peu
pesante
phrase
piano
piccolo
pitch
più
pizzicato
placido
plectrum
poco

polacca
polka
polonaise
polyphonic
polyphony
pomposo
portamento
prelude
prestissimo
presto
prime
processional
program music
psaltery
pulse

quaver
quintet

quintuple time

Q

quadrille
quadruple time
quarter note

quarter rest
quartet
quasi

ragtime
rallentando
rapido
recapitulation
recessional
recital
recitative
recorder
reed
reed instruments
reel
register
related keys
repeat
rest

R

retenant
R.H.
rhapsody
rhumba
rhythm
rigadoon
rigaudon
rigore
rinforzando
risoluto
ritardando
ritenuto
ritmico
roll
romance
romanza

romantic	rubato	seventh	solfeggio
rondo	rumba	seventh chord	solo
root	run	sextet	sonata
round		sforzato	sonata allegro form
		sforzando	sonata form
		sharp	sonatina
		siciliano	soprano
		sicilienne	sordini
		signature	sordino
		simile	sospirando
		sixteenth note	sostenuto
		sixteenth rest	sotto
		sixth	space
		sixty-fourth note	spinet
		sixty-fourth rest	spiritoso
		skip	staccato
		slentando	staff
		slur	stave
		smorzando	stem
		snare drum	step

S

saltarello	second
samba	segno
sans	seguidilla
saraband	semibreve
sarabanda	semiquaver
sarabande	semitone
saxhorn	semplice
saxophone	sempre
scale	sentimento
scherzando	senza
scherzo	sequence
schnell	serenade
schottische	serio
sec	serioso

strepitoso	subito	tonic	trio
stretto	subject	tranquillo	triple time
stringendo	suite	transcription	triplet
string quartet	swing	transition	tristo
string quintet	symphony	transpose	trombone
subdominant	syncopation	transposing instruments	troppo
		traps	trumpet
		treble	tuba
		treble clef	tubular bells
		tre corde	tune
		triad	turn
		triangle	tutti
		trill	tyrolienne

T

tacet	tenuto
tambourine	ternary
tam-tam	tetrachord
tango	theme
tarantella	third
tarantelle	thirty-second note
tempo	thirty-second rest
tempo primo	tie
tenerezza	time signature
tenor	timpani
tenor clef	toccata
tenor drum	tone

U

ukulele	unison
una corda	upbeat

V		X
valse	violoncello	xylophone
value	virginal (s)	
valve	virtuoso	
vamp	vivace	Y
variation	vivo	yodel
veloce	vocal music	
vigoroso	voce	Z
viol	voice	
viola	volante	
violin	volti subito	zither
W		
waltz	whole step	
whole note	wind instruments	
whole rest	woodwind family	

ตารางเครื่องหมายทางดนตรี

Accidentals

sharp	#
double sharp	x
flat	b
double flat	bb
natural	q

Bars

bar line	
double bar	
final double bar	

Clefs

G clef (treble)	
F clef (bass)	
C clef (alto)	
C clef (tenor)	

Dynamics

Fortissimo	
forte	
mezzo forte	
mezzo piano	
piano	
pianissimo	
crescendo	
decrescendo	
accents	

Octave signs

8va.....	
8	

Ornaments

acciaccatura	
appoggiatura (long)	

arpeggio		thirty-second rest	
grace note		sixty-fourth rest	
inverted mordent		Rhythm	
mordent			
trill			
turn			
Pedal			
Repeats		Style	
D.C. <i>al fine</i>		legato	
D.C. <i>al segno</i>		portamento	
D.S.		staccato	
Rests			
whole rest			
half rest			
quarter rest			
eighth rest			
sixteenth rest			

ตารางตัวย่อทางดนตรี

<i>accel.</i>	accelerando	<i>m.g.</i>	main gauche
<i>accomp.</i>	accompaniment	<i>M.M.</i>	Maelzel metronome
<i>ad lib.</i>	ad libitum	<i>mp</i>	mezzo piano
<i>allarg.</i>	allargando	<i>Op.</i>	opus
<i>cresc.</i>	crescendo	<i>ped.</i>	pedal
<i>D.C.</i>	da capo	<i>p</i>	piano
<i>decresc.</i>	decrecendo	<i>pp</i>	pianissimo
<i>dim., dimin.</i>	diminuendo	<i>pizz.</i>	pizzicato
<i>D.S.</i>	dal segno	<i>rall.</i>	rallentando
<i>espress.</i>	espressivo	<i>rf, rfz, rinf.</i>	rinforzando
<i>f</i>	forte	<i>r.h.</i>	right hand
<i>ff</i>	fortissimo	<i>rit., ritard.</i>	ritardando
<i>fp</i>	forte piano	<i>riten.</i>	ritenuto
<i>fs</i>	forzando	<i>sf, sfs</i>	sforzando
<i>gliss.</i>	glissando	<i>sim.</i>	simile
<i>leg.</i>	legato	<i>smorz.</i>	smorzando
<i>legg.</i>	leggiero	<i>stacc.</i>	staccato
<i>l.h.</i>	left hand	<i>string.</i>	stringendo
<i>marc.</i>	marcato	<i>ten.</i>	tenuto
<i>md.</i>	{ mano destra, main droite	<i>tr</i>	trill
<i>mf</i>	mezzo forte	<i>U.C.</i>	una corda
		<i>V.S.</i>	volti subito

ผู้จัดทำ

คณะกรรมการจัดทำหนังสือแปล สาขาคณตรี

๑. นายวาสิษฐ์ จรรย์ยานนท์	ประธาน
๒. นายสุกรี เจริญสุข	กรรมการ
๓. นายประพัทธ์ ประทีปะเสน	กรรมการ
๔. นางพิจิตต์ สวามิภักดิ์	กรรมการ
๕. พันเอกชูชาติ พัทธการ	กรรมการ
๖. นายโกวิทย์ ชันธุศิริ	กรรมการ
๗. นายเฉลิมพล งามสุทธิ	กรรมการ
๘. นางคุณัญญา บุญทัศน์กุล	กรรมการ
๙. นางวิภา คงลากุล	กรรมการ
๑๐. นางอรรรรณ บรรจงศิลป์	กรรมการ
๑๑. นายพิชัย ปรัชญาอนุสรณ์	กรรมการ
๑๒. นายณรุทธิ์ สุทธจิตต์	กรรมการ
๑๓. นางณัชชา พันธุ์เจริญ	กรรมการ
๑๔. นางสาวเพ็ญจันทร์ ธนาวิภาส	กรรมการและเลขานุการ

ผู้แปล

ผู้ตรวจ

บรรณาธิการที่ปรึกษา

บรรณาธิการ

ผู้ออกแบบปก

นายพิชัย ปรัชญาอนุสรณ์

นายวาสิษฐ์ จรรย์ยานนท์

นางสาวจินตนา ไวกาสุยิ

นางสาวเพ็ญจันทร์ ธนาวิภาส

นายอาทร มาศวัฒนะ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว นายสุคนธ์ วิบูลย์ศิลป์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๓๘

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
นายสมมาตร มีศิลป์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

๓๕๐๐๓๑๘

ประวัติผู้แปล

นายพิชัย ปรินยานุสรณ์

การศึกษา

- ศิลปศาสตรบัณฑิต (จิตวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประกาศนียบัตรจากสถาบันนอร์ฟ ประเทศออสเตรเลีย
- อนุปริญญาทางทฤษฎีดนตรีจาก ทรินิตี้ คอลเลจ ออฟ มิวสิค
ลอนดอน ประเทศอังกฤษ
- ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาจาก ยามาฮา ประเทศญี่ปุ่น

ประสบการณ์

- งานด้านธนาคาร, วิจัยการตลาด
- งานแต่งเพลงประกอบภาพยนตร์ ผู้กำกับการถ่ายทำวิดีโอดนตรีศึกษา
- ผู้จัดการแสดงดนตรีคอนเสิร์ตการกุศล
- ผู้อำนวยการวงดนตรีกีตาร์ประสานเสียง
- ผู้อำนวยการวงดนตรีสำหรับเยาวชน
- วิทยากรอบรมดนตรีศึกษาสำหรับครูสอนดนตรีระดับประถมศึกษา
และมัธยมศึกษา
- วิทยากรอบรมดนตรีบำบัดสำหรับแพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา
และผู้ทำงานด้านสุขภาพ
- อาจารย์สอนทฤษฎีดนตรี การประพันธ์เพลง การประสานเสียง
ซอว์รีคอร์ดเดอร์ กีตาร์คลาสสิก ฟลูต เปียโน ไวโอลิน
สังคีตนิยม ประวัติศาสตร์ดนตรี
- งานเขียนประเภทหนังสือ และบทความทางดนตรี

ISBN 974-00-6856-1 ***

9 789740 068563

ผลงาน

1. หนังสือตำราซอว์รีคอร์ดเดอร์ ของโรงเรียนดนตรี
สยามกลการ
2. หนังสือตำราซอว์รีคอร์ดเดอร์ ของกรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ
3. หนังสือตำราทฤษฎีดนตรี เล่ม 1, 2 และ 3
4. หนังสือสุโลกดนตรี

ปัจจุบัน

- เป็นอาจารย์พิเศษสอนระดับปริญญาตรีและปริญญาโท
ในมหาวิทยาลัยหลายแห่ง เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น
- เป็นนักดนตรีบำบัด
- เป็นกรรมการจัดทำหนังสือแปล และกรรมการจัดทำสื่อ
การเรียนการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ